

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Reverendi Patris Alberti Chanowsky è Societate Iesv
Vestigivm Boëmiæ Piæ seu: Res Qvædam Memoratv
dignæ, quæ in Boëmia præsertim in Districtu Prachensi &
Pilsensi, vel ab hominibus sunt piè erga Deum ...**

Chanovský, Albrecht

Pragae, 1659

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50656)

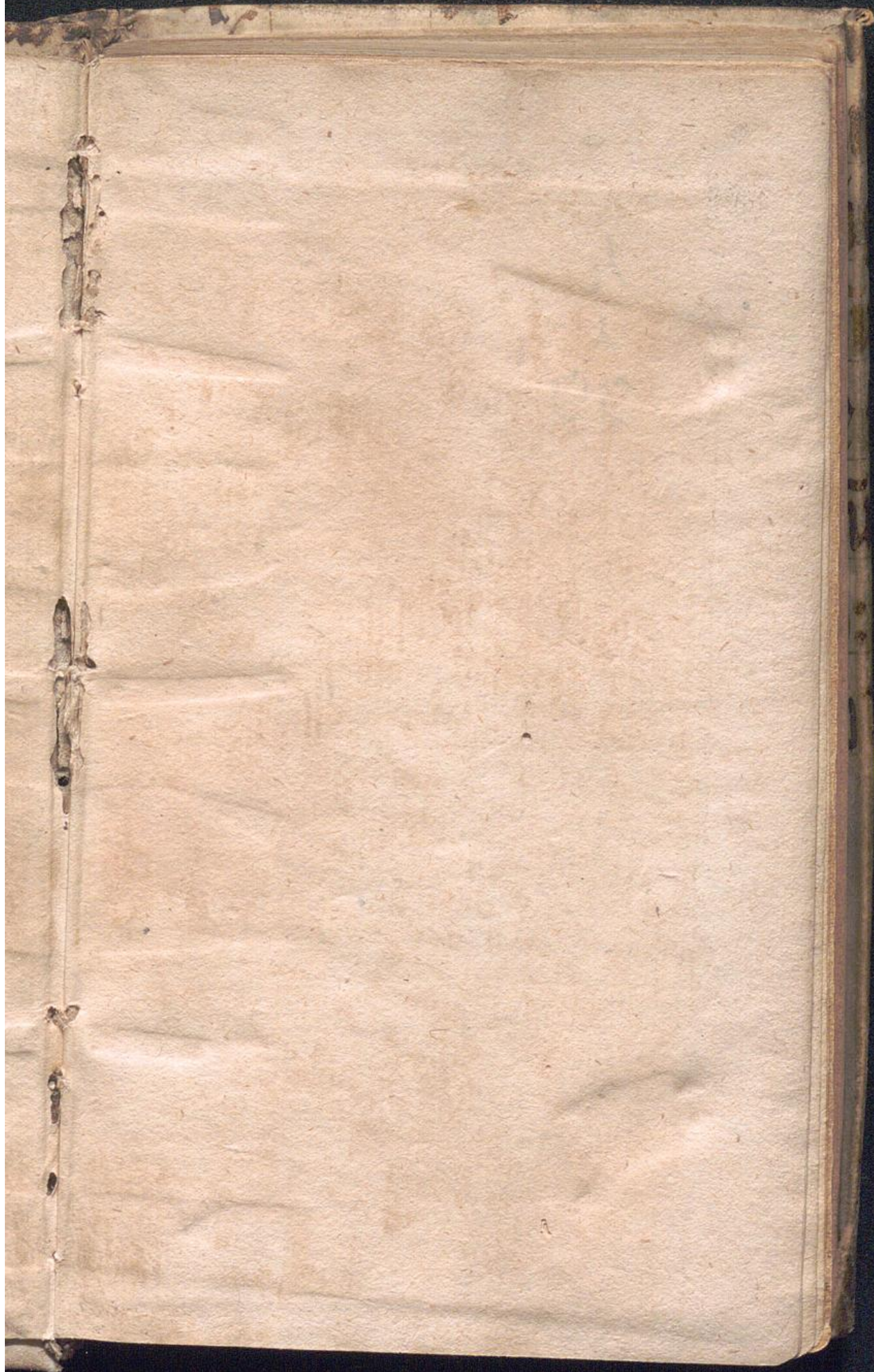

: misere nri.
dicit Ite: osten,
tibus Et factu
dati sut Bonus
vidit qd munit
u magna voce
Et cecidit i fan

M. 2563.

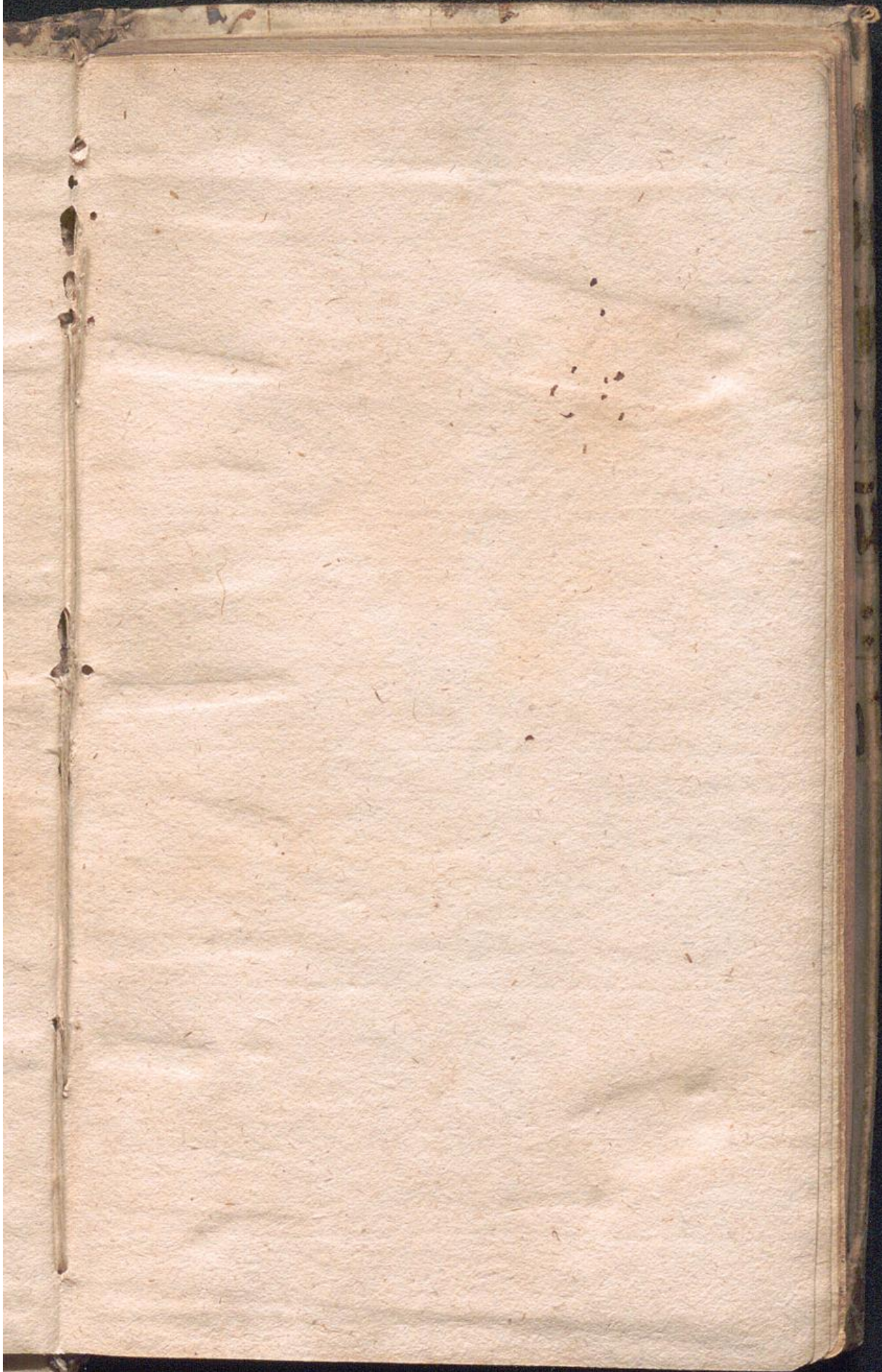

K

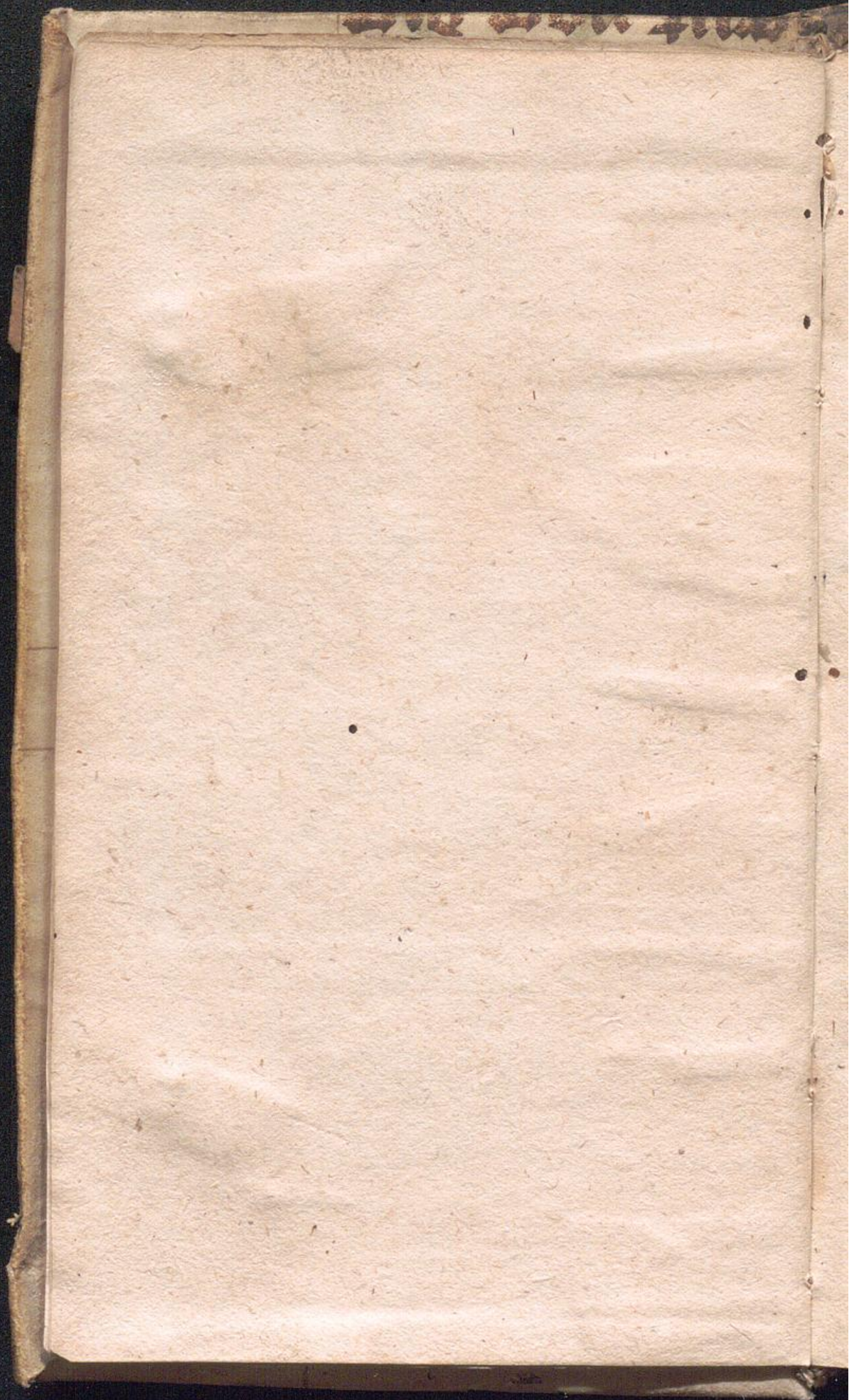
1

33

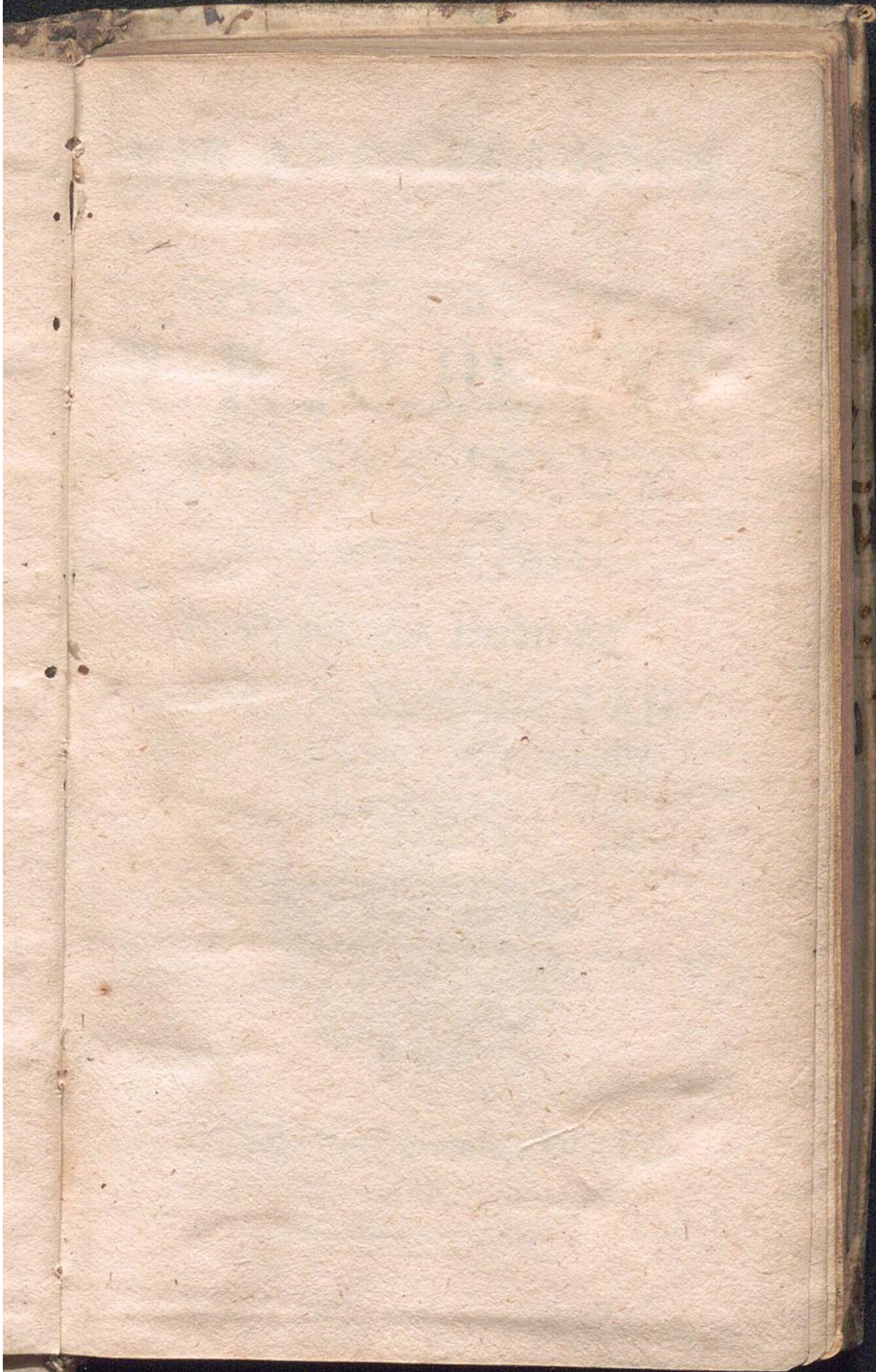

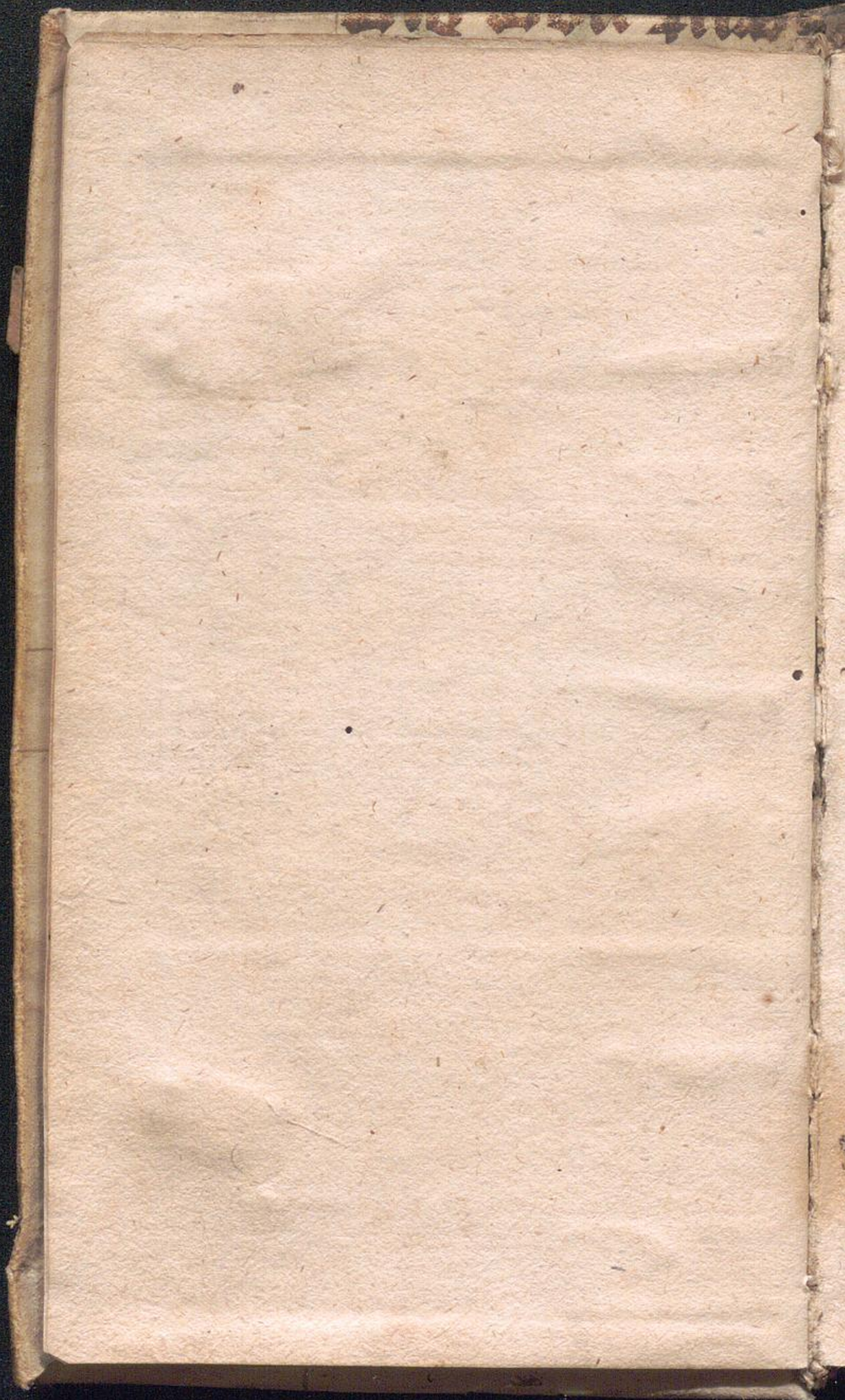

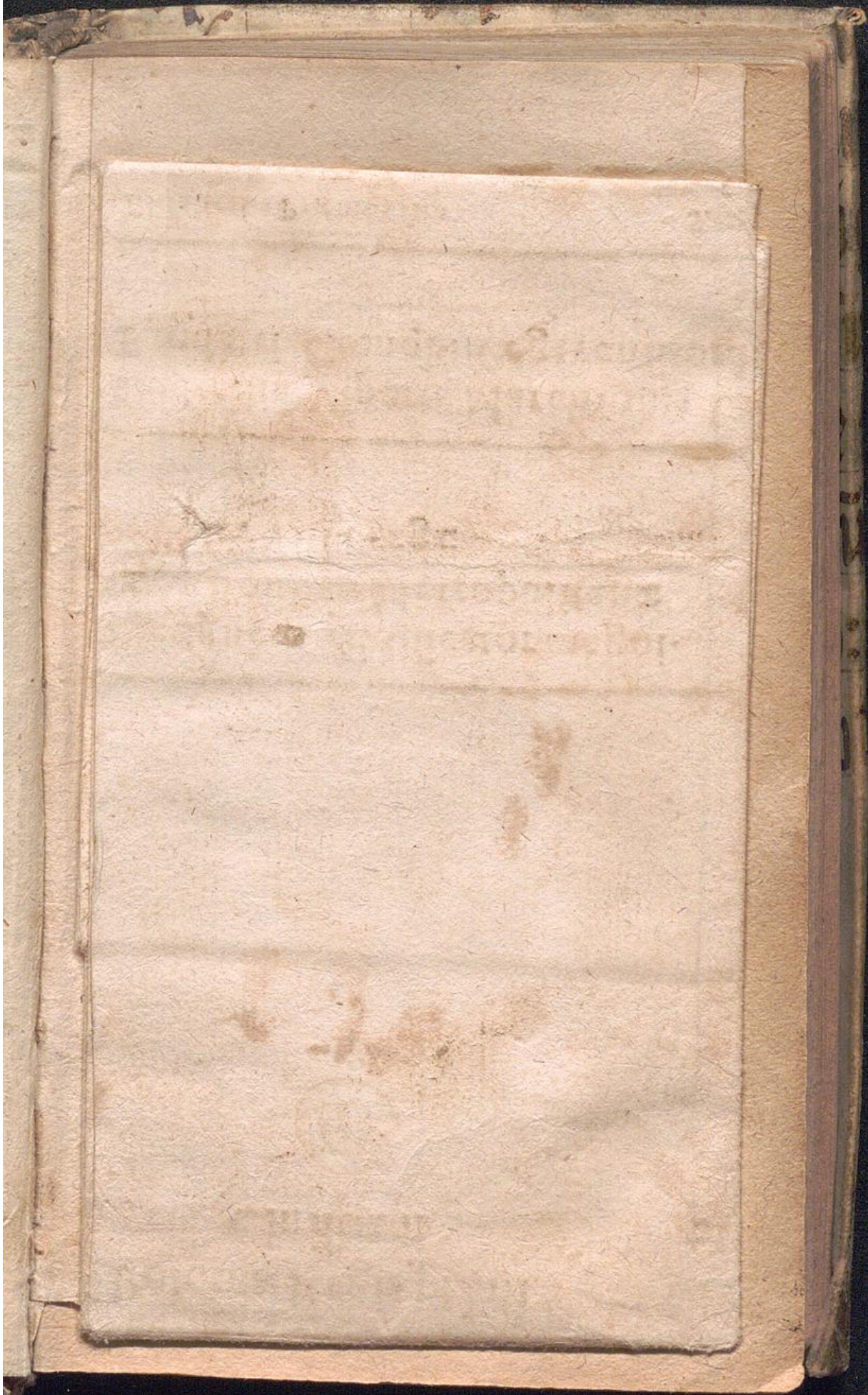

BORZIVOG EX LIBVSSÆ

SANGVINE ORIUNDVS BOEMIÆ DVX.

PRIMVS IN BOEMIA CHRISTIANVS, FUNDATOR BASILICÆ

DEIPARÆ VIRGINIS IN TEIN.

S. LUDMILLA VXOR EIVS.

V Vratislaus Fundator Templi S. Georgij in Arce Pragensi.

Drahomira Vxor eius scelestissima

S. Venceslaus Martyr Fundator
Ecclesiæ Metropolitanæ. S. Viti
Martyris Pragæ.

Boleslaus sævus
Fratricida

S. Przibislava
Virgo

Strzezislava Slavvnici Comitis
Henrici Aucupis Cæsaris
Nepotis Vxor.

Dubravka Vxor Miecislai
Poloniæ Regis primi
Christiani

R. Ludmilla seu
Mada ordinis
S. Benedicti

Boleslaus pius Fundator
Episcopatus Pragensis
& Monasterij Brzevv
noviensis.

Christianus Religiosus
Benedictinus in
Brzevv novv.

S. Adalbertus M. S. Gaudentius Archiep.
SS. Sobiebor, Spitinir, Bohuslavv, Borzea
& Czaslavv, Martyres, Et octavus frater
qui in Poloniam fugiens, ibi
Heroibus de Rozdravov originem dedit.

Boleslaus Cæcus

Vdalricus

Brzetislaus

qui corpus S. Adalberti retulit in Boëmiam ex Polonia

S. Venceslaus Edificator magni
Ecclesiæ Metropolitanæ
S. Viti Pragæ

V Vratislaus Rex Fundator exemptæ Ecclesiæ VVilshradensis.

Otto Marchio Moraviæ

V Venceslaus Fundator Olomucensis
Episcopalis Ecclesiæ S. Venceslai

Ludmilla Viperti Marchionis Lusatiæ Vxor
Fundatrix Cœnobij Pegavensis ordinis S. Benedicti

V Vadislaus Dux Fundator cœnobij,
Bmæ, Virginis, Cladrubiensis

B. Henricus,
Episcopus
Olomucensis.

Juditha V Vadislai Poloniæ
Regis Vxor

Elisabetha Præmonstra
Cœnobij Virginum Mora-
vitiæ Duxovici

S. Ambrosia V.
Benedictina.

V Vadislaus Dux Fundator Cœnobij
Strahovienis
Vloma Vxor eius fuit Filia
S. Leopoldi Ducis Austriæ

Theobaldus Baronum
Strahovskij origo

Henricus

Henricus Brzetislaus Epi-
scopus Pragensis Boëmiæ
Inter-Rex

B. Angela Virgo
[ut creditur] Car-
melitana

V Vadislaus Mora-
viæ Marchio.

B. Euphrasia
V. & Martyr.

Præmislus Ottocarus,
Rex, Fundator Cœnobij
S. Isobiti Pragæ ordinis
S. Francisci
Abdela & Constantia Amica S. Elisabethæ
Vxor eius

B. Agnes Bene-
dictina

S. Albericus seu Adalbertus Sals-
burgensis Archiepiscopus Nepos
S. Leopoldi ex Matre. Fundator
Præmonstratensis Cœnobij ad
Scaubingam

B. Abdela Cisterciensis
ex Abdela genita

V Venceslaus Ottocarus Lufcus Rex
Fundator Hospitalis Crucigerorum
Pragæ ad postem, ex Constantia genitus

S. Agnes virgo Franciscana
Fundatrix Cœnobij S. Francisci
Pragæ, Ex Constantia genita.

Præmislus Ottocarus magnus Rex

B. Kunhuta Benedictina.

V Venceslaus Ottocarus Bonus Rex Fundator Cœnobij Aula Regiæ Ordinis Cisterciensium

Elisabetha Vxor Joannis Lucenburgici Regis.

V Venceslaus Ottocarus Rex Junior, filius Joannis Argemontensis masculinus
S. Venceslai.

Carolus Cæsar.

Sigismundus Cæsar.

Elisabetha Vxor Adalberti Austriaci Cæsaris

Elisabetha Vxor Casimiri Poloniæ Regis.

V Vladislaus Boëmiæ Rex. S. Casimirus.

Elisabetha abbas Anna Vxor Ferdinandi I. Cæsaris

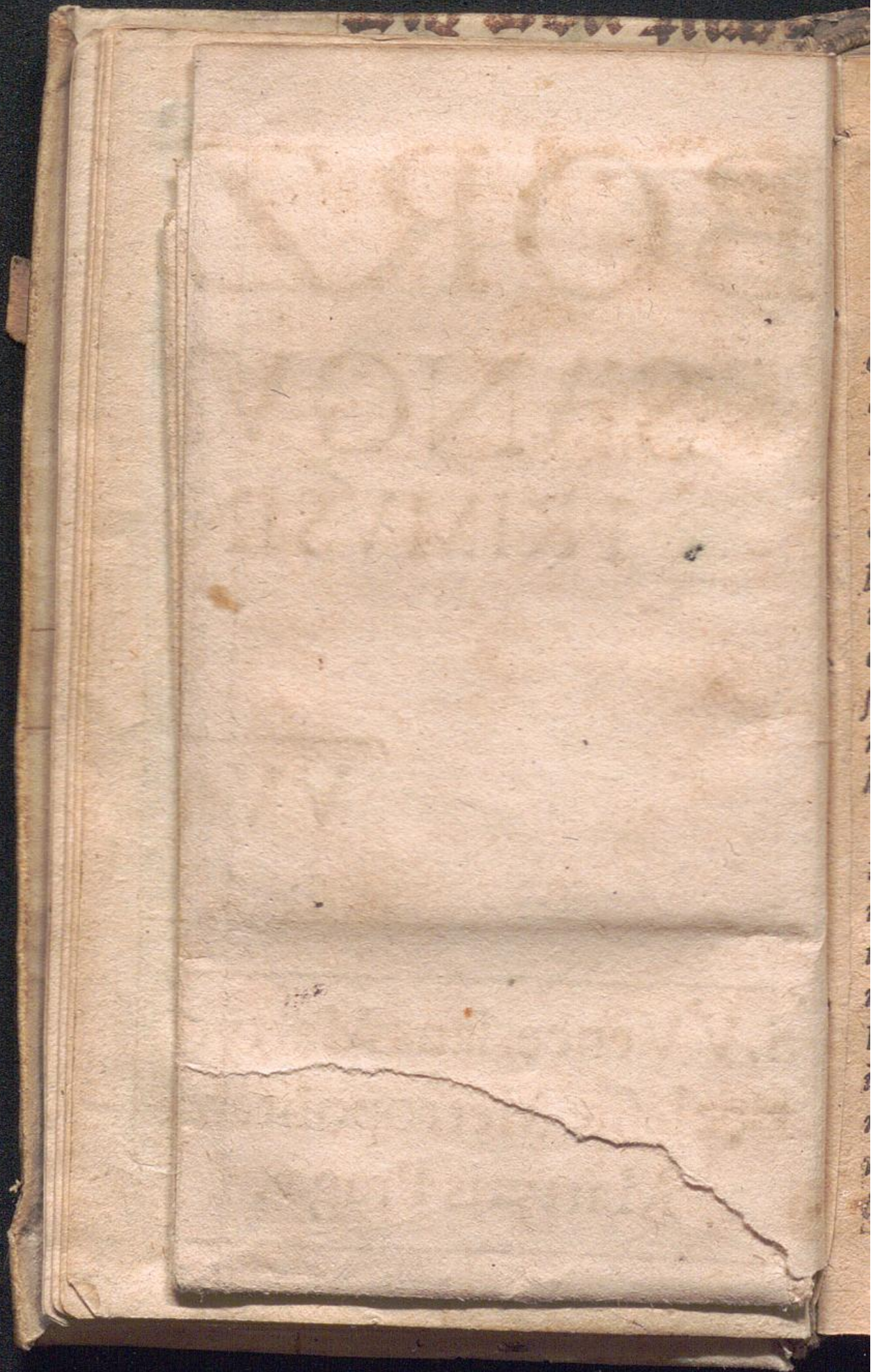
Carolus Archidux Austriæ, Dux Styriæ

Ferdinandus I. Cæsar.

Ferdinandus II. Cæsar.

Leopoldus primus Cæsar

REVERENDI PATRIS
ALBERTI
CHANOWSKY
è Societate IESV
VESTIGIVM
Boëmiaë Piæ

Sen:

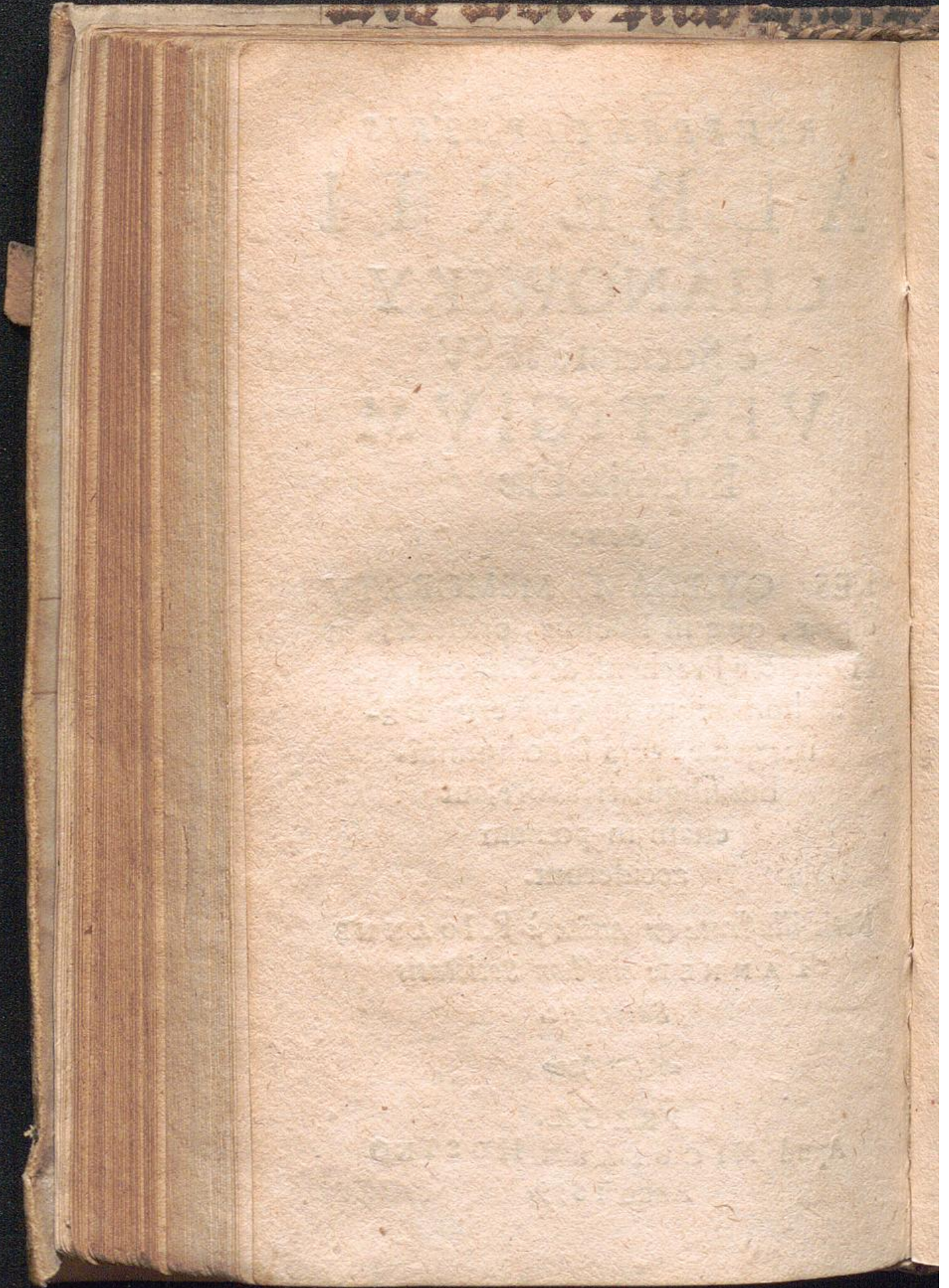
RES QUÆDAM MEMORATV
dignæ, quæ in Boëmia, præsertim in
Districtu Prachensi & Pilsnensi, vel
ab hominibus sunt piè erga DE-
UM gestæ, vel à DEO homini-
bus singulari favore, aut
etiam in pœnam
acciderunt.

*Notis illustrata & aucta à P. IOANNE
TANNER eiusdem Societatis
Sacerdote.*

☉(*)☉

PRAGÆ.
Apud NICOLAUM HOSING
Anno 1659.

PROTESTATIO.

Pro ipso vitæ P. ALBERTI
CHANOVVSKY principio
sum protestatus, id ipsum his
iterum iterumque repetitum
cupio, me videlicet hæc om-
nia Fide solùm humanâ historicâ proponere
(exceptis quibusdam quæ in capite 3. & 4.
Posita publicam habent à S. Ecclesia aucto-
ritatem) ut omnes intelligant à me servari
servataque velle ea omnia, quæ SS. Pape
Urbani 8. Constitutio, aut declaratio, &
Confirmatio circa elogia virorum à virtute
commendatorum exigit, pro ut superius id
susius est declaratum; ita ut si quid hîc secus
dictum esset, id omnino non dictum aut
scriptum esse velim. Vnde dum nomina san-
ctitatis, aut sancti, aut Martyris, me uti
contingit circa personas ab Ecclesia non ca-
noni-

nonizatas, id me facere profiteor iare, quo
 vocabulis eiusmodi licet uti, etiam Rhetori-
 bus, ac profanis Historicis, aliisque Latina
 lingua scriptoribus, sine ullo pra*judicio* ul-
 teriori; cum solius sit S. Romanae Ecclesiae
 Catholicae (cui salvator ipse spiritum san-
 ctum est in Evangelio pollicitus) infallibile
 ferre iudicium de cuiusvis sanctitate, aut
 vera virtute, ac meritis coram Deo. Quare
 haec omnia & singula plenè ac perfectissimè
 subiicio, sensui & iudicio sanctae eiusdem
 Matris Ecclesiae, cuius obediens Filius esse ac
 vivere semper volo, auxiliante Deo ita, ut
 atrocissimis malim potius interire tormentis,
 quam ab eius decretis & sensu dissentire.
 Ita me DEVS adiuvet.

IOHANNES TANNER
 Societatis IESV.

PRO-

7
PROOEMIUM.

Xigere videbatur singularis illa venerabilis P. ALBERTI CHANOVVSKY virtus, ut quæcunque viri huius haberi possent lucubrationes, tanquam sacra quæpiam analecta proferrentur, in usum ac fructum publicum, non minimum fortè allatura etiam gloriæ divinæ ac salutis animarum augmentum, cum sæpè spiritus & vis animi magis appareat, in eis, quæ quis dixit, & scripsit, quàm quæ de ipso scripsere alij & dixere: præsertim cum viris Sanctissimis non semper scriptores obveniant parvis Sanctitatis.

Paraverat quidem typo plura Patet CHANOVVSKY, sed linguâ Boëmicâ: Inter quæ est præclara quædam in Dialogi reducta normam Catecheseos, variationumque Ecclesiæ rituum explica-

A s

tio

8
tio; Item dialogi de Nativitate & de
Passione Domini ad plebem rusticam
varijs in locis producti. Hæc autem,
quæ stylo, & phrasi ejus servatâ, in lu-
cem proferuntur Latina, affecta so-
lum sunt à morte eius reperta: Ade-
que cùm manus extrema defuerit, faci-
liorem apud lectores invenient veniam
sicubi numeris suis non absoluta puta-
buntur.

Præfixerat ille suis hisce collectaneis
Titulù *Boëmiæ piæ*, cuius tituli Ma-
iestas, cùm opusculi huius conditio-
nem excedere longè videretur, Illi Epi-
graphen *Vestigii Boëmiæ piæ* præfixi, quia
P. CHANOVVSKY, grandem Boëmiæ
piæ Domum, quasi quoddam ædifici-
um ingens molitus, in his collectaneis
suis, velut in quodam futuræ structu-
ræ vestigiò, cogitationes suas incepit
delineare.

Etenim si quis vniversa, quæ Boë-
miæ piæ Titulo comprehenduntur
scriptione vellet complecti, næ ille To-
mos multos bene grandes impleret cù
|vel

9
vel sola Regum Boëmiæ pietas, eorum-
que in Deum, in Deiparam in Sanctos,
in ordinem Ecclesiasticum, in Homi-
nes Religiosos, in viduas, pupillos, men-
dicos, & afflictos, affectus virtutesq;
reliquæ, & Fundationes, Donatio-
nes &c. Nullo forrè vno Tomo pos-
sent comprehendi.

Certè ea, quam Reverendissimus
D. Bertholdus Pontanus, Metro-
politanae Pragensi præpositus scripsit Boë-
mia Pia, ne centesima quidem videtur
esse eorum portio, quæ de sanctis Boë-
miæ, deque miraculis, de virtutum
exemplis, alijsque ad Titulum illum
pertinentibus dicenda restant.

Nec mirum id videri debet, cum o-
lim ante Venceslai Pigri tempora Re-
gnum hoc maximo pietatis cultu præ-
reliquis Europæ provincijs (testibus
Anea Sylvio, Cochläo. &c.) Florue-
rit, deindeque Hussitarum oppressum
armis, innumeros Cælo dederit Mar-
tyres, ac tandem nuper ingenti DEI
beneficio, rursus Augustissimorum
Austria;

fo

Austriacorum Cæsarum studio sanctæ restitutum Ecclesiæ, multis viris Apostolicis ingentium laborum pariter ac virtutum præbuerit amplissimam occasionem.

Habet etiam hoc Natio Boëmica id peculiare, ut, cum pietatem suam in DEUM vult contestari, quam gentes aliæ pijs peregrinationibus, arctis jeunijs, acribus corporis diverberationibus, prolixis precibus, publicis inspectante populo, pœnitentiæ, & Ardoris indicijs, magnificis supplicationibus, personalibus erga ægrotos in Nosocomijs obsequiis, ab hominum consortio secessibus, alijsque modis Sanctissimis, declarant, ipsa se non putet id præstare posse excellentiùs, quàm si liberali munificentia opes suas in cultum DEI promovendum, Religiosorum ordinem sustentandum, in templorum donaria, atque in alia ejusmodi insumat.

Hinc tanta vetustissimarum fundationum multitudo, tantus olim in Boëmia

mia

17
mia Cœnobiorum, Xenodochiorum
& Nosocomiorum numerus, tanta
templorum amplitudo & Majestas, tan-
ta Ecclesiarum opes. Hinc etiam tan-
ta iterum à gloriola Ferdinandi II.
Imperatoris in Albo monte adversus
hæreticos Anno 1620. Victoria, in-
tra tam breve annorum spatium Mo-
nasteriorum Religiosorumque fre-
quentia, vt cùm ante illam victoriam
prope nulli censerentur, nunc eorum
millia possint iterum numerari.

Quare, quæ in his Auctarijs brevi-
ter nunc & obiter adijciam, boni Le-
ctor consulat, donec fortè quispiam alio-
us Boëmiam Piam magis illustret: In
quibus ipsis cùm plurimùm adjutus
sim operâ Reverendorum è Societate
nostra P. P. Georgij Crugerij viri ve-
terum & abstrusorum patriæ monu-
mentorum perquàm peritissimi, &
Bohustai Balbini omni politiori erudi-
tione excultissimi scriptis suis de pa-
tria pietate benè meriti, eorum etiam
honorificam memoriam grati animi

27
ergò, hîc oportuit collocari: præser-
tim cùm eorum in euendis antiquita-
tis monumentis, restaurandaque vete-
ri in patria nostra pietate diligentia
multum debeat Boëmia vniversa.

Notas nihilominus quasdam tum
claritatis gratiâ, tum subinde etiam
complementi causâ, itemque Aucta-
ria quædam adjeci, quæ tamen vt
Lector à genuino Patris ALBER-
TI partu secernat, seorsim
charactere diverso
damus.

VESTI-

VESTIGIVM
BOEMIAE
PIAE

CAPUT. I.

Eucharistica.

Nea, quæ ex Boëmia ducit in Bavariam semita, non procul à Templo peregrinationibus celebri Deiparædicato, ad S. Cruorem dicto, lapis visitur non modicus vno ex latere à summo ad hnum quasi abscctus. Cùm enim reliquos inter è Boëmia peregrinos quondã Ancilla Rustica è tugurio, propè templũ S. Catharinæ Virginis ad limitem Boëmiæ sito, ubi vulgò na Kralovstvvy id est, in Regno, nuncupatur, sacratissimo Domini corpore apud S. Cruorem sumpto, docnum reverteretur accidit vt ex nimia potùs cibique ingluvie, quã sese illo die immodicè ad ebrietatem ingurgitaverat, ex-

citatum vomitum in eum lapidem eiecerit: qui statim quasi petras in Domini morte quondam scissas imitaturus, ita medius disfilijt, vt nullius manu artificis melius findi potuisset: Simulque hoc, quod etiamnum eò loci superest, frusto immoto segmentum alterum ad spatium sex vlnarum occultâ vi fuit inde reuolutum: quod postea Don Martinus de Huerta in arcem suam VVelhartitz miraculi memoriam curavit inferri.

Nepomuci habetur cista, in qua sacræ vestes in prætorio illius oppidi asservabatur. Exorto autem aliquando illic incendio totum ferè prætorium conflagrauit. Arserant sub cista pavimentum & trabes supra fuit igne coöperta; à partibus tota in igne, & cum constaret ex lignis piceis, tamen ignem non concepit, neque sacræ vestes, quas continebat, minimum quid detrimenti passæ fuerunt. Hanc ibi piè servant, propter prædictæ rei memoriam.

Ibidem circâ Annum Domini 1580. Fures V. Sacramentum vnâ cum Ciborio acceperunt, & eiectionis sacræ hostijs in struem lignorum, cum sacro vasculo abierunt. Manè autem factò, Pastor minabat pecora.
ad.

151

ad pascua versus prædicta ligna: quo tùm
venissent, rugitu & mugitu, & genu fle-
xionibus honorabant Creatorem suum.
Neque abigere illa indè pastor potuit pri-
us, quàm sacerdos cum populo venisset
& inde V. Sacramentum honestè detulif-
set in Ecclesiam: in eo autem loco est nunc
facellum Corporis Christi.

Cum monasterium Mihvvsko, Ordinis
Præmonstratensis tempore hæreticæ ad-
versus Cæsarem in Boëmia rebellionis, oc-
cupâisset quidam Dominus Hodiogovstê
inclusissetque in templum oves suas circi-
ter trecentas, omnes illæ eadem nocte il-
lâ sunt extinctæ.

Horazdiovicij festo Corporis Christi
tempore procesionis, quædam Mater fa-
milias dixit, *claudite vobis domum nè
forsitan iste DEVS apus (fere carens pedi-
bus) ad nos ingrediatur*: Volens eâ Blaf-
phemiâ Christo benedicto exprobrare,
quod, cum alienis sacerdotum manibus
circumferatur, ipse ambulare non posse
videatur. Sed omnino suâ potentiâ ingres-
sus fuit. Nam procax illa Mulier Filium,
quem vtero gestavit, peperit sinè pedibus,
re educavit usque ad Adolescentiæ, aut fe-
& virilis ætatis annos, vt esset exemplum

omnibus. Ipsa miserabiliter perijt. Maritus ejus seipsum interemit. Testes huius rei tota civitas Horazdiovicensis.

Strakonicij in templo arcis est foramen seu vorago in terra, vbi absorpta dicitur quædam Domina, eò, quod præ superbia sibi curaverit pinsi crepit as similæ, seu candidi panis; id quod videbatur redundare in contumeliam V. Sacramenti à Christo Domino sub specie candidi panis instituti. Supra hoc foramen est altare, in quo propter evaporationem aquæ ex illo foramine omnia madent.

Bucdvvicij habitabant plurimi Iudæi, & olim synagogam habebant propè ad templum Christianorum. Contigit autem aliquando, vt V. Sacramentum cum Monstrantia ex templo furtim auferretur. Et dum sacerdos Catholicus sollicitè inquireret de amissis, sol resplenduit in pariete synagogæ Iudæorum, in quo splendore visa fuit Monstrantia; quare eo indicio amissa invenerunt. Iudæos maturos omnes occiderunt, cum junioribus matrimonia junxerunt.

Non longe à civitate Kutenbergensi in pago dicto Priovv V. Sacramentum in quodam pomario sub arbore inventum fuit; su

17
it; fures enim direpto quodam templo, id
illuc projecerunt. Quidam autem vir &
Mulier valde adversa valetudine colluctā-
tes eò advenerunt, Christum adocaverunt
& sanati sunt.

Olomucij in Moravia eo loco, quo nunc
est sacellum nobilium convictorum, fuit
quondam synagoga, in qua Iudæi V. Sa-
cramentum confixerunt: Et hinc origo il-
lius sacelli: nec ab eo tempore quisquam
Iudæorum in ea vrbe habitat.

Auctarium.

Clezinij, civitate olim Pikartitarum
Chæreticorum nido, Fides Catholica cœ-
pit post Anni 1620. Victoriâ à Ferdinan-
do Secundo Casare in albo Monte obtentâ
flouescere hâc occasione. P. Ioannes Flaxi-
us è Societate IESV ibi feminam quandam
agrotam cognomine Holubianam sacrâ sy-
naxi refecturus accesserat. Dumque sacra-
cratissimam hostiam super petenam elevatâ
iam porrigere pararet, repente ex hostia illa
cepit.

cepit sanguis guttatim stillare; nemine ta-
men id ipsum præter solam egrotam adver-
tente. Quæ cum paulo ante hæreticis adha-
sisset, negassetque sub specie panis, etiam
sanguinem Christi Domini contineri, hoc
prodigio admonita, cepit & ipsa tantò firmi-
us Catholicam amplecti veritatem; & ad
aliorum conversionem maximum attulit
momentum, cum hoc suum visum plurimis
evulgasset, idque constantissimè testaretur ad
mortem usque, quæ paulo post fuerat conse-
cuta.

Cum Anno Domini 1618. Hæretici, qui
civitatem Pilsnam duce Mansfeldio obside-
bant, Templum omnium Sanctorum in colle
civitati vicino locatum convertissent in ovile,
eorum quidam super aram maximam percu-
lanti proterviâ iacere, & dormire au-
sus inventus est à sociis suis exa-
nimis, & ex ara transla-
tus ad sepulcrum.

CAPUT. II

Mariana.

(**A** Nno 1620. Cùm Maximilianus Bavarix dux & comes Bugyvoi exercitus Catholicos contra Pragam ducerent, invenerunt in civitate Strakonicensi imaginem beatæ Virginis Deiparæ sculptam, à militibus hæreticis pessimè tractatam ac vulneratam. Hanc pater Dominicus Ordinis Carmelitani, vir sanctitatis celeberrimæ, tunc exercitum Catholicum comitatus, secum ad Album montem abstulit ad locum victoriæ, quam ipse clarissimè prius (haud dubiè ex Regina cælorum patrocinio ac revelatione) palam prænuñciavit. Inde imaginem illam Romam secum detulit, templumque in quo locaretur fecit erigi, dictum: *Beatissima Virginis de victoria Boëmica.*

Ad civitatem Przibram est templum beatissimæ Virginis in colle, qui vocatur *Mons Sanctus*, cujus denominationis causa dicitur esse, quod cùm olim in illo colle paribulum, & in alio remotiori à civitate Templum ædificare disponerent, materia
futuri

futuri ædificij, Templi transferretur ad propinquiorem collem civitatis; id quod occulto quodam & miro modo fiebat: & inde dicitur appellatus *Mons sanctus*, quòd sibi eum DEUS elegerit, & sanctificaverit. Alij autem referunt equitem quendam cū adversarijs congressum, & ad certam mortem peritum, vix fugâ vitam salvâsse, & cursu velocissimo equi, tandem in prædicto monte constitisse & inde vocasse eum sanctum montem; & pro gratiarum actione illic DEO & beatissimæ virginis sacellū extruxisse. Imago ipsius non ita pridem fuerat depicta in ipsa æde sacra, & litteræ tantum initiales nominis & cognominis ipsius. In renovatione autem templi hæc deleta sunt. Illic igitur nostro tempore erat vetus Imago Beatissimæ virginis, quæ forte dum hæc civitas aliquando Catholica erat, miracula faciebat, sed tempore hæreticorum Sinè dubio cessârunt. Quo tempore etiam quidam exemita hæreticus sacris imaginibus in pariete templi depictis oculos eruit.

Contigit autem Anno 1629. Circa diem 20. Julij parrocho Przibramij existente D. Marco fallero, primate D. Ioanne VVelvvarsky (cuius maximè operâ senatus prædictam

dictam

dictam imaginem vnà cum altera statua S. Elisabethæ curavit renovari) sequens historia.

Pictor hæreticus ridicula quædam de his imaginibus loquens à Domino Parocho monitus fuit, tales jocos relinqueret; sed is cum renovasset imaginem sanctissimæ virginis Matris & Filij, inhonestè de illis loquebatur, in honestè illas appellabat, in domo primatis vbi pingebat Et ecce ultio divina in illum. Paulò post fulmen ter subito consequenter intonuit cum maximo boatu, & picto è prostravit, manumque dextram adusit. Erat tota sicut pannus, vel carbo, nigra. Interim ignis ille discurrebat per hypocauftum, & atrium domûs: sed nequè imaginibus, nequè vlli rei in domo quidquam nocuit, quia tantum ad ultionem de Blasphemo pictore sumendam missus erat. At ille animadvertens manifestam poenam sui sceleris, vitæ emendationem promittebat: & factus Catholicus ad huc hodie vixit.

Eodem Anno 1629. Fuit quidam pragæ textor, nomine *Ioannes Svoboda* Nimburgo oriundus, qui eliso aliquando vno oculo, altero tantum ad videndum vtebatur sed illo etiam obtenebrato omnino cæcus multo

22
multo tempore extitit: Cuius rei testi-
monium habet scriptū à Senatus Pragensi.
Hic varia noctu somnia, & de die internas
motiones habuit, vt adiret sanctum Mon-
tem, illic Eremita fieret, vt visum recipe-
ret. Huic divinæ monitioni non statim
locum dedit, partim, quòd dubitaret num
verè id voluntas DEI esset, partim quòd
nesciret, qui & vbi *Mons Sanctus* dicere-
tur, & cæcus eo ire non posset, partim
quòd vxor ejus Praga abire, & solitariam
cum illo vitam agere nollet. Distulit hoc
itaque duobus annis. Tertio tandem anno,
qui fuit Christi 1632. ita huiusmodi cogi-
tationibus agitarus, & fatigatus fuit, vt
ferè amens efficeretur. Et tunc tandem
de loco inquirere cœpit, & conducto pue-
ro Przibramium adductus Anno 1632. De-
cimâ Iunij. Visum autem illius oculi rece-
pit eo Anno die 14. Iunij: Nam alter ocu-
lus pridem omninò excussus fuerat:

Hic plurima Deus in honorem Matris
suę operatur miracula, licet ea ex mera
negligentia non conscribantur. Hæc ta-
men quasi in communi, præcipua his 6.
Annis 38. ab Anno 1632. ad usque Annum
1638. Notata fuerunt.

In pri-

In primis, diversis hominibus eò venientibus, aliquando imago nihil mutatur: alias autem fit cærulea, vti cæruleus pannus; alias pallida, sicut alba tela; aliquando erubescit aliàs vnum vel vtrumque oculum claudit: & subinde vberes lacrymas fundit. Forsitan prout sunt gravia alicuius adstantis delicta. Terribilis autem mutatio contigit Anno 1638. Die 19. Martij pluribus præsentibus, quando manifestè tota imago se avertit à Domina Dorothea Miezuoova, & cum violentè eam vertissent vultu ad eam dominam, iterum tota statua magnâ vi, se ab illa avertit. Et licet hoc quidam conati sint obscurare, & suppressere: tamen illa ipsa Domina, hoc idem multis retulit, & multi, qui hoc miraculo aderant, testantur.

R. Dominus fallerus parochus prz bra-
mensis sæpius conabatur montem illum equo vectus conscendere; equus aliàs mansuetus tulit Dominum usque ad radicem montis, sed ulterius nullâ ratione progredi voluit; Quod multi pro miraculo habent, quasi bestia non auderet Montem sanctum contingere.

Anno Domini 1637. die 20. Junij noctua
utraque campana quæ supra templum sunt
B pulsaban-

pulsabantur. Exterritus eremita confur-
 rexit, templum clausum reperit, aperuit,
 & nihil amplius audivit, neque vidit mo-
 tus funium campanarum. Quare conteri-
 tus existimabat illusionem; donèc mane
 ex civitate ad illum quidam miserunt, ro-
 gantes quis pulsus illa nocte fuerit, & quid
 significaverit. Quibus respondit se etiã au-
 divisse, sed causam facti ignorare: Totus
 tamen fuit turbatus, nesciens quidnam hoc
 portenderet.

Anno 1638. die 1. Junij lumen quasi suis
 guris coruscantis totum templum exteri-
 circumdedit: Quod subinde dicitur fieri
 maxime verò circa festa Beatissimæ Virgi-
 nis.

Catharina filia Ioannes Tubicinis Brze-
 zniczensis continua febris divexata nullis
 medicinis curari potuit. Voto autem con-
 cepto, & peregrinatione susceptã ad S.
 Montem przibramensem sanata fuit.

Hæc de Monte Sancto hætenus.

Illustrissima Herula Euphrosyna de
 Sternberg filia Domini Adami supremi
 Purgravi Boemiarum, compluribus annis
 adversã valetudine laborabat, ut vix olsi-
 bushæ-

bus hæreret. Vidi frequenter illam iam nu-
 bilem ab ancilla vel famulo tanquam infan-
 rem in ulnis gestari. Hanc subiit aliquando
 vehemens desiderium vt peregrinatione
 pedes susciperet ad sacram adem D. Iaco-
 bi, Ordinis conventualium S. Francisci
 praga, quod Mater comitissa ab Hohen-
 zollern prohibebat, eò quòd prædicta vir-
 go ne hypocauftum quidem commodè
 transire posset. Tandem victa Mater Filiae
 importunis precibus cessit, & conce-
 dit dictam peregrinationem. Et illic celestis
 Imago beatissimæ virginis, quæ frequen-
 tibus miraculis erat exornatur. Eundem
 erat per arcem Pragensem, per Pontè per
 minorum ac veterem vibem: Comitaban-
 tur sorores, & plures pedissequæ, ut de-
 ficientem roborarent; non est tamen passa,
 vt earum obsequium admitteret in via,
 quamvis sæpius ipsa substiterit, & respi-
 raverit. Donec tandem feliciter ad apta-
 tam Imaginem Beatissimæ virginis perve-
 niret; vbi cum vota exolveret, & dona of-
 ferret, statim sensit, se sanam. Quæ e-
 gratias agens Christo, & Beatissimæ Ma-
 tri domum jam facilè sine vllò humano au-
 xilio repedavit. Et tandem salutaris consilio
 cum eodem Christo, & B. Virgine facta
 ad

fur-
 que,
 mo-
 ri-
 hanc
 ro-
 quid
 au-
 otus
 hoc
 suis
 riu-
 ier-
 irgi-
 rze-
 ullis
 con-
 d. S.
 de
 emi
 nis
 si-
 hæ-

ad ordinem Carmelitarum Discalceatarum
viennæ est adscripta, vbi in vita austeritate
maximè verò humilitate & obedientia e-
tiam modo vivit.

Nezamistycz est pagus sub Dominio Zi-
chowicensi Illustrissimi Domini Francisci
Libsteinsky de Kolowrat, vbi templum
Beatissimæ virginis egregium visitur, olim
à Puta Barone Sfyvihovvio ibi erectum.
Magnæ & solemnes eò fiunt peregrinatio-
nes, præcipuè festo Annunciationis & as-
sumptionis B. Virginis plura sinè dubio
olim facta, sed nulla notata miracula ex-
cepto vno, quod nostrâ atate contigit, &
ibidem depictum & descriptum cernitur:
cujus exscriptionem hic expono: Sic ferè
se habet. Anno 1626. Venerunt aliquot
milites ad prædictum templum, & in sum-
ma æstate ac mense Iulio illic subdio
in campo pernoctârunt. Erat autem inter
illos vnus cum vxore valde prægnante,
quem reliqui notârunt nummos asservare.
Quare conspiratione factâ ipsum intere-
merunt: Vxorem illius etiam novè vulne-
ribus inflictis in ventrem punctim, & to-
tidem alijs cæsim vulnerârunt, & alias mul-
tum contuderunt, & mortuam (vti existi-
mahant) manipulis contexerunt, atque
distri-

distributâ inter se pecuniâ, abierunt. Illa autem foemina preces & vota ad Deum & Beatissimam Virginem fundebat. Manè factò, rusticus quidam suos dissipatos manipulos colligens mulierem vivam reperit & aquâ turbicâ potavit, & vulnera lavit. Illa recreata ad vicinum Templo Xenodochium perrexit, sed inde repulsa, & extrusa ad pagum sub quodam tecto ventis pervio duobus diebus jacuit: Tertiâ autem die peperit infantem mortuum, atque tunc ad exilem rusticanam domunculam est recepta, cibo sustentata octodecim diebus à Domina Lucia de Kolovvrat, nata à comitissa de Martinitz. Fundatrice deinde Collegij clatoniensis miraculosè auxilio Beatissimæ virginis sanata; demum in Bavariam Septemdecim milliaria duce quodam nuncio confecit promittens se quotannis Nezamisiticium pro gratiarum actione visitaturam; quod etiam pluribus annis fecit.

Illustrissimus D. Henricus Baro de Kolovvrat Dominus in Zichovvicz cum conjugè Elisabetha, de Lobkovvicz vixerat jam annis 8. neque ullum prolem susceperat. Quodam tempore incesit utrumque conjugem desiderium peregrinationis ad B. Virginem in Bavariam dictam ad *San-*

Itum Crauorem. Habuerunt eo tempore apud se in missione nostrum Religiosum patrem Gregorium Kaminsky, qui longitudine morbi semper ingravescentis, desperatè jam valetudine Domini & Dominae precibus se commendabat, & ut pro ipso siue vivo, siue defuncto Sacrificium missæ in prædicto sacro loco offerri curarent, exorabat. Petierunt pariter ab iisdem Dominis pia in eodem loco suffragia, duo coniuges illorum subditi pro filio suo, quem infantem distortâ facie, manibus & pedibus deformiter diuaticatis habebant. Postquam igitur prædicti Domini locum sacrum attingissent, & sequenti die sanctam ædem adijissent Domina visis tot sacerdotibus, quasi diuinitus mota singulos rogare cepit, vt in missæ Deo offerrent desiderium ipsius, quod illi inibi occurrerat ex repentina quadam spe se nimirum certo concepturam Filium, si pro eâ ad Deum illi sacerdotes exorarêt. Factum est, & Mulier concepit, & suo tempore peperit Filium Franciscum nomine, qui nunc vtilissimus seruit suæ Maiestati Ferdinando III. Consiliarius intimus Camerarius, præses camerae Boëmicæ & Aulicæ semper præsens suæ Majestati. Et pro grati animi signo imaginem Filij depictâ in eo loco

28

loco sacro appenderunt, quæ etiam hodie inibi visitur. Appromiserunt etiam Deo, & divæ virgini, se quot-annis semel, dum viverent, eam ædem adituros, & gratias acturos. Accidit autem, dum illic morarentur, curârunt sacrum fieri pro dicto patre Kaminsky, & infante deformi, ut dictum est, sacrum iuquam in Bavaria, & ecce in Boëmia illâ ipsâ horâ sacri, Pater propè moribundus surrexit, indutus deambulavit; cibum sumpsit; integrè denique sanatus fuit, mirantibus & stupentibus omnibus. Infanti quoque deformiter informi eadem horâ divinitus omnia membra directâ, & decenter suo ordine & loco composita sibi dè sunt. Hinc DEUS & Regina cæli summè laudati fuerunt. Vidi huuc puerum jam iuvenem barbatum in aula prædicti Domini, qui jam uxoratus vivit.

Reperta fuisse aliquando narratur imago divæ virginis in agro Caioviensi, quæ in templo collocata inibi plura edidit miracula, quæ notata non fuerunt. Celeberrimæ tamen eò processiones, & accursus populi habentur. Majoribus etiam solennitatibus Beatissimæ virginis, vigiliæ, veteri more Ecclesiæ celebrantur.

Maximè verò ad initium autumnii collectis jam frugibus tria, ut vocant, *aurea Sabbata*, maximâ populi frequentâ, vigiliis, & devotione transiguntur. Vnum tamen occurrit, quod contigit nostrâ ætate cum Reverendo Patre Ioanne Maxiano Societatis IESU. Natus is fuerat Budvicij honestis parentibus, membris tamen quibusdam distortis. Quare solliciti & afflicti parentes ad Christum Dominum & Reginam cæli humillimè confugerunt rogantes, ut illum rectitudine membrorum donarent. Quin etiam infantem Caioviam deferentes divæ virginis obtulerunt. Nec frustra, nequè morâ, citò membra omnia suis locis directâ fuerunt, buerque ob id *Marianus* appellatus; quamvis ne fortè esset aliquando beneficij immemor, vestigium mali in altero pedum superfit, quo aliquantum claudicare cogitur.

Quodam tempore, ut homines fide digni, qui etiam nunc supersunt, testantur, Buccinator hæreticus ex oppido Milin concionatus in pago Pecziez, & post cõcionè promulgaturus festû B. Virginis Assumptæ dixit: *Vtrum sit assumpta nescio, sed hoc scio, fuisse peccatricem, uti aliam quamlibet feminam.*

90
minam. Post hæc cum ædituo & puero re-
vertebatur domum; & cum gravis somnus
illi obreperet, in quodam prato decubuit,
& somnum mortis, somno naturæ sociavit.
Et multi pij dixerunt ipsum à Christo
Domino, ob injuriam SS. Matri illatam
meritò punitum fuisse.

Anno 1560. Sub rege Boëmiæ vvladislao,
rustico quodam, apud veterem Boleslavvi-
am arante agrum suum, cum ad eum lo-
cum venisset, vbi nunc majus altare in sa-
cello B. Virginis visitur, equi substiterunt,
& nulla ratione ulterius progredi
voluerunt. Suspiciatus ruricola id, quod
erat, aliquid mirabile eò loci latere, scru-
tando profundius in terra Imaginem D.
Virginis cum puerulo IESU reperit. Bis
& tertio ad vicinam sacram ædem S. VVen-
ceslai reposita, ter in prædictum locum,
ubi, prius reperta fuerat, redijt. Adver-
terunt Canonici Bolestavvientes eam co-
lendam in eò loco: Quare exiguam prius
ædiculam inibi extruxerant, quæ deinde
piorum hominum Eleëmofynis dilatata
fuit. Hoc gratum fuisse numini testantur
miracula divina, piorum vota, peragri-
nationes, & dona. Hæc autem Imago pa-
tatur fuisse D. VVenceslai Martyris, cui

B s

occ-

occiso aliquis de collo detractam in terram
abjecerit, & humo profundius sepeliverit,
ex eodem enim metallo, scyphus eiusdem
S. Martyris conflatus visitur. Iam autē mi-
racula sinè dubio plurima, quæ frequenter
illic contingebāt non sunt conscripta, nisi
hæc pauca quæ nostre tēpore contigerunt.

Anno 1588. Carolus Compagnion pe-
dem fregit, sed concepto voto ad D. Vir-
ginem Boleslavviensem statim sanatus
fuit.

Anno 1609. Elisabeth Baronissa Berkia-
na, aliàs oriunda è familia Baronum de Zu-
rotin in partu moribunda, voto factò per
maritum feliciter enixa cū prole & Ma-
rito votum læta persolvit.

Anno eodem 1609. Ama Feldkyrcherin
ex gravi in pede vulnere post votum subi-
tò sanata.

Illustrissimi Domini comitis Iaroslai
Martinicz duo Filij diverso tempore gra-
viter usque ad mortem decumbentes votis
conceptis à parentibus, sanati sunt. Idem
aliàs & parentes, & Filij, in varijs neces-
sitatibus magna beneficia per eandem reg-
nam celi experti.

Anno 1610 Georgius Ludovicus Land-
gr. ias de Leychtenburg cum Filia, quæ
postea

32
postea nupit duci Bavariæ Alberto in gra-
vissimis morbis per vôtum subito sa-
nari.

Eodem Anno Ioannes Beschfilesius Bo-
leslavviæ existens duabus Filiabus in silesia
commorantibus sanitatem impetravit.

Eodem Anno 1910 Bartholomæus Tyks-
ler ex nova civitate Pragenfi manum fre-
gerat, eodem modo sanatus est.

Sic Anno 1655. Illustrissimi DD. Chri-
stophorus Albertus de Raupovva & Chri-
stophorus comes de Fürstenberg ex mor-
bo sanati.

Anno 1612. Margaretha comitissa de
Donin sanata.

Sic quidam silesius Hæreticus quamvis
in Beatissimam Virginem Blasphemus, ta-
men patrocinio ejus ad Catholicam fidem
sincere & ardentè est conversus.

Anno 1613. Illustrissima Domina Lucia
Slavvatina vltima Familiæ de Novadome,
& Sabina. Zeidlicovva eandem Virginem
benignam erga se expertæ

Anno 1626. Quidam civis è minori ci-
vitate Pragenfi seu parva parte lethaliter
æger, invocatâ hâc sanctâ patronâ sanita-
tem recepit.

Bb 4

Anno

8

Anno 1626. Eodem modo V Vilhelmus
V Virtenhorst ferè stultus sanatus fuit.

Anno 1627. Quædam mulier dolores
colli, tactu veli, quod sacram Imaginem
attigerat, sanavit.

Eodem modo R. P. V Venceslaus Rau-
schar Societatis IESU. Religiosus, ener-
vatæ vnius manus sanitatem impetravit.

Anno 1628. Quædam virgo Barbara ex
parva parte Pragensi sanata est.

Anno 1629. Elisabetha Tanneriana civis
Pilsnensis, Iacobo Filiolo ex calculo gra-
visimè ægro sanitatem impetravit.

*Et hæc ipsa Elisabetha est Mater, Iacobus
verò est Frater meus Ioannis Tanner, qui
vitam P. Alberti Chanovvskii conscripsi, &
hæc collectanea notis auxi, testorque mira-
culum illud omnino sic se habere,*

Hactenus de veteri Boleslavvia.

Illustrissimus Dominus Florianus Theo-
doricus Zdiarsky, cum in Italia Loreti exi-
steret, ingens ipsum desiderium incescit,
vt si in columis in patriam revertisset, tem-
pellum Beatissimæ Virginis admodum
Lauretani in suis bonis ædificaret. Acces-
sit post

34.

si post etiam altera causa, quæ ipsum ad
ædificandum prædictum sacellum vehe-
mentius pervisit. Cum enim uxorem du-
xisset illustrissimam Dominam Elisabetham
Coronam comitissam de Martinicz, &
nullam prolem ex ea suscepisset, idem de-
siderium voto firmavit. Post felicem ita-
que victoriam illam, quam divina Maiest-
tas largita est Ferdinando II. Imperatori
receptâ Pragâ & totâ Boëmia prædictus
Illustrissimus Zdiarsky, ubi passavio do-
mum revertisset, locum aptum pro sacel-
lo erigendo elegit. Et campus undique
latepatens, in quo silva quadrata quatu-
or lemis Praga in cujus medio fundatum
est sacellum ad longitudinem & lati-
tudinem sacelli Lauretani in Italia. Anno 1623.
Primum lapidem Illustrissimus Dominus
cum vno Patre Societatis posuit. Indictæ
sunt deinceps peregrinationes magna
populi pietate, & spirituali fructu
quotannis celebratæ ubi non
nulla etiam miracula
evenerunt.

B 7

CAPVT.

35
CAPUT III.

Santi Boëmi.

Patronos Boëmia habet multos, domestici sunt S. Venceslaus. Adalbertus, S. Gaudentius (Boëmis dictus S. Radim) S. Adalberti carne & Religione Frater, ejusdem in Archiepiscopatu Gnesnensi successor, ex Polonia Pragam cum S. Adalberto translatus, à Duce Bretislao Anno 1039. S. Procopius, S. Ludmilla; Ioannes Nepomucenus; Agnes premislai ottocari Filia. Hroznata à Kuttenstein, & VVoyslavva soror ejus, Zdislava stemmate Berkovyna; Mlada Filia Boleslai crudelis; Pribistavva soror S. Venceslai. Bodevvin Famulus S. Venceslai; Amabilia Stemmate Schurhovvkiana: Ernestus Archiepiscopus Pragensis; Venceslaus Secundus Rex Ottocarus, kunhuta vidua Monialis Filia Ottocari, Soror Venceslai Regis.

Plurimi Martyres Sacerdotes & Laici clam & palam sub Principatu Drahomiræ & deinceps usque ad principatum Boleslai Pij occisi.

36

Quinque Martyres Fratres germani S. Adalberti, quorum nomina sunt: Sobiebor, Spitimir, Bohuslavv, Borceg, Cziaslavv ab Ethnicis in civitate libice vivente S. Adalberto occisi.

Catechismus historicus dauroultij scribit, quod Eorofia Filia Regis Boëmiae in Hispania à mauris ob fidem & Virginitatem servatam occisa, in civitate Iaca, multa ediderit miracula, promiseritque illi Deus, quòd qui illam invocaret pro pluvia, vel contra pestem per intercessionem ejus exaudiendus esset.

Adjacet Nepomuko Arx cubi olim fuit monasterium nomine *Zelena hora*, id est *viridis Mons*. Cum igitur olim Boëmi suo sancto Episcopo Adalberto inobedientes fuissent, ipse desertis illis Romam petijt, & expetijt à summo Pontifice in illos excommunicationem: vnde non pluit in terram illam duobus circiter annis: sed cum postea repeteret Boëmiam, ascendit in prædictum montem, & absolvit jussu Papæ Boëmos ab excommunicatione. Et ecce subito calum pluere cœpit, & montis prædicti herba arida statim reviruit, vnde nomen accepit, *Montis viridis*. In illa arce
est la-

est lapis durissimus in quo aliquoties sedit S. Episcopus Adalbertus, & manent vestigia illius seditionis.

Medio milliari à Neponuko, est in silva facellum S. Adalberti, & in eo lapis valde durus, in quem impressum est signum testis corporis S. Adalberti jacentis, quia sanctus jacuerat in illo. Multa Deus ibi sanctorum operatus miracula; ego bis jacui in eo lapide, & bis fui sanatus à febribus.

In facello Arcis Zviko scriptum est: *Mi sancte Gerlace, ora pro me.* Fuit hic vix valde pius ex ordine Præmonstratensi, cujus corpus in Zvikoyv fuit aliquot annis postea translatum est in oppidum Milivvesko.

Cajoviæ ostendebatur capitis humani calvaria, quæ in altari reperta, ad ossarium deportata, non semel iterum priorem locum repetijt. Forsitan alicujus sancti viri fuit.

NOTÆ.

[Quæ P. Albertus hoc capite in digesta congregavit, explicatione indigent, præsertim, cum non pauca ab eo hic memorata

38

ratæ personæ, nec à S. R. Ecclesia in sancto-
rum sint catalogum relatæ nec vulgo nunc
notæ, multo minus publico aliquo cultu
his temporibus afficiantur. Vt ergo constet
qua de causa Pater Chanovvsky eas in nu-
merum cælitum Boëmiæ patronorum re-
ponendas judicavit, res hæc est prolixius
deducenda, non quod de sanctitate cujus-
quam putemus esse alterius, quam S. Vni-
versalis Romanæ Ecclesiæ certum & infal-
libile ferre iudicium, sed ut salvo, & in-
violabiter observato decreto sanctissimæ,
urbani Octavi Papæ humanâ historicâ fide
P. Adalberti mentem illustremus. Quare
quos hic beatos exemplo patris Chanovv-
sky appellabo, id solum faciam juxta con-
suetudinem, quâ video in Boëmiâ has à
Sanctitate laudatas personas passim Bea-
torum titulo affici, neque id volo ullum
facere præjudicium, ad earundem Cano-
nizationem, cum nec eâ mente hæc scribã,
nec mihi constet de omnibus fundamentis,
ex quibus hæc appellationes sunt exortæ,
adeoque eorum hoc omniaque alia in hoc
opere non tantum S. Ecclesiæ Romanæ ju-
dicio submitto, sed etiam ius super Con-
stitutionem urbani S. Plenè observatam
cupio

cupio, siquidem sôâ nudâ fide humanâ
hec à me proponuntur.

De Sancto autem Ioanne Nepomuceno
satis relatum est in vita P. Alberti Cha-
novsky cap. 1.

Sanctus Venceslaus ac Avia ejus S.
Ludmilla, & S. Adalbertus, ac S. Proco-
pius in Boëmia solennes per annum habent
ferias, cultui suo Catholico ritu dicatas,
& à regno Boëmiæ universo tanquam Pa-
troni cælitè publicè coluntur. Sciendum
enim est gentem Boëmam fuisse cultui SS.
Suorum patronorum magna pietate sem-
per addictam: Vnde hodieque per Archi-
diacensim Pragensem universam clerus sa-
crum officium feriâ quintâ nullo festo 9.
Lectio impedita recitare tenetur, sub
ritu semiduplicis de SS. Patronis. Tametsi
autem magnus est numerus horum sancto-
rum Boëmiæ Patronorum primarij tamen,
notæque præcipuæ antiquitus fuere solum
quinque videlicet.

S. Venceslaus Martyr Boëmiæ quon-
dam dux, Regis titulo ab Ottouè 1. Cæsare
decoratus, quamvis is humilitatis studio
nunquam titulum illum admiserit.

Sancta

Sancta Ludmilla ejus Avia.

S. Vitas Martyr gente Lucanus.

S. Adalbertus Martyr Pragensis Episcopus.

S. Procopius Abbas ordinis S. Benedicti.

His à Carolo 4. Cæsare additus est S. Sigismundus Martyr Burgundiæ Rex cuius corpus tunc Pragam est allatum Anno 1395.

Deinde ad Annum 1930. Nutu pijsissimi Ferdinandi II. Imperatoris in Numerum illum cooptatus est S. Norbertus Magdeburgensis Archiepiscopus, Ordinis Præmonstratensis Fundator, dum sacræ ejus exviæ Magdeburgo Pragamo advenissent.

Anno demum 1655. instante sacratissimo cæsare Ferdinando III. Saactus Ioseph Filius DEI Nutritius Boemiæ Octavus numero Patronus accessit authoritatis Eminentissimæ Cardinalis Archiepiscopi Pragensis.

Inter illos autem, qui in secundis numerantur Boemiæ Sanctis Patronis sunt SS. Cyrillus & Methodius Episcopi Boemiæ Apostoli S. Benedictus Patriarcha, S. Georgius, Martyr, Sancti quinque Martyres.

tyres Benedictini, comites S. Adalberti in Polonia. Magnâ etiam jam pridem fuere Boëmis in veneratione S. Ioannes Baptista, S. Catharina, & S. Margarita Virgines & Martyres ac S. Cosmas & Damianus, multique alij, de quibus prolixius agere, non est huius loci.

Vita S. Venceslai virtutum mirandarum exemplis plenissima in multis exstat codicibus, quamvis nusquam viderim plenam, & rerum ad eum pertinentium serie perfectam. Corpus ejus Pragæ in Sacello speciali intra Templum Cathedrale colitur, quod quondam in Tumba ex puro auro jacuit, donec tumbam illam Sigismundus cæsar inde ablatam inter suos adversus Husitas stipendiarios divisisset, qui tamen postea nec cæsari illi fidelem in bello operam præstitere, & cladibus sunt innumeris ab Husitis afflicti: Ità DEO factum illud Sigismundi displicuit. Sic & Ioannes Boemix Rex Sigismudi cæsaris Avus, quâ die ab ejusdem S. Venceslai sepulcro 12. iustâ viri magnitudine statuas Apostolorum argenteas abstulisset, utriusque oculi usum usque ad mortem amisit. atque ob id *caecus* dictus est.

De S.

De S. Ludmilla, hoc est dignum admiratione, quod terra illa, in qua sacrum eius corpus primavice in oppido Titin sepultum fuit, nullum aliud, ne quidem innocentis infantuli cadaver intra se patiatur, quin illud sequenti die extra terram ejectum manè in veniant.

De S. Adalberto illud advertendum est eum natum in Boëmia circa oppidum Mielnik fuisse Filium Slavynici Comitis Boëmiæ, Henrici Aucupis Imperatoris (qui paulòantè Boëmos debellârat) ex Filia aut ex sorore Nepotis. Matrem verò S. Adalberti dictam Strzezislavvam fuisse sororem Sancti Venceslai, pro ut id colligitur ex Christanno Fratre Boleslai Pij ducis Boëmiæ Religioso. Ordinis S. Benedicti in Monasterio Brevvnovvienfi vetustissimo manu scripto Boëmia Historico in Bibliotheca Capituli Pragensis asservato, ubi S. Adalbertus nepos S. Venceslai appellatur.

Fuit porro S. Adalbertus in delicijs ottoni 3. Imperatori pro ut refertur in vita ejusdem Sancti, in anti-quis lectionibus Henrici Canisi annotata, & à Baroniocitata, ut proinde non sit mirum giselam S. Henrici Cæsaris sororem, S. Stephani ungaricæ

garia Regis uxorem, S. Emerici Matrem
 fuisse (juxta Filiam Spiritualem, teste Iaco-
 bo Philippo Bergmense. Vngaris præte-
 rea Christum prædicavit, & S. Stephanum
 Regem manu propria baptizavit, primus-
 que gessit munus Archiepiscopi Strigoni-
 ensis, prout etiam Tabulæ Archiepiscopo-
 rum Strigoniensium ab vngaris editæ at-
 testantur: quamvis hæc. Provinciæ un-
 garicæ domestica monumenta Baronium
 latuerint. Deinde verò progressus in Po-
 loniam, ibidem Gnesnensem Archiepisco-
 patum (Secundus ordine ut fertur) admi-
 nistravit, cui deinde monitu (ut anno-
 vit Barthol. Paprocky) jussuque Angeli in
 prussiam abeunti successit Tertius Archie-
 piscopus S. Gaudentius eius Secundum
 carnem pariter, & Secundum Benedicti-
 nam Religionem (quam in Monasterio
 Breuvnioviensi fuerat professus) Frater:
 quorum amborum corpora Pragam gnes-
 nâ ex Polonia à Bretislao Duce delata esse,
 frustra negant aliqui, cum & miracula lu-
 calenta, quæ in translatione illa contige-
 runt, & documenta alia, id clarè confir-
 men: Nam & VVladislaus Boemiarum Rex
 Casimiri Poloniæ Regis Filius S. Casimiri
 frater, S. Adalbertum in quadam visio-
 ne

44
ne è sepulchro suo Pragæ confurgere, at-
que cum reliquis Sanctis ex suis itidem se-
pulchris prodeuntibus vidit procedere ad
Sacellum & Sepulchrum S. Venceslai con-
cinentem Antiphonam: *Isti sunt sancti:*
Ob quod & instituit, ut sacerdotes & can-
tores ritu supplicantium quotidie in metro-
politana illa, hoc ipsum sacellum ac se pul-
chrum D. Venceslai etiam adirent ac per
viam exemplo Sanctorum illorum prædi-
ctam decantarent Antiphonam. Is q̄ od
hodieque observatur.

De S. Item gaudentio hoc prodigium
annales Boëmiæ recensent. Anno 1070.
Polono culpam Cracoviæ gravi carceri
incluso apparuisse & eum è carce mira-
culosè liberatum monuisse, ut Pragam ad
suum sepulchrum peregrinaretur, ibique
gratias Deo ageret, prout habet hagek, bo-
hemicæ Historiæ scriptor nō postremus.

Sunt & hæc de S. Adalberto in Boëmia
valde memoranda, quod Pagus sit in dis-
trictu Pilsnensi propè Iustam nomine Mi-
lavecz, in quo quisquis cornu Pastoritium
inflaverit mox obsurdescit: quia cum S.
Adalbertus illac iter ageret, & cum suis ex
via fessis in campo dormiret, pastor ex pa-
go illo, dum pecora eduxit ad pascua ac-
ces sit,

cesit, & cornu ad aures S. Adalberti appluatum petulanter inflavit: ob quod mox surditate percussus est: Atque huius rei memoriam vult DEUS etiamnum in illo pago super esse. Unde pastores in eo loco signū pascuorum non tubā dant, sed frequenti & multiplici crepitu flagelli.

Est & ad Albim fluvium infra vetero Boleslaviam Pagus alius dictus Neratovvize, cuius in colæ quondam S. Adalbertum cū is naulum, quem pro trajectu solveret, non haberet, calceis spoliarunt; ob quod eis Sanctus ille pānam imprecatus, apud DEUM effecit, ut in hodiernam diem eis per annos singulos ita annona deficiat, ut nunquam (etiam si fruges optimè proveniant) tantum habeant panis, quin ante messem sequentem proximam cogantur emere alimenta.

Sancti etiam Adalberti precibus adscribitur ingens illud divinæ bonitatis erga Boemos privilegium, quod morbo lepræ (ut vulgo circum fertur) non laborent: Ille siquidem morbus, cum in vicinissimis Provincijs, regnet vehementer; in Boemia non modo est rarissimus, verum etiam ignotus, nisi fortè aliquis alienigena eo infectus huc accedat.

Quinque

42

Quinque illi Sancti, Adalberti Fratres supra nominati sunt illi ipsi, quorum funeri S. Adalbertus eodem tempore divinitus adfuit, quo eodem ipsissimum Romæ simul coram Pontifice Missam celebravit, atque in hujus tanti miraculi fidem, chirotheca, quâ tanquam Episcopus in celebrando usus est, altera Romæ fuit in altari quando eodem momento temporis alteram idem S. Adalbertus in Boëmia reliquit in loco funeris, prout missis à Papa legatis in Boëmiam, id ipsum est deprehensum, habeturque chirotheca illa etiamnum vetero Boleslavviæ in Boëmia. Corpora horum Fratrum sunt translata ex Arce Libice ubi passi fuerant Anno 980. Pragam, & sepulta in arce ad Sanctum Georgium Anno 1216.

Sanctus Przipislavva soror S. Venceslai, miraculis antè & post obitum clara (cui etiam revelatum divinitus fuerat, quo loco S. Venceslai sinistra auricula à Fratre ejus Boleslao amputata esset quærenda) sepulta primum prope Pagum Jablon sub monte Krutina, ubi luminibus cælestibus, angelicisque cantibus corpus eius Deus honoravit, ob quæ gentiles non pauci Christo accesserunt. Post annos de-

Q

inde

inde compures in Templum, quod ipsius honori, ac nomini Christianus quispiam nomine Chotislavv ædificavit, est honorificè translata: Nunc Pragæ in arce prope S. VVenceslaum jacet juxta portam templi Cathedralis.

B. Milada seu Mlada à Ioanne Papa dicta Maria, S. VVenceslai ex Fratre Boleslao Sævoneptis; prima ad S. Georgium Pragæ in arce Abbatissa Monialium Ordinis S. Benedicti à Pontifice illo constituta, ab eodem impetravit Ecclesiam Pragensem (quam Ecclesiam ille SS. Viti, ac VVenceslai Martyrum in Bulla appellat) erigi in Episcopalem. Sepulta est in eodem monasterio in sacello S. Annæ, ubi 8. Februarii memoria ejus habetur in privato Sanctimonialium illarum breviario antiquissimo.

Huius Frater Boëmiæ dux Boleslaus pius cum Sanctitatis opinione vixit & obiit, sepultus in Templo Sancti Georgij, atque super eius monumentum ara erecta est, in qua prout ad sanctorum corpora aliàs solet sacrificium Missæ offertur, fuitque ibi à sæculis pluribus nomen eius cum titulo beati, sepulchro inscriptum. Hic demum Boemiam plene Christo subiecit, veramque

que

44

que pietatem, ubique plantavit, morisque illius in primis auctor fuit, ut cruces ad sacrae columnae passim iuxta vias collocarentur.

Sancta Agnes Primislai ottocari primi Regis Boemiae Filia Ordinis S. Francisci, non solum Historicis Boemiacis, sed & ab alijs (inter quos Lucas VVadingus, & Franciscus Paduanus) celebratissima, & miraculis innumeris, vitaeque sanctitate clarissima, atque ob virtutem & miraculorum famam, etiam, dum in terris superstes, varijs summorum Pontificum literis ac donis honorata, nec non in vitae perfectae instituto à S. Clara magna illa Sanctimonialium Matre per Epistolas confirmata, vulgo Pragae est notissima utpote cuius sacrum corpus ad Augustissimae memoriae Ferdinando III. Tanto fuit labore in Templo S. Francisci (quod passim S. Agnetis nuncupatur) annis aliquot venerationis causa inquisitum. Nata illa fuit circa Annum Domini 1225. Obiit Anno 1265. Anno vero 1253. Fundavit cum Fratre suo Venceslao monoculo Monasterium & Hospitale S. Spiritus Pragae in xta pontem, illudque Crucigeris cum rubea stella tradidit & effecit, ut ea esset sedes supremi Ordinis illius

45
lius per has Pfovincias Magistri. Mater eius erat Constahtia soror Andreæ Regis vngariæ (qui fuit Pater magnæ illius S. Elitabethæ Langraviæ Hassia) ædificavitque Monasterium virginum Tisnovvienne, & VVoslovvanense in Moravia.

Hujus S. Agnetis Amita seu soror Patris eius Ottocari etiam ipsa nomine Agnes filia VVladislai secundi Boëmiciæ Regis, Abbatissa ad S. Georgium Pragæ itidem titulo Beata à non nullis decoratur. Hæc à Fratris suo Rege quædam privilegia suo Monasterio procuravit, sepulta ibidem in sacello S. Annæ propè corpus B. Milada, in quo sacello sæpè luminaria conspici referuntur.

Altera præterea S. Agnetis Amita, eiusdem VVladislai Regis Filia, & B. Agnetis & Ottocari primi soror esse S. Angela Carmelitana dicitur, cuius vitam in Belgio nuper se Carmelitæ typis vulgasse mihi narraverunt. Obijtse illa perhibetur Pragæ 6. Iulij. Revelationibus cælestibus inclaruit, quarum librum vnum, alterum vero de venerabili Sacramento, atque alios plures conscripsit. Vnde & Imago eius Monstrantiam, ut vocant, super librum tenentis, Pragæ inter alios huius Religiosi Ordinis

Ordinis

49

Ordinis sanctos extat in Templo S. Galli
in dextero maioris altaris pariete suspensa
apud PP. Carmelitanos. Eius tanquam
Sanctæ Virginis honorificè meminere
Martinus detrio lib. 4. Disquisitionum
magicarum cap. 1. Quæst. 3. Sect. 4. An-
tonius Possevinus in appendice Tomi
primi, Apparatus sacri, & Collectores
Bibliothecæ Gesnerianæ.

TERTIA eiusdem S. Agnetis Amica
fuisse putatur S. Ephrasia, seu Eurosia vir-
go & Martyr, illa quæ Regi Hispaniarum
nuptura, dum in Pyrenæis montibus in
manus Maurorum latronum devenit, in
Virginitatis suæ defensione ab illis occi-
bit miraculis ab obitu clara, & à populis
vicinis contra tempestates apud DEUM ad-
vocata, solita implorari. Eiusdem me-
minit Marinæus Hispaniæ Historicus, &
Marchantius.

Fuit & Albertus seu Adalbertus VVla-
dislai secundi Boëmiæ Regis Filius adeòq;
S. Agnetis Patruus, primùm Mielnicensis
in Boemia Præpositus, dein Salisburgensis
Archiepiscopus magnæ virtutis Heros, qui
multa à Friderico Barbarossa Cesare ob-
sedem Apostolicam sub Alexandro III.
Papa defensam iniqua tulit, ex sede sua eti-
am ad

am ad tempus aliquod depulsus Huius Mater erat Filia Sancti Leopoldi Austriæ ducis. Fundavit propè Straubingam Cænobium Præmonstraten sibus (nam & ipse hunc ordinem in Cænobio Strahoviensi quondam Pragæ fuerat amplexus) & ique fundos in Boëmia circa Iusiciū applicuit, quos Monasterium illud adhuc possidet. Sepultus est Salisburgi.

De huius Fratris VVladislao moraviæ Marchione, fundatore Cænobij velehradensis Ordinis Cisterciensium refert multa Dubravius spirantia egregiam Sanctitatem.

Inter Beatos Ordinis Præmonstratensis habetur & B. Henricus VVratislai primi Regis Bohemiæ Filius, Cænobij Strahoviensis Religiosus, Olomucensis Episcopus, miræ Sanctitatis & profusæ in miseros largitatis & charitatis: cuius tempore VVenceslaus, Othonis moraviæ Marchionis Filius, Olomucij Templum, honori D. Martyris VVenceslai in arce sua erexit, sedemque Episcopalem, permittente Innocentio II. Illuc ex Ecclesia S. Petri transtulit, duodecim Canonicis ibidem constitutis, Beatus autem Henricus Corpus S. Christianæ Templo illi intulit, & eidem Ecclesi-

45
am S. Mauritij, quæ prius ad Monasterium
Præmonstratensium Gradicense pertine-
rat, attribuit. Demum varijs pro DE I
gloria, sacerdotum coelibatu, & pace pu-
blica perfunctus laboribus, gloriosus Pon-
tifex, virtutibus ac Prophetico Spiritu
clarus 25. Iunij Anno. 1657. migravit ad
Dominum. Pragæ in Monasterio Stra-
hoviensi honorificè tumulatus.

Sed & Henricus Bretilaus Pragenfis,
Episcopus Boëmiae antè Primislaum Otto-
carum Regem Interrex, VVladislai secun-
di Regis ex Henrico Filio nepos, magna e-
tiam virtutum laude multorum Historico-
rum testimonio floruit.

Lusatiae Historici memorant pijsfimam
Heroinam Ludmillam Filiam VVratislai
Boëmiae Regis, vxorem viperti Marchionis
Lusatiae comitis Groicensis, cū quo fund.
vit, ditavitque Monasterium pergaviense
ordinis S. Benedicti.

Meminere insuper Matthias Miechovi-
us, Reuhnerus, Cromerus, pietatis & Re-
ligionis Iudithæ alterius eiusdem VVra-
tislai regis Filiae, vxoris VVladislai Her-
manni Poloniae Regis, è quibus Steilibus
Parentibus S. gidii Abbatis, in Gallia pa-
mocius

trocinio ortus est Boleslaus Krzivvoustus
Poloniae Rex.

Nec minus & Abdela Ottonis Misniae
Marchionis Filia Premislai Ottocari primi
Regis Boemiae vxor huc pertinet, quae à
Marito repudiata Sanctam scribitur vitam
inter Conversas Cistercienses egisse VVaf-
senburgi in Misnia. Huius verò Filia ex
Premislao itidem dicta Abdela Gerenrho-
do in Saxonia sanctimonialium Abbatissa,
eâ sanctitate vixit, ut eam Fabricius in o-
riginibus Saxonis asserat relatam inter
Diyos.

Abdelę in matrimonio Premislai succes-
sit Constantia Andree Hungariae Regis so-
ror, S. Elisabethae Hasiacae Amita. S.
Agnetae Virginis Franciscanae Mater.

Felix ergo VVladislaus secundus Boe-
miae Rex tot Sanctis prolibus propriaque
etiam pietate in Deum eximus, Nobilissi-
mum montis sion, vulgo in Strahovv mo-
nasterium Præmonstratensium Pragae ædi-
ficavit: Conradum Casarem in bello sa-
cro Hierosolymam est comitatus Anno
1147: Demumque victorij in Italia adver-
sus Mediolanenses clarissimus, primus
Boemiae ex dono Friderici Barbarossae Ca-
saris

8
saris intulit bicaudem candidum Leonem
pro insigni.

Huius autem Regis soror fuit B. Amabilia, Filia Vladislai primi Ducis Boëmiæ, quæ quia Fratri suo Theobaldo, à quo originem ducit stemma Dominorum Ssvihovsky adhæsit, & in eius territoris habitavit, solet annumerari illi stemmati, & à Dominis ssvihovsky specialiter, tanquam cognata colitur. Sepulta est Clatovizæ apud Patres Dominicanos in Monasterio S. Laurentii, quod olim Benedictinis Virginibus ipsa erexerat, & in eo prima munus Abbatisse gesserat. Suis apud DEUM meritis effecte perhibetur, ut etiam in vita miraculis divinitus illustraretur.

Huius soror Elisabetha à quibusdam titulo Beatae Decoratur, quæ fuit in Cænobio Duxoviensi Ordinis Præmonstratensis Priorissa ordine secunda, magnis virtutibus illustris, & cum opinione sanctitatis defuncta.

Eiusdē S. Agnetis Franciscanæ ex Fratre Venceslao dicto monoculo Rege Pronepotis, Filia Primislai Ottocari secundi fuit, B. Cunegundis seu Kuhnuta, quæ iam desponsata Filio Rudolphi I. Cesaris, ni-

85

hilom-

hilominus ortā inter cæsarem discordiā
ex voluntate sui Patris ingressa est S. Fran-
cisci Ordinem, & monasterium cum qua-
tuordecim aliis virginibus, sub disciplinā
Proamitæ suæ S. Agnetis. Sed parente
occiso; iussa est nubere Filio Rudolphi iti-
dem Rudolpho Sueviæ Principi, post cui-
us obitum vidua rediit Pragam ad Monas-
terium S. Georgii, vbi inter sacras virgines
Ordinis S. Benedicti vitam egit sanctissi-
mam multis de Dæmone victoriis, dono-
què orationis illustris. Sepulta ibidem in
Sacello S. Annæ. Hanc tamen Cunegun-
dem alii dicunt fuisse virginem, sed sorore
eius Agnetem fuisse datam cæsaris Filio
post cuius obitum illa vidua Piè obierit in
Monasterio S. Georgii.

Huius beatæ Cunegundis Frater & S.
Agnetis Pronepos ex Fratre fuit VVences-
laus II. Ottocarus, Filius Primislai Otto-
cari à Rudolpho Cæsare occisi cognomen-
to *Bonus*, vir miræ in DEUM pietatis, ra-
ræquè prorsus virtutis; qui etiam singula-
ri DEI favore tribus Boemiæ, Hungariæ,
ac Poloniæ R. gnis imperavit, divitijs &
gloria ad mortem usque insignis. Tanto
SS. Eucharisticam prosequabatur affectu,
ut soleret quatuordecim Missæ sacrificiis,
Acs

flexis genibus publicè summa cum pietate
& reverentia, nec minore cum stupore
Procerum, totiusquè Populi admiratione
interesse. Fundaturus in Beatissimæ vir-
ginis honorem Monasterium Cisterciensi-
bus liberam eis aptationem permisit, vbi vbi
in tota Boemia id locari vellent. Qui cum
locum Boemix Regum delicijs, & volup-
tati destinatum atque ob id Aulam Regiam
dictum designassent, obstantibus licet, &
fremantibus Proceribus locum illum DEO
ac DEI paræ donavit, dirutaquè ibi Aulâ
Inâ Regiâ magnificentissimum, & inter
præcipua dignum computari Monasteri-
um erexit, mirequè ditavit. Anno deinde
1420. cum Monasterium illud à rabidis
Husfitis esset die S. Laurentij redactum
in cineres, eius ac Filij itidem Venceslai
cognomento Iuvenis, coram Crucifixo
constitutorum effigies, atque alia præterea
D. Virginis imago inter flammæ perman-
sisse dicuntur illæ, quæ duæ Imagines so-
læ ex amplissimo illo Cænobio supersunt,
& à Religiosis inter ruinas illas nunc de-
gentibus servantur: qui etiam ad dictâ
Venceslai boni ossa lampadem perpetu-
am alunt.

His

His adjungi possent VVratislavv. S. V. Venceslai Pater, templi ad S. Georgium in Arce Pragensi Fundator, ibidem sepultus, cuius nomen cum titulo Beati est. ibidem sepulchro eius iam à sæculis in scriptum, ob virtutis ac fidei Christianæ Zelum, quam in Boëmia, Authore, ac Hortatore S. Methusio propagavit: appositumque est ad monumentum eius altare, ut fieri solet ad corpora Sanctorum, & in eo M. ssæ sacrificium Deo offerri consuevit.

Magnæ etiam fuisse pietatis pronum est suspicari Dubravvkam Boleslai sævi Filiam Miecislao Poloniæ Principi nuptam, cuarum nuptiarum occasione Polonia est ad Christum conversa.

Atque ex hac tot virtute illustrium Personarum cognatione apparet, quam veridicè olim magnam S. VVenceslai, ac Adalberti Sanctitatis Gloriâ Spiritu. Sybillino prænunciârît, Boëmiæ Dux Iybulsa, quamvis Idolorum cultrix dum Anno. 723. Urbis Pragensis fundamenta locatura. vaticinata est in hac vrbe plantatum iri duas oleas. quarum odor septimum penetraturus esset cælum, gloriosaque facinororum eorum fama totum orbem terrarum
impies

59

impletura: & alteri quidem earum fore
Nomen *Maior Gloria*, alteri vero: *Conso-*
latio bellica. Id quod in Sanctos hosce qua-
drat optimè Sanctus siquidem *VVences-*
laus Boëmis VVaclaro. Dicitur, quod lati-
nis sonat *Maior Gloria* Sanctus verò *Adal-*
bertus ab eisdem *Boëmis* vocatur *VVotiech*
quod Romanâ ling. à *Belli solatium* inter-
pretatur.

Ut vero Personarum harum omnium
Sanctitate illustriam etiam Stirpis coniu-
ctio, & sanguinis affinitas appareat bre-
vem subieci tabulam Genealogicam, in
qua vno aspectu series Sanctorum di-
vis *VVenceslao* & *Adalberto*
cognatorum tota si-
mul occurrat.

C 7

BORZI-

60
Polivvin Nobilis anlicus S. VVenceslai,
secretisque ab eo adhiberi solitus à pluri-
tus scriptoribus Beatus appellatur. Hic
caedi S. VVenceslai præsens mox à famu-
lis Fratricidæ Poleslai in silva proxima sus-
pensus ex arbore triennio incorruptus pe-
pendit. Sepultus Pragæ in Arce propè S.
VVenceslaum in eodem cum S. Przibis-
lavva monumento:

S. Procopij Abbatis vita sæpius est typis
edita. Vix fuit Benedictinorum Ordinis
Decus, Thaumaturgus; Sed præcipuè in
eo enituit imperium in Dæmones, quorum
erat terror, & flagellum: nec modo eos
ejecit è corporibus locisque alijs, sed &
sub iugum missos arare & quidem etiam
petras & saxa compulit, prout hodiequè
sulci longissimi profundique per medias
petras aratro à Dæmonibus ducti propè
Monasterium super flumen Sazavam visun-
tur. Vdalrico Boëmiæ duci aquam è fon-
te propinatam in poculo ligneo convertit
mox in vinum: Poculum verò illud memo-
riæ causâ servatur hodiequè apud Illus-
trissimum Comitem victorinum de VVall-
stein. Cum illi orationi vacanti præca sæ-
pius obtreperet, eam imposterum omnes-
que

que alias pica proprius ad Monasterium
illud accedere vetuit: atque in hodiernam
diem post tot jam sæcula, nulla pica intra
spatium germanici Milliaris circa Monaste-
rium illud, nisi eò ab hominibus inferatur,
comparet; sed certos habent terminos, ul-
tra quos ulterius versus Monasterium illud
non provolant, prout eorum locorum in-
colis vulgò res est notissima. Monasterio
illi post eius mortem intrusus erat à duce
Boëmiae non legitimus Abbas, quem ipse
per visum monuit, vt officio decederet;
sed cum is monitionem flocci faceret, ite-
rum conspicuus eum baculo è Cænobio
expulit. Innocentiò Papæ, à quo Abbas
Sazavensis impetrare non poterat, ut San-
ctus iste canonizaretur, apparuit ipse, se-
que Canonizari imperavit.

Ernestus I. Boëmiae Archiepiscopus vul-
gò satis notus ob elegantissimum illum li-
brum, de B. Virgine conscriptum, *Ma-
riale* nuncupatum nuper Aug: Ferdinandi
III. mandato typis Pragæ editum, Glacij
sepultus est, ibique ut Sanctus quondam
cultus fuisse videtur, nam & nostra ætate
vota sua per eum D E O homines offere-
bant, & eidem anathemata, ac donaria
dicabant quin & in pariete vetusto super-

est

est scriptura, in qua ei titulus Sancti tribuitur. Monumentum eius medio propè in Templo Parochiali Beatissimæ Virgini dicato extat, in quo ipso Templo imago Dei patris, quæ adhuc in summa ara visitur, faciem ab eo puero quondam averterat, prout ipse de se fufius testatur in Marialis sui appendice. Erexit autem ipse Glacij Templum aliud, ad quod & Canonicos Regulares Sancti Augustini collocarât, sed ne in Templo illo sepeliretur antè mortem admonuit, eò quod in Templo illo quondam equi essent stabulaturi. Et verò præfagium firmavit eventus; illa siquidem Ecclesia, cum Dominante hæresi, Societatis IESU vsibus cessisset, fuit à rebellibus hæreticis Anno 1618. Occupata, expulsisque inde Societatis IESU Patribus conversa in stabulum, ac demum vna cum Collegio penitus diruta & solo adæquata. Sed & mirabilis est alia eiusdè Ernesti prædictio, tunc nimirum Boëmiae magnas calamitates superventuras, quando lapidea eius statua sepulchro ipsius imposita rumpi inciperet. Vidimus autem eam rumpi cepisse ante nupera bella Germanica, quibus initium dedit hæreticorum in Boëmia rebel-

lio: ruptaque est deinde. saepius infrusta
permulta, sed modo tam admirabili, ut
quasi framea ictu uno per medium secta a-
liquod in locis videatur, quo modo lapis
nullus rumpi solet.

De vita eius refert Hagek ad Annū 1364:
Quo scilicet obierat, eum à die, quā in Ar-
chiepiscopum electus est, Anno 1340. om-
nes suos defectus quotidie in libello anno-
tasse, ut eos emendaret. Eleēnosynas
dabat largissimas, idque non solum publi-
cè, sed & in occulto. Singulis Annis in
Parasceve minimum ex 70. Voluminibus
panni vestes pauperibus paratas distribue-
bat. Fame urgente egenis per totam Boë-
miam succurrebat. Ea, quæ adhuc paga-
nos ritus, sapiebant, penitus à Tribunali-
bus Boëmiæ sustulit. Imagines beatissimæ
Virginis curabat passim etiam in parieti-
bus ac fenestris, & ubique se coram illa
abiectis in terram omnibus Archiepisco-
palibus ornamentis, flectentem depingi.
Cultum DEI, & officiorum Ecclesiasti-
corum dignitatem miris modis promovit,
librariâ supellectile, annuisque censibus
plurimis comparatis.

B: Hroznata comitis Zezenani &
Dobreslayvæ Filius de stem uate Domino-
rum

rum de VVrtby, & de Guttentzen (qui originem referunt ad stirpem S. Ludmillæ S. Venceslai Avia) Fundator monasterii Teplensis ordinis Præmonstratensium, eiusdemque Religiosus, & ob id Martyr, in eodem monasterio sepultus est. Habitum Religionis illius Romæ accepit ex manibus ipsiusmet Pontificis. In Boëmia est nunc non ignotus, cuius etiam chælographica effigies, cum radio & titulo beati Martyris edita à Patribus Præmonstratensibus, in manibus est. Illustrissima Domina Anna Maria nata Sternbergica primùm Domino Vdalrico de Lobkoviçt, tum comiti de Rotalrupta; quâdam vice cum nomen, laudesque beati huius audiret in risum effusa cepit eum utpotè sibi ignotam, contemnere: at ecce mox eius, eâ formâ quâ Sancti solent sculpi imaginem à se nunquã ante prorsus visam in suo libello precatorio, non sine admiratione invenit, cum adverteret iconem illam à nullo homine potuisse libello illi tam citò inferi, unde & beati huius apud DEUM merita cepit imposterum æstimare.

Soror eius B. VVoyslavva Ottonis Cracovienfis ducis uxor, dein vidua suscepit ordinem

ordinem

65
ordinem Præmonstratensium, Fundavit
Cœnobiam virginū eiusdem Ordinis Cho-
tieslovij, vbi sepulta est. Prima in eo
Cœnobio fuere Virgines huius ipsius
VVoyslavvæ sorores tres, Beatrix, Bo-
lislavva, & Iuditha. A quibusdam ap-
pellatur Svogslarea idcō, ut suspicor,
quod sæpè in libris præfixa eius nomini li-
teræ S. quæ Sanctam significabat, tandem
irreperit in ipsum nomen, ut pro Svvoys-
lavva. Sinoyslavva diceretur.

Beata Odislavva, stemmate Berkiana,
septennis fugerat in Eremum soli Deo va-
catura, ubi vitam egit asperrimam in cili-
cio, ieiunio, humi cubationibus, & super
dura saxa ad sanguinis effusionem flexio-
nibus. Coacta nubere, immitem nacta
Maritum, ipsa mitissima, Czienkonem de
VVartenberg (quantum ex veteribus mo-
numentis deprehendi potuit) virum ea
tempestate potentem. In coniugio Mater
pauperum, pro quibus necessaria nebat
manu propriâ, pedes eorum lavabat, & ul-
cera lingendo miraculosè sanabat. Demū
permissu asperrimi sui Mariti Religionem
Prædicatorum ingressa, obedientiæ fuit
studiosissima: lapides ad ædificium Mo-
nasterij, pro quo sumptum ipsa præbuit.
manjz

manibus proprijs portabāt, alioſque ſubi-
bat labores duros. Mortis præſcia, ſepul-
chrum ſibi præparavit in Lablon, ubi poſt
obitum miraculis inclaruit, maris quoque
mæſto apparuit in veſte rubra, ex qua
fructum apud eum ſolatijs cauſa pro caeſti
dono reliquit. Habetur Lablonæ in ve-
neratione. Vixit circa Annum Domini
1240

De S. Gerlaco alij ſentiunt, prius eius
corpus fuiſſe in Monasterio Milivvsko, vbi
is Præpoſitus per annos 28. Vixit Spiritu
Prophetico & miraculis ante & poſt obi-
tum illuſtris; ac inde translatum in Zvvi-
kovv Nunc eſſe dicitur apud Celiſſimum
Principem V Venceslaum de Lobkovvicz.
Obijt 7. Maij. Annum autem Mortis eius
non potui reſcire.

His ad huc annumerari poſſunt B. An-
dreas Pragensis Episcopuſ pro libertate
Eccleſiaſtica plurima iniquiſſima ſub do-
minatu Primislai Ottocari I. Perpeſſus,
atque ob id etiam exemplo S. Adalberti
Romam profectus, miraculis poſt mortem
clarus. Huius caput Anno 1369. Fuit in
ſacello S. V Venceslai Pragæ impoſitum in
murum ſuper S. Crucis Altare in cornu
vbi

ubi Crux aurea picta est, quia propter facta ab eius obitu miracula, pio sancto cultus fuit, De hoc ut sancto, meminit Paulus Zidek in suo codice pro-Catholicae fidei defensione ad Regem Georgium Podiebradium circa Annū 1460, Scripto.

beatus Chulmannus Ordinis Eremitarū S. Augustini in Monasterio Pivvotka seu Pivvonia in Boemia sepultus, ponitur inter Beatos Confessores in arbore ordinis illius, referturque à pluribus ex ordine Historicis. De eo habet Encomiastum cum Augustinianum litera C. Squentia.

S. Chulmannus Boëmus Eremita vir singularis Sanctitatis & miraculorum f. m. a. v. g. ens in ade sacra Ioanni Baptista Monasterij nostri Pivvonenfis in Boëmia humiliter conditus Pie colitur & devotissime invocatur, ubi ut Eremita ex nostris sepultus est. Ades illa divo Ioanni sacra, est sacellum ad pedem rupis adjunctum Monasterio ipsi proximum, in quo B. Chulmanni monumentum visitur jam olim ante hominum nostrorum memoriam ligneis orationibus venerationis e. g. d. circumseptum. Memorant autem Pivvontani B. Chulmannum in silvis illis, alijs cum duobus, (sed an sanguine, an solum religione, non est

compertum) Fratribus vitam Anahoreticam duxisse. quorum nomina vetustate exciderunt.

Eorum alter iacet in fundis Tinhorssoviensibus in sacello quodam Divæ Barbaræ; alterius verò tumulus celo prostat operto, unius & dimidiæ horæ itinere à Canobio Pivoniæ iuxta Pagum quendam dictum Danavva, Fedfita loco illi est columna è muro erecta, vbi rusticolæ imagines varias suspendunt, totusque locus in longum passus fortè 6. in latum 4. lignea sepe laudatur, quo feriis secundis Paschalibus & Pentecostes populus ruralis beatum ibi sepultum precibus aliisque modis veneraturus confluit, atque in vicem muneris, virgam vnam singuli afferunt, quas in falcem colligatas super tumulum illum erectas collocant, prioribus vetustioribus indè amotis. Tempus quo hi viri religiosi vixere, mansit incognitum, quamvis conjectura sit eos circa Annum Domini 1000. aut non multo post vixisse.

Monumenta Ordinis Præmonstratensium referunt S. Castulium Abbatem silvensis seu Zielivensis in Boëmia Canobij circa Annum Domini 1290. Virtutibus & miraculis ante & post obitum clarum cuius

facrum corpus eo in canobio magna habetur in veneratione extatque ibidem fons accurrentium hominum frequenti clarus, qui, Sancti huius viri meritis mira in salutem mortalium operatur.]

C A P U T I V.

Sancti Patroni Boëmia externi:

S. Vitus, Sigismuntus. Norbertus, Iuvarus, Guntherus, Herlacus. Quinque Spirituales fratres, S. Adalberti Mo- uachi Itali, quorum nomina Benedictus, Matthaëus, Isaac, Ioannes, Christianus occisi secundum Hagek Historicum Boëmiæ Anno 1004. translati verò ex Polonia in Boëmiam Anno 1039.

Huc spectant omnes alij quorum reliquias habet Boëmia.

S. Guntherus auream, ut vocant viam, id est angustam semitam in Boëmiam primus invenit, ut testis est noster Raderus. Illic hoc Anno 1639. In æstate quidam lanatus est ex gravi morbo. Vocabatur is Ioannes Kacirek famulus Domini Ioannis Thomek? fuitque per pedagram officio & usu pedum & manuum omninò privatus,
Sed

70
sed spe & voto ad S. Guntherum concep-
to, alienis manibus desperata iam valetu-
dine ad aquas Guntherianas deportatus
cum summa fiducia corpus lavit, & sanita-
tem integrè recepit.

Circa civitatem Sussicensē, eundo ad fi-
nes Boëmiæ & Bavariæ propè oppidum
Hartmanicz, est memoria eiusdem S. Gun-
theri, celebribus frequentata peregrina-
tionibus. Is sanctus vir in sæculo Nobi-
lis cum esset, sæculum deseruit, & in sancta
paupertate, pauperem Christum secutus,
primum Monachi vitam egit: deinde in
densas Boëmiæ silvas cum licentia & bene-
dictione superiorum suorum penetravit,
& vitam eremiticam instituit. Est lapis in
loco spelunçæ, quam sibi exstruxerat, ubi
vestigia manuum & genuum, eò quod in eo
flectere solitus fuerit, expressa sunt. Post
multos autem annos Bretislaus Dux Boë-
miæ, cervinū venatu insecutus, hunc san-
ctum reperit. Corpus eius iam defuncti
duo feri equi placidè ad Monasterium
Brevnovvicense devexerunt, ubi sepultus
est. Obijt Anno 1046. die 9. Octobris,
cuius sanctitatem Deus multis miraculis
declaravit. In vita eius nuper Boëmicè
edita

ed
m
rib
ti
IV
tic
fan
sp
tu
De
fca
liq
fo
ce
qu
lia
ra
vir
gra
ill
ca
ce
ed
fio

edita non nulla referuntur. Fiebant illa
 miracula in prædicto Monasterio à tempo-
 ribus Bretislai Ducis, adusquè Guberna-
 tionem Boemix, Venceslai Filij Caroli
 IV. Sed in eo loco ubi duxit vitam eremi-
 ticam, etiam nostris temporibus fiebant
 sanitates per aquam effluentem per locum
 spelunxæ; ubi nunc extat sacellum. Vide-
 tur autem S. Guntherus hanc aquam sibi à
 Deo im petiâsse. Est illa in monte & à sua
 scaturigine sat copiosè decurrit: sed ubi a-
 liquantulum pro fluxit, in terram, moxab-
 sorbetur; Conati sunt oppidani Hartma-
 nenses illam aquam in Oppidum deducere,
 quod vix distat inde medio quadrante mil-
 liaris; sed hoc nunquam efficere potue-
 rant. Dicitur autem aliquando cuiusdam
 viri equus cæcus circa prædictam aquam
 gramen carpisse, & cùm hausisset aquam,
 illuminatus fuit: quâ famâ sparsâ aliquot
 cæci ibidem oculos laverunt, & lumen re-
 ceperunt; vnde etiam nunc plures infirmi
 eò confluunt, atquè per merita & interces-
 sionem S. Guntheri loti corpus illâ aquâ,
 sanitatem recipiunt, & locum olim
 dictum Brzeznicz nun vocant
apud bonam aquam.

D

NO-

NOTÆ.

[S. Vitus puer sub Diocletiano in Italia Martyr depingi solet, cum Pomo Imperatorio in manu, quia illud circa sacrum eius corpus est adverium, & ab Historicis, atque etiam à Baronio notatum, quod quâcunque id in Provinciam deferatur, mox & Dignitas Imperatoria, in Provinciâ illius Principes transfugret, adeò, ut quàm diu sac æ hæ reliquæ, erant in Italia, Cæsarea dignitas ibidem remanserit; eis verò translatis in Galliam, Reges Galliæ facti sint per Carolum Magnum Cæsares: eisdem verò iursum translatis in Germaniam Honor Imperij transiverit quoque in Germanos; ac demum sacro hoc corpore per Carolum 4. Boëniæ illato, Augusti Nominis Maiestas in Reges Boëniæ sit delata, apud quos hodièque perseverat.

Solet præterea S. Vito Gallus Gallinaceus appingi, cuius rei origo à Sancto Venceslao profluxit, qui Boemos suos à cultu Martis (quem suo Idiomate vitkum appellabant) averfurus, impetravit ab Otone 1. Cæsare brachium S. Viti, ut honores vitko impie exhiberi solitos, plebs Boë-

m 2

ma tanto facilius ad sanctum Idolo illi
propè cognominem assueceret, transfer-
re. Magnificâ ergo Divo Basilica Pragæ ere-
ctâ, fecit ad eius corpus die eidem Festâ,
quæ est 15. Junij ab omnibus offerri gallos
gallinaceos colore atros quos prius Marti
suo offerebant: quæ consuetudo à tot jam
seculis, necdum apud Boëmos plenè exole-
vit. Quia verò eidem Idolo VVitko eius-
modi Gallum atrum appingebant, factum
quoque est, ut imposteram Galus ille ad
S. Viti effigiem addi inciperet.

S. Sigismundi Burgundiæ Regis Marty-
ris patrocinium solebat quondam speciali-
ter à febricitantibus implorari.

S. Norbertus, quam primum Magde-
burgo, huc fuit translatus, mox gravissi-
ma illa Magdeburgicæ urbis ruina est con-
secuta, ut Civitatis illius hæresi infectæ sa-
lutem apud DEUM hætenus in solo adhuc
Sancti huius Archiepiscopus patronico
constitisse apparuerit.

De Sancto Ivano Eremita in Boëmia pe-
grinationibus ad sacrum eius corpus ce-
leberrimo illud tamen passim ignoratur,
illum prius-quàm in eo loco, in quo obiit,
habitasset, alium quendam specum tran-
Misam flumen vno milliari ab hoc distitu

propè Arcem Carlstein in coluisse, ex quo
 cum petulantia nautarum per Misam ligna
 vectantium exturbavit, quorum ut pote
 tunc adhuc gentilium blasphemias in DE-
 um ultra tolerare indignatus, domicilium
 mutavit. Antrum illud Carlssteinensibus
 est notissimum.

His accensenda est Sancta Benigna, vna,
 ut creditur, ex virginibus Martyribus S.
 Ursulæ comitibus Boëmis dicta *Dobroti-
 vva*, cuius corpus in Boëmiam afferri fe-
 cit Anno 1326. Vdalricus Ecclesiæ Pragen-
 sis Decanus, Guilielmi de VValdek Filius:
 sed unde allatum sit nescitur. Deposita
 est in monasterium Beatissimæ virginis,
 dicto in VVerder, sub Castro VValdek pars
 præcipua est Pilsnæ, in superiorem magni
 Altaris partem honorificè reposita.

Sacra præterea Divorum corpora sunt
 in Boëmia plurima: ut in Arce Carlstein,
 corpora Sancti Palmatij Martyris Trevi-
 rensiū Consulis & Sanctæ Euphemie vir-
 ginis & Martyris.

Pragæ ad Sanctum Nicolaum in Parva
 parte corpus S. Crispi Presbyteri & Ma-
 tyris.

Ibidem

Ibidem in antiqua vrbe in Templo Saluatoris prope Pontem, corpora SS. Nominati & Iusta Martyrum. Et Caput S. Ursule Virginis & Martyris, ducis undecim Millium virginum, quod Carolus VI. Cesar quondam donaverat Monasterio Orbinensi in Lusatia, prout litera authentice Testabantur que apud Sacrum illud Caput sunt reperta, quando ex Monasterio illo fuit Pragam translatum.

Nova domi corpus S. Hippolyti Martyris.

Giczinij corpus Sanctæ secundinæ virginis & Martyris.

Cuttenbergæ corpus Sancto Basilij Martyris & Sanctæ Cæsareæ virginis & Martyris.

Budvicij corpus Sancti Aurentij Martyris.

Sunt præterea in Boëmia, ac præsertim in Metropolitana Pragensi Ecclesia præclarissimæ sacræ reliquæ, ex quibus aliquæ asservantur in sacrario, seu sacristia, aliquæ verò in sacello Sancti Venceslai Martyris. Inter eas quidem quæ in sacristia sunt, inveniuntur aliquot Sanctæ Crucis partes & inter illas quædam, in qua est foramen slavi, quot ut fertur, Sanctissimus Saluatoris

vatoris nostri pes fuit affixus: quod foramen sanguine Christi Domini est purpureum.

De eodem Filij DEI Sanguine varijs in linteorum partibus ibidem habetur multum, præsertim in vno frustro aureæ Crucis magnæ incluso quod vrbani V. Papa Carolo IV Cæsari donavit.

Frusta item flagellorum, spongiæ, & clavorum.

Frustum item Iudacij, quo caput Salvatoris nostri in sepulchro fuit obvolutum.

Frustum lintei, quo Christus D. fuit præcinctus.

Particula ranci palma, quem Christus Dominus die Palmarum manu tulisse perhibetur.

Magna pars lintei illius mentalis, seu mappæ, qua tecta fuit mensa, dum Christus Dominus ultimam cænam manducaret, adeoque super quam Venerabile sacramentum instituisse creditur.

Pars mensæ, in qua eandem ultimam cænam sumpsit.

Aculei duo ex spinea Corona, quâ Christus Dominus Coronatus fuit.

Mam illæ S. Annæ. Aviæ Christi Domini Matris Beatissimæ virginis.

Dimi.

72

Dimidium ferè Evangelij S. Marci autographum latinum, ejusdem Sancti Evangelistæ manu propriâ scriptum sedecim folijs membraneis. Magnitudine folium ordinariæ chartæ paullum excedentibus comprehensum, incipiendo ab eis capitulis 12. versus 21. verbis: *Et secundus accepit eam, & mortuus est, & nec iste reliquit semen. &c.*

Caput S. Bartholomæi Apostoli.

Manus vnius ex SS. Innocentibus ab Herode occisis.

Os S. Stephani Protomartyris

Os S. Sebastiani Martyris.

Brachium S. Georgij Martyris.

Brachium S. Euphemie.

Caput S. Benedicti Eremitæ & Martyris.

Galea, Gladius, & Lorica S. Venceslæi Martyris Bohemia Regis.

Casula seu Planea, Infula, duo annulidua Cruces, vnum granum ex Rosario, Reliquiaria Theca, & pecten ligneus S. Adalberti Episcopi Pragensis & Martyris,

Et plures aliæ.

Illarum verò, quæ in sacello Sancti Venceslæi asservantur, catalogus fuit nuper impressus hoc ordine.]

D. O. M. A.

D 4

Prævis

BRevis consignatio SS. Reliquiarum
 Bolim à Carolo IV. magnis impensis
 comparatarum, atquè in sacello Coronæ
 Regiæ in Arce Carlssteinensi, conservata-
 rum, quæ Anno 1645. Dominicâ inf. Oct:
 Ass. B. M. V. ex minori vrbe Pragensi ad
 Metropolitanam S. Viti, ad mandatum
 Augustiss: Ferdinandi 3. Ritu & pompâ
 solenni translatae sunt.

Reliquiæ Christi Domini.

1. Crux de ligno S. Crucis.
2. Peplum B. Virginis tribus guttis san-
 guinis Christi sub Cruce tinctum.

Reliquiæ B. M. V.

De lacte Beatissimæ Virginis.

Reliquiæ Precursoris Domini.

S. Ioannis Bap̄istæ aliquod partes.

*Reliquiæ SS. Apostolorum & Evange-
 listarum.*

S. Petri Apostoli pars Maxillæ
 S. Pauli

Andreas

- S. Andree
 S. Iacobi Majoris
 S. Thomæ
 S. Iacobi Minoris
 S. Philippi caput integrum
 S. Bartholomæi
 S. Matthæi Apost. & Evange. os ma-
 gnum.
 S. Simonis pars capitis
 S. Iudæ Thaddæi
 S. Matthiæ
 S. Lucæ pars brachij
 S. Marci
 S. Stephani Protom:

Reliquiæ SS. Patronorum Regni.

- S. Adalberti Episcopi & Martyris
 S. Venceslai sanguis & Liplana.
 S. Viti Martyris duo ossa brachiorum
 & pars capitis.
 S. Sigismundi Regis Burgund:
 S. Procopij Abb. pars humeri.

*Reliquiæ SS. Martyrum Episco-
porum.*

- S. Clementis P. & Martyris mandi-
bula.

D. 5

Vibanis

80

S. Urbani P. & Martyris dens.
S. Marcelli P. & Martyris.
S. Martini P. & Martyris.
S. Stephani P. & Martyris.
S. Callixti P. & M. pars capitis.
S. Fab. & Sebast: M M. pars capi:
S. Cosmæ & Damiani pars capi:
S. Dionysi. Epif. & M. caput.
S. Stanislai Epif. & M. dens.
S. Thomæ Episco. & M.
S. Bonifacij Epif. Mogunt: & M. Apost.
Germ.
S. Leodegarij Epif. & M. caput.
S. Timothei Epif. & M. caput.
S. Erasmi Episcopi & Martyris,

Reliquie aliorum SS. Martyrum.

S. Pancratij.
S. Valentini pars brachij,
S. Vincentij.
S. Victoris.
S. Eustachij.
S. Felicis.
S. Hermetis pars capitis.
S. Chryfologi
Mauritij dens.

Mer-

- S. Mercurij.
 S. Longini Equ. pars brachij.
 S. Gereonis brachium
 S. Gangolphi
 S. Florentij pars brachij
 S. Fortunati
 S. Albani
 S. Abundantis
 S. Florentiani
 S. Malusi caput
 S. Benefii
 S. Marani
 S. Innozij
 S. Achatij brachium
 S. Theodori
 S. Hippolyti
 S. Romani caput
 S. Colmani M. & Patroni Austriae
 S. Reinoldi Ducis Albani II. brachia
 S. Christophori pollex
 S. Centobaldi Romani
 S. Hermocalli
 S. Olivaldi Regis Anglie M.
 SS. M M. 5. Fratrum Ordin. S. Bene-
 dicti.
 SS. Nicasii, Pij, & Casii M M.
 SS. X. millium Martyrum.

Reli-

32
Reliquia SS. Confessorum.

- S. SS. Trium Regum.
- S. Gregorij P. & Eccl. Docto:
- S. Ambrosij Epif. & Eccl. Doct.
- S. Augustini Epif. & Eccl. Doct.
- S. Hieronymi Eccl. Doct.
- S. Leonis Papæ & Conf.
- S. Ioannis Chrysoft: Epif.
- S. Basilij Magni caput.
- S. Martini Episcopi.
- S. Nicolai Epi. digitus & partes.
- S. Lazari Epi. & Fratris S. Magdalena.
- S. Hermagora i. Patriarc. Aquileien-
sis.
- S. Remigij Epif.
- S. Medardi Epif.
- S. Burchardi Epif. Herbipol. maxilla,
duo digiti, pars humeri.
- S. Vdalrici Epif. August:
- S. Servatij Episcopi
- S. VVilibaldi Episcopi.
- S. Rudperti Epif. pars brachij.
- S. Hilarij Episcopi.
- S. Benedicti Abba.
- S. Florini Presb & Conf. Confluentia.
- S. Sturmij i. Abb. Fuldaensis.

Caro.

85
S. Caroli magni os grande
S. Roberti Comitis brachium.
S. Armandi Confessoris.
S. Vandalli Confessoris
S. Elenij Confessoris.
S. Antonij Eremitæ.

*Reliquiæ SS. Virginum, Martyrum,
Viduarum.*

S. Mariæ Magdalenzæ
S. Agathæ virginis & M.
S. Luciz virginis & M.
S. Agnetis virginis & M.
S. Margarethæ virginis & M. dens.
S. Euphemiz virginis & M.
S. sapientiz virginis & M. caput, & to-
tum corpus.
S. Iustine virginis & M. caput & totum
corpus.
S. Rosæ virginis & M. caput.
S. Susannæ virginis & M. caput.
S. Christinæ virginis & M.
S. Antoniz virginis & M. caput.
S. Reginz virgines & M. caput.
S. Gertrudis virginis
S. Catharinæ virginis
S. Othiliz virginis
S. Apolloniz virginis & M.

D 7

Barba

- S. Barbaræ virginis & M.
 S. Dorotheæ virginis & M.
 S. VValpurgis virginis
 S. Secundæ virginis
 S. Afræ M. caput & alia ipsana
 S. Dignæ M. sociæ S. Afræ
 S. Iulianæ martyris
 S. Domicellæ
 S. Benignæ maxilla
 S. Chrystantiæ
 S. Abundantiæ
 S. Vpsaniæ
 S. Cæciliæ vir: & M.
 S. Elifabethæ aliquot magnæ partes.
 S. Brigittæ
 S. Ex Soc. S. Vrsulæ 4. Capita.

Præterea adsunt plurimæ aliæ Reliquie
Sanctorum aliorum, quorum nomina vel
deleta, vel deperdita.

Item varia olea in lagenulis diversis jam
exiccata ut S. Catharinæ. S. Nicolai. &c.
Reperiuntur itidem cum his reliquis

Res sacra.

Christi Domini.

1. Facies Christi Domini, jussu Caroli
quarti transpicta ex peplo Sanctæ Vero-
nicæ.

2. De

8. De loco Nativitatis Christi.
3. De loco vbi sanguinem sudavit.
4. Lapis ex monte Calvariae vbi steterat.
Cruz Christi.
5. De Sepulchro Domini.
6. De loco vnde Christus ascendit in Cælum.

Res sacra B. V.

1. Peplum B. V.
2. De vestibus B. V.
3. Aliquot fila de cingulo B. V.
4. Pars cerei, qui arsit ad obitum B. V.

Res sacra antiqui Testamenti.

1. Pars virgæ Mòyfis
2. Pars virgæ Aaronis quæ floruit
3. Cruz ex ligno Arcæ Fæderis.

Res sacra Sanctorum.

1. Sancti Venceslai poculum ligneum.
2. eiusdem pars lorice cum argenteis bullis
3. Collare, & vestes eiusdem S. Venceslai
4. S. Georgij vexillum
5. De veste SS. MM. quinque Fratrum Ordi: S. Benedicti
6. S. Gangolphi pars Lorice

7. S. Ma-

7. S. Materni Episcopi crux.
8. De Alba S. Primi Abbatis.
9. De Pallio S. Clarae.
10. De Peplo S. Benignae.
11. Materia rubra, cum aureis flosculis,
ex altera parte characteres vix legibiles
inscriptos habens.
12. Corallium ramosum magnum ex the-
sauro Caroli quarti.
13. Duo cornua eburnea, in catenis ferreris
S. Rulandi Burgundiae Ducis.

Demum variae literae authenticae de ve-
ritate harum Reliquiarum, & alia his si-
milia de quibus Hagek á fol. 475.

[Nemi autem incredibile videatur tot
Prage asservari reliquias ex antiquo etiam
testamento, quia cum res ejusmodi sacras
magnòque in pretio, à Iudæis habitas, Titus
post everã Ierosolymã transtulisset Romã.
inde postea nonnullae delatae sunt Constan-
tinopolim ad Cæsarei thesauri ornamen-
tum inde alio sparsa unde tandem etiam
Carolus IV. eas partim pretio, partim
precibus, magno labore & industriã &
interdum vi non armis Pragam acquisi-
vit.

In eadem autem Metropolitana Pragen-
si super sepulchrum Beati Ioannis Nepo-
muceni, stat basis vnius candelabri ex tem-
plo Salomonis, quam cum reliquis è Me-
diolano occupato spolijs huc transtulit
VVladislaus secundus Boëmiæ Rex, quan-
do etiam imaginem Dei paræ à sancto Lu-
ca depictam (quæ mediolanum, quondam
Constantinopoli fuerat advecta) attulit,
quæ nunc Brunæ servatur in Moravia in
Monasterio Sancti Thomæ Ordinis Sancti
Augustini.

Alia ab eodem Sancto picta Praga in sa-
cristia etiam asservatur.

Habuit etiam inelyta Familia Rosen-
um Crucem bene magnam è ligno S. Crucis
concinatam, cuiuspiam Heroum Rosensum
quondam à Rege Galliæ ob ejus in Galliam
merita donatam, quæ nunc apud Illustrissi-
mos Lobkovicios asservatur: qui etiam ha-
bent bene magnam partem rami vnius è
spinea Christi D. Corona.

Olim verò fuere longè plura in Boëmia
præsertim à Carolo. III. illata sanctorum
corpora, quæ Tartareus Zisko Hulsita-
rum furor vel exussit, vel abjecit, ac pes-
sum dedit.

In

In his fuit & corpus S. Longini militis, dein Episcopi & Martyris, qui Domini latus lance à aperuisse putatur. Hoc sacrum corpus ex Ecclesia VVifsegradensi Pragenses raptum de rupe precipitarunt in præterfluentem Moldavvam, unâ cum lapideo, in quo depositum erat, Sarcophago: Sed vtrumque mirabiliter aquis supernatabat: ut prodigio hoc moti senatores Neopragens illud Curia suâ intulerant. Sed cum ob id Curia aliquoties passâ esset divinitus incendium, graviora hæretici veriti sacras has exuvias Religiosis quibusdam donaverunt, qui illas secum in Moraviam asportarunt. ~~Quibus~~ ~~hæreticorum~~ omnium tunc oculato Paulo Zidek S. Theologiae Doctore in suis manu scriptis) inde verò, quò delatum sit hæctenus ignoratur. Sarcophagus ille lapideus à plebe hæretica adhibitus est, ut pisces in eo venales proponerentur. Sed cum pisces omnes, quotquot impositi essent, statim emore rentur in VV. ff. grad restitutus est, atque in ea, quæ nunc ibi diminuta est Ecclesia, hodieque asservatur.

Corpus Sancti Clementis Papæ a S. Cyrillo huc allatum toto anno Pragæ requievit.

Corpus

Corpus S. Callixt Papæ Imperatrix Anna, Matthiæ Cesaris vxor è Boëmia in Firrolim abstulit, quòd tam pretioso thesauro Boëmos hæreticos (quos ad Ecclesiam redituros desperaverat) putaret indignos.

S. Ignatij Episcopi & Martyris Caput ex Boëmia Romam translatum ibi nunc colitur in Templo domus Professorum Societatis IESV.

Plurimæ etiam & præclaræ Reliquiæ ab Venceslao Pigro Norimbergensibus appignorate illic non pio quidem sed reverentiali metu servantur, utpote in Civitate A catholica utique gnarâ Fati Magdeburgensium.

De Sancto Gunthero habet Raderus præclara, sed & vita eius extat apud Henricum

Canisium in antiquis Lectionibus,
quam quia vulgo ignota est,
hic iudicavi apponendam.

VITA
S A N C T I
G V N T H E R I.

Turingi.

SANCTI STEPHANI
REGIS VNGARORVM

cognati, Monachi Altensis;
demum EREMITÆ

in

Silva Boëmica in Rinchnach,
ubi.

37. Annis exactis mortuus est
præfente

Bretislao duce Boëmiæ.

Quem S. GVNTHERVVS è fonte Baptismi
fulceperat.

Auctore.

Anonymo

Qui S. GUNTHERO per quam familiari-
ter notus fuit.

Nunc primum ex codice M. S. edita, & no-
tis Illustrata

ab

Henrico Canisio Noviomago
Iuriconsulto.

I

VITA SANCTI GVNTHERI

Egnante Pijssimo Imperatore Henrico huius nominis secundo cum B. Godehardus Althanense canonicum regeret fuit in Tur-

gia partibus quidam vir nobilis, dignitate & meritis illustris, nomine Guntherus, qui pro delictis iuventutis in gemiscens, & considerata diligentius actuum suorum qualitate faciem Domini in confelsione prave-niens, H. rsveldiam, ad eundem Godehardum Abbatem noviter eidem Ecclesie ab ipso Imperatore praestitutum, dignè ut postea patuit, penitendo accessit, eique omne secretum cordis ac voluntatis suae funditus

ditus aperuit. Quem Abbas iuste in DEO
 immoratus, blanda consolatione, & con-
 digna etiam provisione poenitentem sus-
 cepit, & ad Monachicam usque Professio-
 nem saluberrima sui commotione Do-
 mino cooperante convertit. Qui propria
 diffidens imbecillitati corporis & animi ad
 penitus abdicanda quæcunque sunt sæculi,
 multiplicem suæ hæreditatis proprietatem
 quam acceperat à Progenitoribus, S.
 VVigberto, cum consensu hæredum suo-
 rum, firma traditione, totam delegavit, sub
 testibus tamen primitus testamento pa-
 ctus, ut Monachus factus, Monasteriū Gelin-
 ge dicitur victus & vestitus gratiā ipse pos-
 sideret, ac Fratribus Christo illic servien-
 tibus secum inde necessaria provideret.
 SanHus Abbas prudenti pertractans consi-
 lio huiusmodi noviter converso talem pa-
 ctionem in via mandatorum DEI maximo
 futuram esse periculo, & plus inde per dies
 animæ nasci dispendium, quàm corporis,
 ut putabat subsidium, interim illum pro-
 v. da mente ab incepto suspendit, & laico
 habitu adhuc usum ad Althanense mona-
 sterium secum perduxit. Ibidem vir pru-
 dens prædictus Guntherus cordetentis
 compunctus, petijt ab Abbate, ut ante pro-
 fessio-

fessionem liceret sibi Romam petere, &
 Apostolorum Christi, & aliorum Sancto-
 rum intercessionem pro transactæ vitæ de-
 vijs, & pro novæ ingressu quærere. Quo
 permittente & redijt, tandemque ante
 altare S. Mauritij cingulum deponens, ca-
 put & barbam totondit, & facta de more
 petitione susceptus, ac aliquamdiu regu-
 liter probatus ab eodem Pastore monasti-
 cæ vitæ habitum est adeptus. Verum post
 votum Professionis non immemor iux-
 quam præscripsimus pacationis, adiens Ab-
 batem Godehardum, petijt licentiam Pa-
 triam repetendi, & locum, quem pepige-
 rat, iuxta conditionem incolendi. Quod
 pius Pater Godehardus interim consensit,
 notens eum obstinata contradictione ab
 affectu quamvis iniquo prohibere, donec
 ratione dictante illicita cupientem animû
 paulatim posset mitigare. Venienti igitur
 ad locum Gehinge dictum & disponenti
 necessitates ibidem commanentium ex
 occultis tentationibus tentatoris, & infi-
 dijs, DEO, ut certè credimus, ad exem-
 plum B. Iob, permittente, multa & varia
 ei occurrerunt incommoda, pro quibus
 dum ipse, scilicet antea paupertatis ac la-
 boris insolens ad Abbatem sæpius quæri-
 tendo

tando confugeret, eiusque pro talibus consilium & auxilium anxie perquireret, sollicitus Pater fluctuationem mentis eius profunde prospiciens, & subsequituram forte cordis mutabilitatem vehementer pertimescens, blanda interdum consolatione, & suaviloqua commotione maestitiam cordis eius mitigaret. Interdum vero iuxta Apostolum, arguendo, obsecrando, increpando opportunè & importunè nutantem animum eius castigans ad viam salutis eum reducere studijt, qui tamen adhuc modicum profecit.

Sed cum in hac altercatione sæpius luctaretur, & in huiusmodi molestia ambo crebrius fatigarentur, illi iterum quandam suæ sollicitudinis querelam suggerenti, vir DEI debito iustitiæ Zelo permotus, turgente, ut aiunt, pulmone respondit, ut aut in promissa obedientiæ stabilitate DEO devotus serviret, aut certè ad solitam sæculi vanitarem laqueis iterum Sathanæ irretitus abiectio habitu rediret. Ad quam vocem stupefactus auditor intremuit, & erroris sui nimietatem serò tandem perhorrescens ingemuit; sed & hanc Causam Pio Imperatori Henrico per ordinem Abbas totam secretius insinuavit, ipsumque
Audi-

Auditorem ad corrigendum talem hominem corrogavit. Quem confestim Princeps ad colloquendum clementer evocans per semet ipsum convertit, & ex Evangelicis vel Apostolicis regularibus præceptis instruere cepit, nullum posse duobus Dominis servire, nec Monachum ad sæculum, *Matthæ: 6.* ut canem ad vomitum, reverti debere. His, & alijs huiusmodi *2. Pet. 2.* præcautionibus, tandem in Christo vere compunctus virmemoratus omni prædictâ pactione cordetenus oblitâ, & totâ cuiuscunque incommodi querimoniâ abolitâ, ad Althanense Monasterium, ubi tunc sub ejusdem Patris cura ut in gratia omnium loquar, singulare divini cultus servabat studium, se contulit, & illic fratribus humillime subjectus, & in sacræ Religionis districtione pleniter in brevi tempore, divini roris infusione instructus, ultra regulare præceptum semet Prælati admirantibus afflixit. Cumque in Austeritate vitæ perseveraret, & exemplo suo quamplures ad viam veritatis, incitaret, veluti lucerna super candelabrum posita, fama eius bono odore resparsa ad aures B. Stephani Regis Vngarorum ipsius Venerabilis viri cognati emanavit, cuius animum

E

magno

magno dilectionis in citavit, amore, ut hunc facie ad faciem videret, quem sic de virtute in virtutem proficere frequens fama prædicaret. Vnde factum est, ut ad ipsum nuncios dirigeret, & ut ad eum venire non recusaret, omni studio postularet. Vir autem Domini conversationis suæ non immemor, hæc sibi minimè licere respondebat, quæ Rex pius postulabat. His Rex auditis majoris inflammatur charitatis amore, & velut antea nuncios direxit. Sed ille se venire etiam secundo denegavit. Tertio itaque post illum veluti primo & secundo trans mittebat, & ut ipsius petitioni assensum præberet, humiliter postulabat. Igitur S. Guntherus Regis tandem victus precibus, ejus petitioni licet invitatus annuit, & accepta Abbatis, & Fratrum benedictione cum transmissis legatis, pariter & ipse ad Regem pervenit. Rex autem viso S. Gunthero, gavisus est, & quomodo hunc arctius veluti justum & sanctum diligebat circa ipsum majorem diligentiam habere satagebat. Factum est autem dum hora prandij S. Guntherus mensæ Regis pariter confedisset Rex sibi pavonem assatum apposuit, & ut carnibus vesceretur intimè sagitare capit.

sanctos

Sancto autem viro sub regulari conver-
 satione degente, & hujusmodi cibis absti-
 nente, penitus contradicebat, & illicitis
 cibis se contaminari nolle afferebat; cujus
 voluntati Rex non minus resistebat, ut ap-
 posita manducaret, non solum rogando,
 verum etiam, præcipiendo laborabat;
 Quidnam facere poterat? Præcepto Regis
 se obtemperare promittebat, sed in divino
 adiutorio fiduciam retinebat. Quapropter
 factum est, ut inter prandentes hic solito
 more orationi insisteret, caput manibus in-
 clinaret, profusis lacrymis nè illicitis ciba-
 rijs pollueretur, divinam clementiam im-
 plorabat. Mira res atque stupenda, com-
 pleta DEI famulus oratione, caput de ma-
 nibus elevabat, avis assata mensæque super
 posita reddita vitæ pristina devolabat, &
 ab ejus usu gratia divina virum liberabat.
 Quo viso cuncti miraculo inaudito DEO
 gratias referebant, nec amplius sancti viri
 voluntati resistebant. Sed DEI famulus
 plus appetens mala mundi perpeti quam
 laudes? pro Deo laboribus fatigari, quam
 vitæ hujus favoribus extolli deserti loci se-
 cessum cum aliquantis sibi de Altach cohæ-
 rentibus in quodam saltu Boëmico de per-
 missione sui Abbatis Domini Godehardi

petiit, ibique cellulam in honore S. Ioannis Baptistæ construxit, & ipsum locum Rinchnach proprio nomine appellavit, in qua ad XXXVII. annos in studio sanctæ Religionis & in summa discretione paupertatis spontaneæ cum sibi remanentibus vixit. Annona denique erat varia, ubi de potu & deliciosis cibus nihil erat, & vbi non nisi sola aqua habebatur, & ipsa etiam hospitibus ad sufficientiam, Fratribus verò ad mensuram dabatur. Literas omninò, nisi tantum Psalmos aliquos, non didicit, & tamen omnem rationem & intellectum Evangeliorum, Regis, & Prophetarum, historiarumque excrebra Fratrum relatione & avidiore, verbi DEI auditione mirabiliter percepit, adeò ut sapismè obscuriora mysticà intelligentiæ interdum subridendo, interdum verò admonendo stupentibus auditoribus proferret, Quod nos quidem qui eum familiarius cognovimus, frequenter audivimus, præcipuè tamen cùm in summa sua festivitate adesset in cella, quam ipse in honore B. Ioannis Baptistæ construxerat, specialis sui Patroni, sermonibus ejus affluimus, quo in Capitulari collatione eodem die Fratres suos ad-
mone-

monebat, dum eos de eiusdem patris, Beati videlicet Ioannis vita & moribus; victu, & etiam vestitu ac operibus ad paupertatis suae DEO placitam tolerantiam instruebat. Verum enim dico, & coram Deo non mentior, quia omnes penè, qui aderant, eidem sermoni, ad uberrimam lacrymarum effusionem dono DEI sunt compuncti.

Affedit & ibidem Venerabilis Ratmundus Abbas cum plurimis sui canobij Fratribus, & alijs insuper multis hospitibus, præter nos, quos in canonico habitu illuc ingredi religio vetuit, quos tamen familiaritas, & maximè Abbatis licentiâ, circumquaque ad fenestras ignorante concionatore clanculò collocarit. Erat enim ut de S. Benedicto dicitur, quem post Dominum vitam & moribus sequebatur, scienter nescius, & sapienter indoctus.

Hæc itaque breviter diximus de honestate morum; & conversatione; nobilis viri Guntheri quantumque per poenitentiae satisfactionem Domino complacuerit, quæ nobis ad imitationem boni exempli sufficiant. Ecce enim camelus deposita Gibbi sarcinâ angustum foramen acus penetravit, ipsam ducente, cui omnia possibilia sunt, & nihil difficile, quique est mirabilis.

in operibus suis maximè in misericordijs,
 neminem propter enormitatem scelerum
 deserens, omnia dissimulat, propter pœ-
 nitentiam, peccata. Vnâ horâ convertens
 impium, sanctum facit, cuius virtute ca-
 put antiqui hostis pugnando contrivit
 Christicola Guntherus. De virtutibus ve-
 rò huius venerabilis viri, quibus adversa-
 rium superavit, vel quas eius insidias per-
 tulit, nulli compertum habetur, eò quòd
 multo tempore hominibus incognitus
 mansit, qui tamen licet locum mutaverit,
 hostem non mutavit, nullique dubium quia
 quanto in spiritualibus profecit, tanto plus
 acriora certamina toleravit. Igitur quanti
 meriti vir iste sit, per lapidem indicatur,
 in quo dum in vasta eremo solitarius
 Christo militaret, post laborem quievissè
 quantitas membrorum ipsius veluti in
 molli Strato quiescentis, nuncusque appa-
 ret impressa. Et quid dicimus? nam sicut
 ad roborandam fidem credentium Petri
 Apostoli vestigijs fluentia maris Christi
 pietas solidavit, sic ad declaranda *Mat. 14.*
 famuli sui Guntheri merita duritiam fili-
 cis in molliem ipsius membri stravit, ut
 ex hoc clareat, quanta suavitate in Cælis
 animam eius pius Iudex remunerat, quem
 ad

ad ~~sec~~anda sua praecepta misericorditer
 inflammavit. Attollamus igitur mentes
 nostras ad imitanda sanctorum exempla,
 ut dum eorum gesta laudamus, nos ipsi
 probabilem vitam ducamus: iuxta quod
 Psalmista admonet dicens Psalm. 68. *Quae-
 rite Dominum & vivet anima vestra. Psal.
 37. & iterum. Accedite ad Dominum & il-
 luminamini, & facies vestrae non confin-
 dentur.* Tunc enim facies nostrae in die
 Iudicii, non confundentur, nec terribilem
 sententiam, *Ite maledicti in ignem ater-
 num, Matth. 25.* audiemus, si toto corde
 ad eum accedentes, prava fugere, huius
 mundi inquinamenta devitare studueri-
 mus, atque ab omnibus peccatis, per poe-
 nitentiae labores expurgati, cum sanctis &
 electis audiemus, à piissimo Iudice. *Veni-
 te Benedicti Patris mei, percipite regnum,
 quod vobis paratum est ob origine mundi.*
 Ad quod Regnum ipse Dominus invitat
 cum dicit in Evangelio. Ioan: 12. *Siquis
 mihi ministrat me sequatur, & ubi sum ego,
 illic & minister meus erit.* Sed quia fragi-
 litate deprelli ad sublimia minime tendere
 valeamus, tota mentis intentione Sancti
 Patris huius poscamus suffragia, ut ipse qui

non iustos, sed peccatores vocare venit,
 precibus sui dilecti Confessoris igne sancti
 Spiritus pectora nostra inflammans nos de
 convalle huius miseræ, & via peregrina-
 tionis revocet æternam ad Patriam Ergo
 DEI clementiam quæ servum suum de la-
 bore perduxit ad requiem superlaudantes,
 ne lector circumlocutionibus corda deti-
 neat Auditorum, sermonem vertamus ad
 ea, qualiter ad laudem & gloriam nominis
 sui nobis peccatoribus Christus servi sui
 terminum huius vitæ manifestare dignatus
 est, pandamus breviter.

Cum verò omnipotens Deus beatum
 virum vellent à labore quiescere, & æterna
 mercede remunerare, eiusque vitam in
 exemplum hominibus demonstrare, ut
 posita super candelabrum lucerna clares-
 ceret, quatenus omnibus, qui in domo
 DEI sunt, luceret, contigit ut inclitus
 Tiro dux videlicet Bretislaus, cum Polo-
 niam gloriosè sibi subiugasset, victorque
 cum pæce ad sua redisset, cuiusdam urbis,
 quæ Prachen dicitur confinium causâ ve-
 nationis cum suis adiit, ubi quâdam die ut
 solebat venatum exivit. Cumque sui om-
 nes huc illucque discurrerent, nec in ali-
 quo proficerent, subito apparuit eis cervus
 mis-

enie, mira magnitudinis, quem ipse Dux cum
 ancti magna alacritate subsecutus, & tunc cer-
 os de vus quasi fugam simulans, in quendam lo-
 ina- cum ipsius silvæ, quàm celeriter devenit,
 Ergo & veluti nullo sequente securè stare cepit.
 e la- Hoc Dux intuitus ac solo cliente parvo con-
 tes, tentus, cervum aggreditur, & eius formam
 eti- & magnitudinem diligenter scrutatur,
 s ad denique cum fidei armis munitus hæsi-
 inis- raret animo, subitò de Cæli fastigio audi-
 i sui- vit claram sibi vocem taliter insonantem.
 utus. *O Bretislæ, non semper que alta sunt DEI
 consilio, tuo fragili desiderio queras, sed
 cum humilibus humilia: tibi tuisque poste-
 ris profutura ne pigriteris attendere. Hoc
 enim in loco latet DEI thesaurus, tibi quon-
 dam valdè amabilis, nunc verò & in futura
 tempora cunctis quærentibus piè desiderabi-
 lis, Nam scriptum esse cogita. Ioan. 5.
 Pater meus operatur, & ego operor, quia
 ego in Patre, & Pater in me est. Ideoque
 quidquid servi mei operantur in hoc seculo,
 non eorum sed DEI virtutem in omnibus
 credas. Hæc talia dum Dux tacitus audiret,
 & ut amens stupefactus, de loco quo stratus
 iacebat, vix relumpto spiritu, surgit,
 ac circumquaque aspiciens, illico in ipsa
 vasta solitudine rivulum parvulum à longe*

videt, pulchroque gramine circumdatam, quasi quibusdam odoribus abundare, quo in loco lapidem miræ magnitudinis, & super eum cellulam vilibus de lignis constructam, miro odore redundantem invenit, & solus cum solo cliente de supercilio montis descendens, licet pavidus, crucem tamen Sanctam in fronte signatus, quid ibi lateret cogniturus, celeriter intrat. Et ecce senem pulchrum canitie sedentem, & albescentem, ac veluti Angelum DEI in vultu relucentem. lectoque ceu in oratione prostratum aspicit nimio quoque horrore pervasus cepit stare. Quem senex pio vultu intuitus, ne ad talia trepidaret, sed ut Deum omnipotentem in omnibus laudaret monuit: & quod ipse Guntherus esset, qui eundem de sacro fonte suscepisset, diversis iudiciis licet admiranti Duci assignavit. Tunc Dux his verbis Spiritum ad plenum resumit, & constantiam animi recepta pium virum interrogavit, quomodo vel quando ad tam insolitam solitudinem devenisset, vel curtam duram vitam monachorum attigisset, ac satis amicabili & multum lacrymabili affatu precatur, ne ulterius tam nobilis vir hominibus lateret incognitus, sed ad terram sui Ducatus melius fovendus perduce-

duceretur, quam plurimum rogabat.
 Quod vir DEI prorsus renuit, & ne DEI
 voluntati in aliquo contrairer sollicitè
 DEUM rogans. Vnde dux valdè miratus,
 & in eius piis admonitionibus, & diversis
 verbis consolationis, orationibus se San-
 cti viri commendavit, & ut in reliquò de
 apparatu proprio nulla necessaria ei dees-
 sent, se daturum promisit. Quæ omnia
 Guntherus à præfato Duce benignè susci-
 piens, & multa prædixit futurâ, & veluti
 quodam præfagio inter reliqua pii affa-
 minis verba proloquens dixit: *Meæ dile-*
ctionis causa si venisti Fili, meæ petitioni esse
contrarius noli. Nam corpusculi mei iam
 dissolutio instat, & quamvis de sepultura
 mei diversi diversa sentiant, ego, ut in spiri-
 tu loquar, corpusculi mei Brzevvovia de-
 positionem locandam testor, & quod in spi-
 ritu, loquor, id ab omnipotente ut fiat, ex-
 opto. Proinde, chariss me fili, memoria
 causâ prædicto loco Brzevv via aliquid so-
 latij apta, ut & mei in Domino, & tui tuo-
 rumque omnium imposterum in Deo memo-
 ria habeatur, & in mea requiei, quæ futuri
 iudicij diem expectabit, dignum
 memoriæ fructum tuis licet postea, vel tuo-
 rum Successorum in temporibus confirman-

da prudenti consilio adapta. Super hæc au-
 tem omnia si meæ discessionis vel migratio-
 nis terminus delectat, crastinae diei tertia
 hora, quid de meo transitu divina operatio
 sentiat, meæ fragilis vita terminus declara-
 bit. His Dux auditis turbatus est animo,
 & in oscula ruens, amarissimis circum-
 fusus lacrymis, magno rugitu talia procla-
 mabat. O! charissime Pater, cur me, li-
 cer ad te tardè venisse detestaris? ô canities
 veneranda, quem veluti Angelum DEI, li-
 cer indignus amplector? cur me Filium ut
 dicis, tuum Spiritualem tam cito ceu Orpha-
 num relinquis? Tue enim puræ orationes,
 tua crebra ut spero jejunia, meæ pravitatis
 deberent esse, & fuerunt tuta prasidia, ut
 apud DEVM omnipotentem pro meis crimi-
 nibus, quibus humana fragilitas sæpius con-
 vincitur, hosti sive mille fraudum dolis atte-
 ritur, fierent alia suffragia. His cla-
 moribus motus pius Guntherus dixit flen-
 ti nimiumque gementi: Desine Fili, de-
 sine talia agere, & sperans in Domino noli
 metuere, meæque petitionis effectum liben-
 ter excipe, veraciter persice, jam jam ad
 tuos redi meique secretum prodere noli, sed
 crastino non tardè redeas, & meæ migratio-
 ni, si Dominus Deus voluerit interesse poteris.
 Tunc.

Tunc dux valdè tristis & gembundus benedictione tamen acceptâ cum suo cliente discessit, & re cui talia secreta prodat, sub interminatione interdixit. Igitur sequenti die Bretislaus dux assumpto venerabili Episcopo Severo, qui sibi speciali familiaritate adunabatur, summo diluculo ad viri DEI cellulam pervenerunt, ipsumque orationi instantem, laudesque Deo omnipotenti psallentem invenerunt. Completa verò oratione post longa futuræ vitæ colloquia peractisque à Severo Episcopo Missarum solenniis, vir, Domini corporis & sanguinis perceptione se muniens, hora diei tertia, canentibus qui aderant, & fletibus inter orationis verba, immaculatum DEO spiritum reddidit. De carnis igitur ergastulo iam felici recedente anima, tanta de eo suavissimi odoris redundavit fragrantia, ut cunctorum ibi assistentium perfunderet nares & pectora. Cuius odoris suavitas, tam diu stabilis permanebat, quousque viri DEI corpus ad locum sepulturæ perveniebat.

Post hæc peractis omnibus ad exequias attrinentibus corpus illud sanctissimum indomitæ equis est superpositum, quod cum tanta mansuetudine ad locum sepulturæ

tura ab eisdem delatum, ut profecto clareretur, quanti meriti extiterit in Cælis, cuius corpus bruta animalia postposita ferocitate venerabantur in terris. Obiit autem Christi Famulus Eremita Guntherus anno Incarnationis Domini M X L V. septimo Idus Octobris, sepultusque est, in Monasterio Brzevnoviensi, quod à Civitate Pragensi distat X. stadus ubi ipse dum ad huc viveret se se sepeliendum esse in spiritu prædicebat, In quo loco per eius merita fiunt assiduè miracula, multa infirmis præstantur beneficia, donante Christi gratiâ, qui cum Deo patre vivit & regnat Deus per infinita sæculorum sæcula Amen.

Conditor & salvator humani generis per ineffabilem suæ bonitatis Clementiam mirabiliter Sanctos in Cæli glorificans, misericors est peccatoribus in terris & licet iam senescente mundo, corrupta sit omnis caro iniquitate, non tamen accensam lucernam patitur occultari, sed illuminatam igne cælesti ponit super candelabrum, ut omnibus in domo DEI luceat; Lucernam dico Beatum Guntherum qui propria linguendo, & Christi præcepta sequen-

quando mundum despexit : quem miracula ad sepulchrum eius vel alias permerita ipsius operante divina clementia facta glorificant.

Hactenus vita S. Guntheri.

Jacent porro sacra eius exuivæ in Sacello S. Benedicti & subrueribus apud Coenobium S. MARGARITAE, dictum Brzvnoviense, Ordinis S. Benedicti, propè Pragam, fundatum à Boleslao pio Boëmiæ. Duce & S. Adalberto Episcopo Boëmiæ. Aetate nostrâ, Reverendissimus loci præpositus P. Zdislaus Berka de Duba & Lippa hortatu cuiusdam è Societate Iesu Patris accinctus jam ferè erat operi, ut sacrum eius corpus è ruderibus Cænobij ac Templi illius ab Hussitis diruti in lucem, ac pristinam populi venerationem produceret : sed mors cogitationes illas abruptit.

Est & alia ejusdem sancti prope Arcem Rabij in Boëmia memoria in colliculo, ubi vetus extat Ecclesia Sanctorum omniû nomini sacrata: juxta quam, qua Oppidum Rabij respicit, vestigia Asini aut muli Petrae alte impressa apparent, quorum Origo hæc celebratur. Repertum fuisse Sanctum Guntherum

therum quondam eo in loco à Monachjs
Benedictinis Monasterij Brzevnoviensis,
multisque ac importunis fatigatum preci-
bus in Cænobium illorum migrare volu-
isse, atque adeo itineri jam accinctum, ju-
mentum conscendisse. At ecce, ut testa-
tum esset migrationem illam non fieri è
Dei placito, vestigia bestix profundè in
Petræ, idque iterum ac repetitis vicibus
descendisse, ut his moti Religiosi illi san-
cto viro esse molesti desierint, illeque ad
suum Tuguriolum, ubi nunc Ecclesia illa
est, fuerit reversus.

Ex plurimis, quæ apud sepulchrum eius
facta sunt miracula pauca hic subiiciam
ex Boëmico hac de reimpresso libro ex-
cerpta.

I. In Vngaria Procerum non nemo,
nomine Laurentius membris omnibus ca-
ptus, cum diu à Deo per merita S. Stephani
Vngariæ Regis sanari oraret, apparuit ei
Sanctus Stephanus Rex monuitque ut in
Boëmiam profectus ad sepulchrum sancti
Gantheri precatetur. obsecutus ille mox
sanitatem obtinuit, & Monachi Cænobij
illius, sonantibus omnibus campanis, Deo
hymnum: *Te Deum laudamus* magno jubi-
lo concinuerunt. Gratitude ergo sepul-
chrum

chrum sancti Guntheri eleganti tegumento vestivit, cum gaudio reversus in Vngariam.

2. In Bavaria in Monasterio Altensi non nemo dictus Landfridus, etiam ipse membris captus omnibus, monitu S. Virginis Deiparæ, die S. Dionysij Arcopagitæ (qui ipse etiam dies est S. Guntheri) in Przeunovium venit, ubi eum vir quispiam Religiosa veste indutus eum erexisset, momentoque persanasset, mox ab oculis eius evanuit. Ob quod more solito Campanæ Cænobij eius omnes in lætitiæ, gratique erga Deum animi si quam sunt pulsatæ.

3. Nobilis quidam Boëmus ex Familia Ræzinorum, à Dæmone obsessus è vestigio ad sepulchrum S. Guntheri & liberatus, campanis ut post sine putamiraculata fieri solebat, jucunee resonantibus.

4. Civium Pragensium unus nomine Martinus, filium cœcum, & mutum natum ad sepulchrum S. Guntheri delatum, sine mora, sanum præsentem maximam Pragensium turba recepit, statimque dimidium bonorum suorum Cænobio illi donavit. Ivo viso miraculo quidam Bavarus domum reversus amico suo Author fuit, ut filium suum:

suum cæcum etiam deferret ad S. Guntherum; sed is filio domi relicto peregrinatur ad S. Guntherum, cum hîc jejunio & orationi vacaret, cœlitus intellexit, Filium in Bavaria illâ ipsâ horâ visum recipere; id quod verissimum fuisse postea deprehendit.

5. In Thuringia Petrus quispiam præcipuæ nobilitatis vir triennali morbo prostratus, à medicis relictus, amicis jam gravis, samâ horum miraculorum excitatus, se S. Gunthero commendavit, sanatusque Brzevnovium gratitudinis causâ advenit.

6. A tumore colli alius, alius à morbo caduco, duo à lepra alius à periculosis Dæmonum tentationibus, foemina quæpiam Anno 1256. die S. Magdalenzæ à rabie; alia à fluxu sanguinis; alia Anno 1258. die S. Valentini, alijsque alias à cæcitate, atque à morbis alijs sunt liberati; multis manus aridæ sunt restitutæ sanitati.

7. Lampas apud S. Guntheri corpus suspensa aliquando nullo hominum coöperante ignem concepit.

8. Anno 1248. 2. Septembris Gertrudis quædam in morbo jam deposita, iussu cuiusdam ex ordine Prædicatorum semimor-

tua ad S. Guntheri monumentum delata
revaluit.

9. Quidam à duobus Dæmonibus sub
viri ac feminae figura conspicuis vexatus,
cum ad opem S. Guntheri confugisset, ab eo
sibi etiam conspicuo vehementer baculo
per cussus hæc verba audivit: *Fili hac pla-*
ga liberaberis: & mox vere liberatus est.

10. Anno 1256. 4. Augusti Vdalrici
Pragensis civis filius à gravi morbo Filiola
ab Hydrope apud monumentum S. Gun-
theri sunt sanati: deindeque eiusdem alius
filius ab equo graviter percussus itidem
sanatus, causam dedere ut Parens ea die an-
nue in pane & aqua ieiunaret.

11. Alius Pragensis civis dictus Putna,
cum Filiolam suam jam positam Brzesno-
vium deveheret, illa prope Cænobium ex-
piravit, quare mortuam ad sepulchrum
S. Guntheri detulit, & mox vivam rece-
pit.

12. Ex pago Bubeneez Virgo dicta
Dauchavva, cum usum manuum pedum
que ac insuper linguæ amisisset, die S. Mat-
thiæ apud S. Guntherum valetudinem
recuperavit.

Hactenus miracula S. Guntheri.

Fuit & alius in Boëmia Eremita exterus
P. Guil-

P. Guilhelmus Peregrinus, quem ait Raderus trans Danubium in Sclavonum, sex Boëmorum monte, dicto V Vinburgum habitasse.

Habet præterea Raderus consignatos plures sanctos, qui olim Boëmiam præsentia sua decorarunt, inter quos (prout etiam ex historijs Boëmiæ constat) fuit Sanctus VVolfgangus Ratisbonensis Episcopus, à quo Raderus dicit auspicijs S. Bilgrini, seu Peregrini Batavorum, seu in Bathaus in Bavaria Episcopi, totam Boëmiam ad Christum Dominum conversam, ante Annum Domini 972.

Sanctus ergo Pilgrinus misit S. VVolfgangum in Boëmiam, quæ eundem etiam advocaverat in Vugariam ad fidem Christi ibidem prædicandam.

Superest memoria S. VVolfgangi in Boëmia supra Pagum & Castellum Chudenicz Illustrissimorum Dominorum Czerninorum Stemmaris Titulare, ubi in nemore colli imposito ad facellum prædicto sancto dedicatum, hodieque in Petra apparent vestigia utriusque pedis sancti illius Episcopi quæ is, dum per Boëmiam in suo munere Apostolico peregrinaretur, ibi dicitur ibi impressisse, magnus solet ad illud

illud feriis secundis Paschatis ac Pentecostes fieri hominum piorum concursus, narranturque inibi non nulla supra naturam fieri solita. Etenim Sanctus VVolfgangus, ut olim cum esset Episcopus Ratisbonensium, Boëmiaque careret Episcopo, curam gessit Boëmiæ, ita adhuc Boëmiam suam è Coelo videtur respectare. Nam & circa Annum Domini 1600. Domino Humprechtio Czerninio, loci illius Domino tum Regni Boëmiæ subcamerario vegeto ac valenti, nihilq; de morbo, nedum de morte suspicanti, vox vigilantis insonavit: *Humprechte dispone domui tuæ, morieris post triduum: prius tamen peregrinare ad S. VVolfgangum ibique peccata confitere, & SS. Eucharistiam sume.* Paruit ille monito, tametsi nullum periculi signum in se adverteret summoque mane res suas cum Familia, & cum Parocho Chudenicensi, aliisque quorum intererat, composuit; S. VVolfgangum, ut iussus erat, adiit, & quarta die, diem suum pie obiit.

Idem Raderus in Bavaria pia refert Posonem, seu Bosonem Episcopum Merceburgensem (qui obiit Anno 967.) Selavis, seu Boëmis, Lusatiis, Vngaris, qui ad orientem vergunt, Idololatriæ, vel saltem adhuc

mori-

moribus paganis Cælestem Christi legem ingenti cum labore promulgasse, dicitque eum natum Bavarum in Bavaria obiisse.

Nihilominus præcipui primique Boëmiæ Apostoli sunt, SS. Cyrillus & Methudius Episcopi, qui è Græcia egressi, corpus S. Clementis Papæ & Martyris è Chersoneso sublatum secum detulere varias per Provincias, in quibus Christum Dominum paganis annunciavere, donec tandem Moravas ac demû Boëmos Ecclesiæ subdidissent.

Primus, quem Borzivvoglio Boëmiæ Duci in Moravia ad Christum converso domum redeunti, Sancti Episcopi adiungere comitem sacerdotem, vocabatur nomine *Kaich*, qui primam in Boëmia missam Regina Hradecii celebravit.

Venerabilis autem ille Paulus sacerdos, qui postea Borzivvoglio, & S. Ludmillæ fuit à Confessionibus & qui Venceslaum in trasinum suum educavit, ac ad omnem sanctitatem instituit, putatur ab eisdem sanctis in Boëmiam fuisse adductus.

Sancti illi quinque Fratres Martyres Benedictini S. Adalberti Roma usque in Poloniam comites aliquando in Boëmia in Monasterio Brzevnoviensi habitârunt.

Sed & temporibus reliquis viri sancti

con-

concionibus suis Boemiam illustrarunt, in-
 ter quos B. Ioannes Capistranus Francis-
 canus, qui Pilsnæ, Glacij, alijsque Boë-
 mię locis Apostolicis suis sermonibus mira
 in hominum pectoribus est operatus, mul-
 taque Hussitarum millia reduxit ad Eccle-
 siam; multa millia excitavit in militiam ad-
 versus hæreticum, & ab Ecclesia repudia-
 tum fœdissimum Regem Boëmiæ Geor-
 gium Podiebradium; contra quem à sum-
 mo Pontifice Paulo declaratus est Catho-
 licæ militiæ Dux. Zdenkon de Sternberg
 Baro Boëmus. Adversus Turcas etiam è
 Boëmia multos in Vngariam excivit; in-
 ter quos & ille Boëmus est, qui cum Alsam
 Græcam reliquos inter præsidarios tuere-
 tur, & Turcarum non nemo tempore acer-
 rimæ oppugnationis vexillū Turcicum jam
 moenibus infigere, profiliit Barbarū illū in
 præceptis daturus. Sed Turca ille Boëmū me-
 dium ita complexus est, ut is se eripere & à
 Barbaro expedire nō posset. Quare ad B. Io-
 annē Capistranum ponē cum Crucifixi ef-
 figiē adstantem & Christianorum animos
 accendentem conversus, petijt, num, si una
 eum cane isto (ita Turcam appellavit) sese
 daret è maribus præcipitem, anima eius ef-
 set futura salutis æternæ compos; cumque
 id

id B. Ioannes pollicitus esset, sese unâ cum
Barbaro vexillum manuteneute, nullâ morâ
abjecit in Arcis fossam, & lapsu illo vitam
sibi pariter eripuit & Barbaro.

Extant manuscriptæ variæ B. Ioannis
Capistrani Epistolæ, quas is ad Georgium
Padiëbradium scripsit ardentè, pro Hære-
sum in Boëmia extirpatione.

Ex eodem S. Francisci Ordine B. Iaco-
bus de Marchia fortiter in Boëmia adver-
sus Hussitas decertavit, veneno ab illis sæ-
pius tentatus.

Sed & S. Henricus Imperator in bello,
quo ope S. Laurentij Boëmos vicit, terram
Boëmiam sacris suis pedibus aliquando
calcavit eâque victoriâ ad Boëmos non-
dum omnes Christianos, Ecclesiæ plenè ad-
iungendos est usus.

Nec dubitari debet sanctum quoque Ot-
tonem Bambergensem Episcopum, dum
per Boëmiam, ad Barbaros convertendos
sœpius VVladislai, Sobeslaique tempo-
ribus est peregrinatus, occasione illa bene
usum ad Boëmorum animas pietatis amo-
re imbuendas adeoque sanctitatis zelique
sui radijs etiam hanc Provinciam illu-
strasse.

C A P V T . V .

Pij homines.

Est locus uno milliari Brzezreicio inter silvas Bastinenses in loco Styadraze, sub antiqua desolatâ Arce, nomine Tremf-
sim, ubi modo sunt quædam prata bono-
rum Brêznicensium; Illic fuit quoddam
Sacellum, & iuxta illud tuguriolum, in
quo 46. an. Eremiticam vitam egit Benedi-
ctus de Bluzina, vir Equestris Ordinis, se-
pultus in Hvvozian, in Ecclesia S. Proco-
pij. Imago & epitaphium eius Anno 1637.
deleta fuit in dealbatione templi. Dicitur
fuisse târæ innocentiæ, ut cum leporibus sub-
inde luderet; sed & quando illi in hortulo
damnum in caulibus faciebant, vocabat
illos ad se, & virga correctis documenta
dabat, ne amplius ad damna redirent. Sunt
quidam in vivis qui hæc à Majoribus suis
acceperunt. Sacellum autem non ita pri-
dem id est, anno circiter 1620, destructum
est à quodam Capitaneo Breznicensi Hæ-
retico.

Ad Civitatem Strakonicensem est Arx,
vel potius Conventus Equitum Melitensi-

F um,

um, S. Ioannis Hierosolymitani. Erant olim inibi duodecim sacerdotes eiusdem ordinis, qui etiam, vicinas Parochias administrabant. In templo ejus Arcis est sepulta quædam puella, quæ à Matre Iudæis vendita ab illis occisa fuit. Et cum hoc rescissent Christiani, corpus acceperunt, & in templo arcis sepeliverunt, ubi in lapide sepulchri Cruce signato hæc scripta sunt: *Puella annicula Dorothea à Iudæis occiditur die Martii Prima 1503. Vnde Iudæi non habitant ab eo tempore in illo Dominio, Mater verò illa est combusta.*

Auctaria.

[De sanctitate Martini Strakonicky Parochi in Strassinie sepulti in Blizivvi dictū est in vita Patris Alberti Chanovvsky toto cap. 3.

Novædomi celebris est Fabianus, seu Favianus, Marzan Dominorum de Rosis seu de Nevadomo ibidem quondam cocus, qui relictâ Aulâ se contulit in Eremū quinque horarum itinere indè distantem; ubi cum vitam sanctè finivisset, omnes Novædomi campanæ ultro nemine impellente pulsabantur: quo iudicio Mors ejus prodita

ditā & corpus allatum honorificè sepultū
in Templo S. Ioannis prope medium Anno
Domini circiter 1400. Vestigia eius in lapi-
de durissimo supersunt in quo olim sede-
bat & cubabat.

Est in Cathedrali Templo Pragæ sepul-
chrum, atque è marmore albo monumen-
tum ad ipsum parietem, sacelli S. VVen-
ceslai collocatum cum hac epigraphe.

D. O. M.

GEorgio Papelio Baroni à Lobkovicz
Domino in Duxavv, & Schvekensta-
in, Sacratissimo Imperatori Rudolpho II.
à Consilijs, Iudicijs Appellationum in
Boëmiæ Regno Præsidi, vitâ insigni cum
pietate transactâ defuncto Anno M. D. XC.
die XI. Septembris, Adamus Gallus Pape-
lius Fratri Germano mærens posuit, Vixit
annis XXXIV. Mensibus VI.

[Narratur sub ejus mortem in signum
ejus Sanctitatis, campanas divinitus im-
pulsas, nullius hominis operâ sonuisse.
De ejus autem pietate hoc speciale memo-
rant (id, quod tamen alii dicunt ab alio
quodam Domino itidem Lobkovvicio fu-

F 2

iss

isse factitatum) eum singulis ferijs sextis
Crucem trabalem, exemplo Christi D.
fuisse solitum bajulare per longum spaci-
um itineris.

Memoratur etiam ab Historicis eximia
Pietas clarissimi Herois Jaroslai Baronis
de Sternberg, qui à Venceslao Ottocaro,
cognomento Monoculo Boëmiæ Rege ad-
versus Tartaros, post Russiam Poloniam,
Silesiam vastatam in reliquas Europæ Pro-
vincias impetum parantes missus, Olomu-
cij Metropoli Moraviæ octo Christianorum
millia congregavit, quibus ducenta circi-
ter Tartarorum millia aggressus hostes
profigavit, ducique eorum Petæ nomine
manu propriâ dextram amputavit. Prius-
quam in Barbaros movisset, in foro Olo-
mucensi, cum copijs suis omnibus flexit
genua, opemque ac patrocinium DEI pa-
ræ apud DEUM imploravit, voto addito,
Templum se DEO sub titulo DEI paræ e-
recturum, si victoriâ potiretur. Multis
deinde à Rege Boëmiæ ornatus est digni-
tatibus, ejusque Honori institutus est su-
premi Moraviæ Præfecti Magistratus, quem
is primus omnino gessit, ac deinde posteri
ejus longâ serie obtinuerunt, quorum eti-
am multorum effigies ac epitaphia super-
sunt

sunt in Templo B. Virginis Olomucij, id
 quod ipse victoria obtenta voti reus ædi-
 ficaverat. Templum illud nunc est Collegij
 Societatis I E S U. Sepultus est prædictus D.
 Jaroslaus Pragæ in sacello S. Barbaræ apud
 moniales Ordinis S. Claræ in monasterio
 S. Francisci, vulgò S. Agnetis dicto: Vbi
 super Marmoreum monumentum exstat
 ejus effigies mitra & pallio ducali exorna-
 ta.

Illustrissimorum Dominorum Adami
 de Sternberg Regni Boëmiæ Burggravij &
 Mariæ Maximilianæ comitissæ de Hohen-
 zollern Filiolus Venceslaus, cum ab Ar-
 chiepiscopo Pragensi Ioanne Lohelio, Bap-
 tizaretur, manus precantium ritu compli-
 cuit. Huic Mater cælites Patronos ele-
 git, SS. Stephanum & Laurentium; quo-
 rum quidem nomina postea fuit oblita; sed
 tamen eis puerulum identidem commen-
 dabat. Non attigit ille septennium. In
 morbo suo lethali circa annum 1615. P.
 Georgio von der Boon è Societate I E S U
 ter generaliter de tota vita confessus, sæ-
 pius ingeminabat, oportere nos magnâ di-
 ligentia ad mortem præparari. Flere Ma-
 trem prohibebat, quod se utique ad Cælum
 mox iturum sciret, quin & jam venisse pro-

se SS. Stephanum & Laurentium eosque
 adeste ad illum locum vbi Crucifixi effi-
 gies stabat. Et verò in pede Crucifixi illius
 repertæ sunt postea reliquiæ dictorum du-
 orum sanctorum, Sed & Matri memoria
 redijt, hoc esse sanctos quos illa infantulo
 Patronos legerat. Solebat puerulus ille ad
 sonum singularum horarum cruce sancta
 frontem signare, ac paulisper precari quod
 & in illo morbo, cum tertiam pomeridia-
 nam audiret, facturus dexteram elevarat,
 dexteramque etiam læva iuvabat, sed eo ip-
 so momento morte abreptus duos digitos
 complicatos reliquit, quos ad Crucem fa-
 ciendam extenderat. Sepultus Bechinæ in
 Monasterio Franciscanorum, vbi circa an-
 num 1619. à rebellibus hæreticis è tumba
 dum esset eiectus, manus illa cum cubito
 apparuit integra, hodieque incorrupta per-
 severat quam deinde Mater sacrorum lip-
 sanorum instar asservatam Filix suæ Illu-
 strissimæ Mariæ Evæ de Tiffenbach post
 obitum reliquit; quam etiam Serenissimi
 Archiduces Austriæ sæpius sibi monstrari
 iusserunt, ac admirati sunt, vocarique Vi-
 ennæ manus illa solet, *manus boni pueri.*

Quin & Mater ipsa magnæ fuit sanctita-
 tis, cuius virtutes prolixè à P. Matthia Nen-
 nichen

nichen è Societate IESU qui Dominæ ibi
erat à Confessionibus sunt descriptæ.

Aliud priori affine huc adijciam exem-
plum ex annis Provinciæ BOËMIÆ Soete-
tatis Iesu acceptum.

In Toparchia Hunbureziczensi, inter
Giczinium & reginæ Hradecium sita in
cellula templo sanctæ Mariæ Magdalenæ
Gerzinij adnexa, ex quopiam rumore invē-
nit P. Simeon Hubner corpus virgunculæ
incorruptum, cujus tamen vestimenta ex
nigro serico jam situ aliquid de putredine
in ipsis plicis contraxere. Rei insolentiam
admiratus, dum causas & originem inda-
gat, ex senibus fide dignis, & qui puellæ
convixere didicit sequentia. Virginem
hanc Patre Georgio VVratislavv de Mitro-
vvicz, Gerzicz, & Humburczicz, Matre
Magdalena genere VVarczuviana de Rhe-
nicz, utroque pio & Catholico, & è nobi-
li BOËMIÆ familia oriundo prognatam, Sa-
binæ habuisse nomen. Hanc virtutibus in
tenera ætate jam adultis, præ cæteris pieta-
te erga DEUM, misericordia & benignita-
te erga proximum floruisse. Parentum
enim in alios excandescens ira animum
flexis tam diu genibus placare consueve-
rat, usque dum precibus ejus victi iram

ponerent. Neminem mendicabulorum
 vacuum abire patiebatur, sed aut ære à
 Matre obtento, aut pane à familia impe-
 trato recreabat. Quod si neutrum mox
 consequi poterat, tam diu supplicans pro
 paupere, domum circumibat, dum voti
 compos fieret. Si quos subditorum in
 carceres coniectos didicisset, opportunis &
 importunis precibus eorum liberationi pa-
 trocinari, felici plerumque eventu con-
 fuerat. Vnde Parentes, si quid ejusmo-
 di impofterum accidisset, Sabinæ id indica-
 ri prohibebant, ne inde fieret tristior, &
 solitis blanditijs dimissionem captivorum
 vel ab invitis Parentibus extorqueret.
 Tanta denique naturæ virtute corrobora-
 tæ benignitas fuit in puella, ut nec jumen-
 ta exagitari aut molestia affici citra neces-
 sitatem pateretur. His virtutibus Cælo jam
 matura tertium decimū ætatis annū agens,
 animam Conditori reddit Anno salutis 1597.
 Virgo forma corporis, sui temporis cæ-
 teras in hoc districtu antegressa, sed animo
 multò formosior. Ejus integerrimæ pul-
 chritudinis index hæc corporis sexaginta
 jam propè annis incorrupti integritas est.
 Sed & corollam, quam vna cum annulo &
 pretioso frontali suedicus miles Panero
 duce

duce Boëmiam devastans virgini detraxerat, tam vernans triginta annorum est inventa, ac si Rosmaris, illo ipso die ex horto in sertum innexus fuisset. Manet etiamnum in eius manu lignea crucula incorrupta, uti & precatorius libellus Boëmici Idiomatis, ex quo quotidie crebras ad Deum tenero affectu preces fundere solebat, omnis corruptionis expers. Ejus corpori honorificè tumulando cellulam seu crip-tam in qua modo requiescit, Patruus virgini- nis V Venceslaus V Vratislavv Lytomissli- ensis Domini id temporis Gubernator edi- scavit. Vicini & advenæ digitum DEI in ea tam diuturna virginei corpusculi in- tegritate venerantur; nec immerito, si qui- dem nulla in ea sunt indicia Balsami, aut aromatum; & ij quoque, qui morienti pu- ellæ adfuere negant fuisse corpus ejus ulla- tenus apertum. Iusuper & Amicorum quo- rundam corpora ibidem multò tardius re- posita, jam pridem in pulveres redacta sunt, illius autem solius virginis corpus in- corruptum perseverat.

Vrsula ex Illustrissimo Lobkovicio- rum stemmate, Parentum nostrorum me- moria, magnæ virtutis & sanctitatis foe-
mina

mina nupta cuidam Domino Pleskus Ba-
 roni in Moravia solita se quotidie in cer-
 tum quodpiam Christi Domini vulnus
 commendare, multa à Dæmone passa
 fuit adversa. Quadam nocte cum ei mor-
 tem minaretur, illa vero minas eius, flocci
 faceret, negaretque eum huius rei habere
 facultatem, adversus eam, quæ se DEO eâ
 die in vulnus manus dexteræ Christi Do-
 mini commendasset, arrepto Dæmon cer-
 vicali eam suffocare conabatur. Cumque
 illa nihilominus spem suam totam in DE-
 UM collocaret, victus Dæmon aufugit, ita
 tamen, ut prius pestilenti aliquo halitu fa-
 ciem eius afflaverit, ex quo vultus eius po-
 stea graviter intumuit. Eo autem ipso,
 quo eam Dæmon deseruit, momento, cum
 illa levasset oculos, magna vidit luce splen-
 didam super se dexteram protegentis in-
 star extensam. Alias cum in prædio suo
 deambularet, contigit, ut locum accede-
 ret, in quo effusum quidpiam humoris fu-
 isse advertebatur, quam effusionem quot-
 quot Gallinæ transibant aut anseres, mox
 in vestigio extinguebantur, Monita igitur
 illa ab ancillis, ut locum caveret, cum nihi-
 lominus factò signo sanctæ Crucis transi-
 visset, mox, non quidem exanimis, corruit
 tamen.

tamen, atque in lectulum est relata, membris nervisque omnibus contractis, atque hoc in morbo tribus annis ac mensibus sex ad obitum usque mira patientia, decubuit, mamilla dextra sanie, ac tabo ita corrosa, ut interiora pectoris apparerent, Cūque ei per magica quædam valetudinem promitterent, adduci non potuit, ut nefaria eiusmodi medicamenta admitteret. Extrahabantur autem ex illo vulnere varij capilli, & pili, ac carbones, cortices, aliæque eiusmodi quisquiliæ, ut facile appareret morbum illum magicis incantationibus ei fuisse procuratum. Sed quod in hac re fuit admirabile, lignea quam Domina illa habebat Crucifixi effigies quasi doloribus eius condoleret, quoties ipsa acerbius cruciaretur, agebat & ipsa in vulnere lateris pus, & saniem ostendebat, atque ex sacratissimo illo vulnere, etiam similia capillamenta, aliasque quisquillas emittebat. Sacrum missæ sacrificium coram ea moribunda celebravit P. Andreas Neibaur Societatis Iesu Pragæ ad S. Clementem Germanicus Concionator vir ab opinione sanctitatis celebris, vbi illa postquam Sacratissimam Hostiam elevari aspexisset, mox

clamavit; *Iam D. Deum meum vidi, nec amplius quidquam video.* Et sic cæca eadem die obiit. Crucifixum illum eidem Patri donavit, qui nunc asservatur apud Illustrissimam comitissam Mariam Eleonorâ de Nostitz, natam de Lobkovicz, cui eum ad vitam commodavit, virginum Monasterium Regium Viennæ Austriæ, in quod Monasterium illatus est à dictæ Domine privigna, Domini Flesky ex priore conjugis Filia, dum Monasterium illud & religionem est ingressa.

Pater Koialovicz in sua Historia Lithvvaniz parte 1. libro 9. ad A. 1386. Refert sacerdotem quendam Boëmum nomine Hieronymum in Lithvvanis ab Idololatria ad Christum Dominum adducendis sub Jagellone Rege Apostolicè desudantem, dum simulachrum Idoli dreti Perkun, securi demoliretur, incauto ictu pedem sibi graviter sauciâsse; itaque populum Numinis violat ira hoc accidisse vociferatum, religiones suas profanatas ploravisse. At cum idem Hieronymus ducta super vulnus manu crucis sacre effigiem designasset, verique DEI nomine momento sanum pedem repente circumstantibus ostendisset, tum vero insolentis prodigij spectaculo attonitos

novæ Religionis dignitatem suspexisse, antiquæ vanitatem omnes derisisse.

Anno 978. Refert Venceslaus Hagek Bohumitum primum Ostroviensem à sancto Adalberto constitutum Abbatem Ordinis S. Benedicti ab omnibus vulgò habitum pro viro sancto.

Bonfinius in sua Historia Vngariæ refert Anastasiû Colociensem in Vngaria Archiepiscopum ad illam dignitatem ex munere Abbatis in Boëmia Monasterij Breuvnoviensis (quod is primus ibi gesserat) translatum, tantorum apud DEUM fuisse meritorum, ut mortuos ad vitam revocaret.

Petrus Baro à Rosis, cum jam sub liaconus esset inter Cifercienses Cænobij Atto-vadensis, quia tamen Familia illa Boëmiæ Princeps ad eum vnum redacta fuerat, maritus factus, ac supremus Regni Camera-rius, postquam liberos genuisset, ad Monasterium consentiente uxore redijt, in eo-que vitam sanctè exegit, cum septemdecim circiter templa priùs erexisset, ac in-ter illa etiam Basilicam sancti Viti Crum-lovij.

Ejus Filius itidem Petrus dictus Pragæ ad omnes Sanctos in Arce Præpositus ob-

laudatissimam virtutem ab Urbano 6. Galero Cardinalitio decoratus est quem tamē ipse humilitatis studio non admisit.

Circa Annum 1360. Margareta V Vartenberga à morte Mariti sui Hinkonis Hazenburgij inter Crumlovienses Clarissas, conversa, virtutibus & miraculis claruit.

Ad Annum 1540. Memoriâ est R. P. Ioannis Rauch Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Provincialis qui sese eo tempore pro ruente ad Lutherum, Domo DEI fortissimus Athleta apposuit.

Sed & memorabile mihi semper visum est facinus Dominae Elisabethæ de Plavna natae Korensbyanae, quæ, dum hæreticus Electoris Lazoniæ miles Duce Hoffkirchio magnâ Boëmiæ parte ipsaque Pragâ occupatâ Thaumaturgam Deiparæ Imaginem Baleslaviensem in puplico minoris Pragæ foro ad patibulum collocatam magno numero militari ordine armatus cinxisset, exploraturus an demum [id, quod eum ea sæpius accidisse à Catholicis audierant] eis esset elapsura, & ex eorum potestate erepta ad locum suum Boleslaviensem, ut aliàs solebat, miraculosè reditura: Prædicta D. Elisabetha per medios illos hæretico-

tico-

ticorum militum ordines Catholico inflā-
mata zelo ad Sacram illam accurrit Ima-
ginem, ibique flexis poplitibus eam est pu-
blice venerata, magnaue voce exclama-
vit: *O Beatissima virgo Mater Dei ulcisce-
re te de tuis inimicis.* Et mox corpus ani-
mumque aptavit ad mortem, quam non
tantum parata fuit in obsequium Deiparæ
subire, sed & sese tunc magno arsisse pro-
fessa est desiderio, ut militum illorum ali-
quis ei ferro caput amputaret.

Sequenti verò statim anno ducis illius
Hoffkirchij Frater eodem loco, quo DEI-
paræ iconem sic despectui habuere, est ob
alia quædam facinora plexus capite.

In histor à Societatis Iesu refertur ma-
gnarum admodum virtutum Pater Adal-
bertus Bauzek sequentibus verbis.]

Pater Adalbertus Bauzek Anno 1556. Id
est eo ipso, quo Societas IESU Collegium
à Ferdinando I. Cæsare fundatum Pragæ
est ingressa cum circa festa Natalitia in Col-
legij illius templo Pragæ preces ad Deum
funderet ei Dominus IESUS pueri venustif-
simi specie in Sacrosancta Hostia apparuit,
Rogantique quid abs se vellet; *volo res-
pondit puer*) *ut ibi sis ubi es.* Quæ Adal-
bertus

bertus de ingredienda Societate interpretans in eam recipi postulavit, votisque potitus, vitam in Societate vocationi divinæ consentaneam usque ad extremum peregit. In academia Viennēsi Sacræ Theologiæ Professor & Decanus, tum aliā fortiter ad Religionis munimentum gessit, tum obstitit, ne volumina parum pietati congruentia, quæ magno numero offerebantur, in lucem prodirent: tum denique effecit; ut qui doctrinæ publicis donarentur insignibus, ex diplomate Pij quarti Catholicum symbolum profiterentur. In Moravia diæcesanæ synodo cum Patre Maggio Provinciali, & cum Patre Henrico Blysemio interfuit, in qua ducentis præsentibus sacerdotibus, & Antistiti, concionibus, privatisque colloquijs pro virili, quam DEUS dedit, tulit opem, Obijt Viennæ Anno Domini 1571. De quo obitu Historia Societatis Parte tertiâ hæc habet lib. 7. n. 58.

Dum tanta sacrorum penuria colonorū urget, ecce tibi maximè insignis amittitur. Viennæ Adalbertus Bauzekius BOËMUS, quàm acerbo naturæ & rebus humanis, tam maturo virtuti, sibi que obitu, quinto Nonas majas cecidit; Vir mitis, innocens,
eandi-

candidissima anima, humilitatis, amabi-
 lissimæ, paratissimæ ad omnia obedientiæ,
 ad hæc doctus cum primis, publiceque in
 Academia Viennensi, temporeque eodem
 in Collegio nostro Theologiæ interpres:
 Impiger idem navusque divinæ vineæ cul-
 tor: Cujus in ore ac vultu, innocentiam
 animi, caritatemque erga DEUM, & quos-
 cunque hominum legeres. Quibus virtu-
 tibus ita domesticorum amores, civiumque
 rapuerat, ut ægro nullum omissum sit, cer-
 tatim omnibus omnia conferentibus, divi-
 num humanumque remedium: & fuerint
 qui vota facerent atque enixè DEUM Do-
 minum precarentur, Vicarios se offerentes
 ut detractos sibi, illi annos adijceret, ne
 munimentum id Religioni alienissimo tem-
 pore demeretur. Quæ spes ubi fefellit,
 quod reliquum erat, de mortuo frequentia,
 dolore, lachrimis, ac lamentatione insigni
 iusta funebria persolverunt. De eo Ma-
 gius ita nunciat: Tertio die Maij migravit
 ad Dominum Sanctulus ille, ac Benedi-
 ctus Pater Adalbertus, dimidium animæ
 meæ, propter multas ejus virtutes: Cu-
 jus mors, ut communi bono per incom-
 moda accidit, & Academiæ & Collegio no-
 stro, & Theologorum nostro seminario:
 cum

cum esset ille vas omnium bonorum, & ad labores infractus; Ita vulnus cordi meo tale infixit, ut etiamnum perdoleam.

Superest etiam pijsissima memoria Illustrissimi Domini Ioannis Baronis Senioris Rzyczansky Kavvka de Rziczán, qui Deo sacræque conversationi penitus addictus noctibus singulis ad orationem lectulo consurgere, & in ea horis pluribus hæreret solitus, ultimis vitæ suæ viginti annis carnem non degustavit ab omnibus passim magnâ habitus in opinione sanctitatis. Obijt, Anno Domini 1643.

Nec tacendus fortissimus Catholicus Heros Zdenco de Lobcovicz, postea Princeps, & supremus Cancellarius in Bohemia, cuius tanta fuit in vera Religione soliditas, ut ad subscribendum Majestati literis, quibus ab Cæsare. Rudol. ad id ferè adacto hæreticis magna privilegia damno Catholicorum gravi concedebantur nullis prorsus etiam amittendi officij alijs. que longè gravioribus minis adigi potuerit, cum se potiùs in frustra disseccandum corpus suum præbiturum generosissimè affirmaret, quam suo calculo perfidiam hæreticorum confirmaret. Cum autem postea hæresis jam supercilium tolleret, ipse nihil-

Iominus semper Catholice Religionis fuit
 præsidium, ob quod DEUS optimus uxore
 rem illius natam ex Illustrissima stirpe
 Pernsteiniana annis jam quinquaginta gra-
 vem post desperatam ferè successionem in-
 signi, etsi unica prole mascula Venceslao
 Principe adauxit, qui nunc maximis Lega-
 tionibus & muneribus se se Augustissimis
 Cesaribus Ferdinandis II. & III. probavit
 eximiè. Ita nimirum DEUS ijs, qui prop-
 ter ipsum sua commoda deserere sunt para-
 ti centuplum etiam in hac vita retribuit.
 Mortuus est gloriosus ille Ecclesie in Boë-
 mia Propugnator postquam Medicis inevi-
 tabile Fatum nunciantibus respondisset
*letatus sum in his quæ dicta sunt mihi in Do-
 mum Domini ibimus*: Præfente Nuncio A-
 postolico & Regis Catholici aliorumque
 magnorum Principū Legatis tanti viri for-
 titudinem & pietatem admirantibus.

Huic Gemellus fuit Illustrissimus comes
 Guilelmus Slavvata qui ultimam è Nova-
 domensi Familia Luciam uxorem habuit.
 Hic domus illius à Cesare nominatus Gu-
 bernator Sacræ Maiestatis intimus Consilia-
 rius, Eques Aurei velleris & supremus in
 Boëmia Cancellarius fuit. Hunc quoque
 successione fecundâ DEUS benedixit, quia
 & ip-

& ipse acerrimus orthodoxæ Religionis propugnator extitit, pro qua etiam ab rebellibus è fenestra Cancellariæ in Arce Pragensi eiectus, non nihil casu afflictus fuit, sed ut altius exurgeret, atque in Aula Cæsarium Ferdinandorum II. & III. ad mortem usque gratosus Augustissimis; Austriacum Catholicæ Religionis Zelum suo fervore pro ficuè promoveret,

Ex stemmate comitum de Martinitz Dominus Georgius (qui Arcem Smecznonsem, ac in ea sacellum divæ Annæ Christi D. Avia renovavit) ob doctrinam & zelum erga Religionem Catholicam requisitus fuit per Breve Apostolicum, ut vacante supremo cancellariatu ab cæsare ipsi oblato in regno Bohemiæ illud officium, relicto tunc maiori, quod habebat, supremi Iudicis acceptaret (quod & fecit) utpote in quo plus posset prodesse religionis indemnitati.

Huius Georgii ex Patre Iaroslao fato præmaturo erepto Nepos Iaroslavi posthumus Matre vterum gerente assistenteque Marito peste correpto mire servatus, sub tutela Domini Adami de Sternberg supremi Burggravij educatus, eius filiã Mariam Eusebiam Matrimonio sibi iunxit, postquam

quam Romæ Clementi VIII. Pontifici Max. efflagitanti promississet hæc tria; I. se non nisi Catholicam uxorem ducturum; Deinde mox à reditu in patriam è suis bonis hæresim eliminaturum: denique in omnibus Comitibus & Consilijs singulari Zelo bonum Religionis procuraturum. Quo facto promissit sua Sanctitas illum, licet unicum familiæ, à DEO foecundandum faustâ luccessione. Tandem ipse unus è Regijs locum tenentibus Cuius curæ Corona, Reliquiæ sacræ & privilegia in Arce Carlenfi deposita fuere commissa) à Rebellibus ex Cancellaria primus è fenestra in fossam Arcis odio fidei Orthodoxæ Pragæ in præceptis datus invocata *Mariâ Matræ gratiæ* incolumis evasit & illa die adhuc 12. leucas curru confecit. Dixerat autem unus ex eiectoribus hæreticus Familiâ nobilis ridendo, *videbimus an illum juverit ejus Maria.* Cumque illum infra commodè moventem se ex alto despexisset, subiunxit: *Per Deum ejus Maria illum juvit,* statimque aliquot bombardarum ictibus petitus Iaroslaus bis in veste tantum & semel levisimè in brachio tactus, demum post victoriam illam decretoriam è Politica Regia Gubernatione Vicaria

caria hic ardentissimus fuit, qui hæresim
 jussu pijsissimi Cæsaris Ferdinandi II. & III.
 gloriosæ memoriæ ex Patria profligavit,
 adiunctâ lapidi Ecclesiastico ope brachij
 secularis. Mortuus inest senectute pia & bo-
 na, supremus Burgravius, omnibus Eccle-
 siæ munitus sacramentis. Adeo videlicet
 Providentia divina in sua dispositione non
 fallitur, ut dño illi ejeti fuerint inter poli-
 ticos Regios administratos quædam quasi ca-
 pita Reformationis, alter in Aula, alter in
 Patria coniunctis viribus strenuè laboran-
 tes, pro DEO, Rege, seu Cæsare, & Patria.

Est & Illustrissimi ac Reverendissimi
 Ioannis Lohelii, Pragensis Archiepiscopi
 virtutum laus ingens in Kalendario B. Vir-
 ginis typis vulgata.

Refert Venceslaus Hagek A. 1271. ob-
 ijsse pijsimum Virum, Vitum Ecclesiæ Pra-
 gensis Decanum, cuius eximium in con-
 cionando Zelum, in templis decore ornan-
 dis, divinisque officijs ac DEI cultu exlol-
 cendo ac propagando, mirum fervorem re-
 fert, quem ait relictis omnibus, totum sese
 obsequijs divinis mancipâsse. Quotidie
 suæ mensæ tres mendicos, die verò Domi-
 nicâ quatuor adhibebat, aliasque Eleemo-
 synas plurimas, sed secretò largiebatur. In-
 stitu-

stituit in Ecclesia Pragensi viros & qui diu noctuque sine ulla intermissione Psalterium decantarent: quam Ecclesiam donarijs ædificijs aliisque modis, mirè exornavit, multaque alia per Boëmiam templa erexit, plenusque meritis obiit in Domino.

Est & tenuis quædam adhuc memoria, Cuiuspiam alterius, Sanctæ vitæ Canonici Ecclesiæ Pragensis Metropolitanæ, qui monialium Benedictinarum ad sanctum Georgium in Arce Pragensi in rebus Spirituallibus Director magnâ eis dicitur sanctitate præluxisse, apud quas sepeliri etiam voluit, cum prius ante mortem suam, Epistolam spiritus plenam, ad eas conscripsisset, quæ epistola nuper admodum adhuc exstabat. Ad sepulchrum eius dicuntur etiam quædam Cælitus accidisse.

Habet præterea Hagecus ad Annum 1393 memoriam Doctoris Ioannek, suffraganei apud Archiepiscopum Pragensem à Vvenceslao Pigro è Ponte Pragensi in Moldavvam, ob defensionem, (ut videtur) iurium Ecclesiasticorum, præcipitari, cum idem Rex decem Annis antè Beatum Ioannem Nepo mucenum prius crudeliter excarnificatum eodem mortis genere affectis

Quia

Quin & eodem loco Historicus ille refert Iaroslauum de Klinstcin (quem Rex ille cum alio Canonico in carceratum morti pariter destinaverat) V Venceslao pigro prædixisse, eum, quia duos Canonicos iniuste carceri mancipasset, bis carceri mancipandum, in eoque 40. hebdomadis detentum iri, eò, quod illos 40. Horis in carcere detinuisset: quæ omnia eventus comprobavit.

Sic & olim sacerdos quidam Prostivvog Anno 992. cum Paganos Boëmos quam ardentissimè in fide Christiana institueret, est à Hrabodog V Vrřlovvicensi interemptus.

Anno 1078. Iudæi passim per Boëmiam Sacerdotes Christianos in vijs occidebant, eisque viscera extrahebant, donec deprehensi poenas dederunt.

Huc etiam pertinent illi, quos in odium Fidei Catholicæ innumeros Husitarum hæreticorum furor absumpsit. Creduntur ducentorum millium numerum in sola Boëmia excessisse, certe solus Ioannes Zifka eorum Dux manu propriâ (ut Impij Husitæ gloriabantur) mille sacerdotes interemit.

Vrbium Pragensium senatores etiam multi crudelissimè sunt à furiosis hæreticis trucidati

trucitati soepius, Certè animæ Religio-
rum servitarum *B. Virginis* ab Hussitis
combustarum è medijs flammis spectabiles
in Coelum volâsse traduntur.

Anno 1319. Cùm Pragenses Hussitæ
Coenobio Carthusianorum sub titulo *B. V.
31. Iulii* diruto, undecim Ordinis illius Re-
ligiosos intra Curiam veteris urbis carce-
ri inclusissent, die sequenti non sunt in eo
reperiti nisi decem. Quare carcerem illum
seris, ac vectibus iusserunt senatores quàm
diligentissimè muniri: sed tamen die tertiâ
inventi sunt solùm novem. Vocatos ergo
examinârunt, quo Socii eorum devenerint
qui nescire se aliud testati sunt, nisi quod
cum sese omnes pariter in oratione pro-
stravissent, finitâ oratione semper unus de-
fuerit. Rursus ergò inclusos vesperi accu-
ratè numerârunt, & carceris fores, fene-
stras, serasque sigillis suis omni diligentia
muniverunt: & ecce manè salvis sigillis
omnibus, non nisi octo repererunt. Quod
admirati senatores, hos reliquos octo sal-
vos in Moraviam dimiserunt.

Huc quoque spectant gloriosi illi viri,
qui sese murum pro Ecclesia Catholica ad-
versus nascentem Hussij hæresim oppo-
suerunt, quos inter Zbinko de Hazmburg,
G tunc

tunc Pragensis Archiepiscopus, qui medio in conatu hæresis illius extirpandæ obiit, veneno, ut suspicio erat, ab Hussitis sublatus.

In Academia vero Pragensi Doctores plerumque adversus eandem hæresim decertare, quorum nomina quod Cochlæum Historia Hussiticæ pag. 50. ipse Hæresiarcha Ioannes Huc cum indignatione recenset, nempe Stephanum Palecz, Stanislaum de Znogma, Petram de Ikoyma, Ioannem Hejiæ, Andream de Brada, Ioannem Hildesen, Matthæum Monachum, Hermannum Heremitam, Georgium Botam, Simonem Vvendam.

Quos inter præcipuè eminuit Zelus Stephani Palecz & Andreæ de Brada. Certè Stephanū appellat Cochlæus virum Christiano Zelo vehementer succensum, & ardentem, atq; in medio periculorū, Spiritus libertate intrepidum & securum. Multa vir ille, sine intermissione scripsit, adversus Hussium, nulloque modo adduci potuit, ut à tuenda sancta Matre Ecclesià quiesceret, quamvis id nequissimus Hussius modis variis ab eo conaretur impetrare, prout habetur apud Cochlæum libro 1 pag. 20. 27. 39. &c.

Andre-

Andreas verò de Broda, quem Cochläus vocat, vitâ & eruditione venerabilem Theologum, quanto intra pectus arserit divinæ gloriæ zelo apparet ex sanctissima eius epistola, quam dedit ad Zbenkonem Archiepiscopum, quando eum in hæresis Hussiticæ primordijs suffocandis cessare advertit. Extat epistola illa apud Cochläum pag. 16. in hæc verba.

Magister Andreas de Broda Boëmus Artium Magister, ac sacra Theologia Baccalaureus formatus Ad Archiepiscopum Pragensem Dominum Zbinkonem, cognomento Leporem ex nobilissima Baronum de Leporibus familia prognatum Raudnicij in Arce sua Archiepiscopali habitantem &c:

Ac deinde inter cætera sic scribit,

Valde tremendum existimo illud horribile Domini nostri, quod Ezechiel scribit. Ecce ego ipse super Pastores requiram gregem meum de manu eorum. Formidabile & pavendum, ne sanguinem ovium de manu Pastorum quandoque requirat. Auscultet Rev. vestra Paternitas, si quis hac brutas oviculas predaretur, & abigeret, hominibus vestris: Nonne vestri milites, nonne famosi clientes, nonne validi festinarent armigeri? Immo, quod plus est, vestra Paternitatis tota con-
G 2 surgeret

surgeret parentela, quatenus abijcere gre-
 gem pauperum non sinerent, sed ut pradam
 abactam recuperarent, etiam cum nobilium
 corporum, dispendio veluti Tigride currerent
 seseque conflictui ingererent, quoadusque re-
 cuperarent pradam cum effectu. Reuera
 pluris est unica anima hominis, quam talia
 mille millia gregum. Igitur plus invigilan-
 dum est, ne hostis noster adversarius Diabo-
 lus, suis venenatis discipulis, captivans, & il-
 laqueans animas, ipsas abigat & secum in
 interitum ducat. Labor hic, vigilia hac vobis
 incumbit ex officio Pastoralis, cuius est erran-
 tes corrigere, & ad viam reducere, immo
 compellere, veritatis. Ut autem res quam in-
 tendo V. Paternitati pateat. Ecce palam
 dico, quod varij libri illius pestilentis hereti-
 ci Vuicleph Anglici, in vestra multiplican-
 tur Diacesi: qui non paucos, immo complu-
 res erroneos articulos, immo damnatos, ac
 merito damnandos continent. Quales sunt
 Dialogus & Trialogus, & Tractatus de cor-
 pore Christi, & plures alij ut audio. Ex
 quibus & eorum venenatis propositionibus
 timendum est, ne oves lethaliter, & insana-
 biliter sauciantur. In quibus precipue dam-
 nabilis ponitur articulus. Quod in Sacramen-
 to altaris maneat panis post consecrationem
 contra

contra quem Articulum scribere cogor, quia prius cavenda sunt vulnera, quam veniant. Et Chirurghi prius varia preparant Antidota, quam ad se vulneratos, & saucios videant properare. Et ideo R. P. vestram propter IESU CHRISTI Sanguinem pretiosum & roseum & propter salutem vestram, quam desidero, & propter tutelam Christi fidelium quos omnes cupio, si DEO placuerit, fieri, salvos, peto, & humiliter peto, Immo poplite flexo devotius rogo: quatenus invigiletis; ne multiplicatis libris pestilenticis fideles vestri virus infidelitatis pestiferum hauriant. Per quod animarum periculum & honoris excidium paterentur. Nulla enim pestilentia, nulla fames, nullus gladius tanta mala possunt ingerere, quantum fuerit ex hereticorum perfida pravitate &c.

In alia quadam Epistola idem hic Andreas scripsit se prius fuisse Hussio tam familiarem, ut in eodem cum illo lecto jaceret. At ubi primum eum advertit esse hereticum, ita eum vitavit, ut ab eo tempore nunquam viderit, nec se ei videndum præbuerit.

Conatus est impiissimus Huss virum hunc ad suas attrahere partes, cui ille

acerrimâ epistolâ respondit; multisque deinde eius hæresim refutavit, quamvis, ut ait Cochlæus, liber eius typis excusus non sit, quem admodum alii plerique eius tempestatis Boëmorum adversus Hussium tractatus.

Postquam autem Concilium Constantiense congregari cepit mox hic Andreas de Broda cum Stephano Paley & aliis se illuc contulit, ut Hussium accusarent: quem etiam postea ibidem præsentem sunt acerrimè persecuti, donec tandem Hæresiarcha ille flammis traderetur.

Enituit etiam eodem tempore zelus Ioannis Episcopi Litomischensis ex Ordine Præmonstratensium, patriâ Litomischensis, prout videre est apud Cochlæum pag. 34. qui in Conciliis Constantiensi, ac Basiliensi multū adversus Hussitas laboravit, ac proinde postea hæresi jã totam Boëmiâ occupante à summo Pontifice datus est Boëmiæ Archiepiscopus, aut saltem Archiepiscopatus administrator, Hic etiam prælio Hussitas aliquoties fugavit armatus ipse Dux.

Sed & magna apud DEUM Ioannis Archiepiscopi Pragensis Ordine tertij (cuius super Caroli 4. Cæsaris obitum extat Oratio

Oratio funebris)merita fuisse opus est, ut-
 pote cui Dens revelaveratHusiticam illam
 hæresim in Boëmia propediem exoritu-
 ram , tantamque proborum subsequen-
 ram internecionem, & omnem Cleri glo-
 riam interituram, bonaque Ecclesiastica in
 manus & possessionem Laicorum deven-
 tura. Quorum futurorum tristissimo nuntio
 exterritus, Archiepiscopatu cessit, alte-
 ri, ipseque se Romam conculit, DEUM,
 sanctosque Apostolos pro Boëmiæ salute
 deprecaturus, ubi ad S. Praxedis ordinem
 Benedictinum ingressus est, ac circa annum
 Domini 1396. diem obiit.

Huius verò antecessor Ioannes cogno-
 mento Ocellus, prius Episcopus Olomu-
 censis, primus inter Archiepiscopos Boë-
 miæ dignitate Legati nati ab Urbano sum-
 mo Pontifice ornatus, magnis effulsit vir-
 tutibus, atque imprimis studio humilita-
 tis, quâ munus Archiepiscopale vehemen-
 ter subterfugit, ita, ut nullis Caroli 4.
 Cæsaris, aliorumque Principum precibus
 ad illud accipiendum adigi potuerit, opus-
 que fuerit summi Pontificis nutum implo-
 rare, cuius voluntate cum tandem digni-
 tatem illam suscepisset, ne honore illo ani-
 mus aliquando tumidus humilitatis obli-

visceretur, templū ac Hospitale Pragæ sub
 V. Visegrad ad ripā torrentis Boticz erexit,
 cui titulum dedit: *Humilitas B. Virginis
 Mariæ*: voluitque illud esse receptaculum
 illorum hominum, qui pristinis suis for-
 tunis casu aliquo excidissent, & in paupe-
 riem fuissent delapsi. Tantæ autem in loco
 illo dabantur Eleēmosynæ, ut plebs Hospi-
 tale illud communi vocabulo appellaret,
panem pauperum, sed & aliud Hospitale S.
 Antonini in Srahovv olim jam à S. V Ven-
 ceslao institutum, rursus, sed solum pro
 pauperibus studiosis & Sacerdotibus ere-
 xit, & dotavit. Census præterea instituit
 perpetuos, pro ministris templi omnium
 sanctorum in Arce Pragensi ea lege, ut in
 templo illo Missam de Beatissima Virgine
 quotidie decantarent, multisque alijs etiam
 in Silesia, & Lusatia pie constitutis obiit,
 Anno 1739. id est eo ipso anno, quo V Ven-
 ceslaus Piger gubernacula Boëmiæ post
 obitum Patris sui Caroli quarti suscepit.
 Vulgatissimum illum de sancto V Vences-
 lao hymnum Boëmicum: *Syvatus VVa-
 clavve*. Ipse etiam composuit, & canenti-
 bus indulgentias concessit 50 dierum.

Sed nec minorum virtutum laude com-
 mendatur Ioannes huius nominis quartus,
 Boë-

Boëmiæ Episcoporum vigesimus septimus,
& ultimus, cui Ernestus succelsit, primus
Archiepiscoporum Pragenſium

Is Canonicos Regulares S. Augustini pri-
mus induxit in Boëmiam, eiſque Raudni-
cij Cænobium ſub titulo B. Virginis inſtituit.
Vbi & Hoſpitale pro pauperibus munificè
erexit, ad pedem pontis, quo ipſe curavit
ſterni Moldavvam in gratiam pauperum
itinerantium, ne trajectoribus ultra nau-
lum pendere cogerentur. Sanctæ Marthæ
fuit cultor ſingularis, cuius feſtum voluit
in ſua Dioceſi etiam in foro celebrari. Obi-
it Anno 1343. Pragæ templum S. Aegidij
fundavit, & quoad vixit ædificavit, ſepul-
chrum S. Adalberti Pragæ laminis argen-
teis veſtivit.

Atque ut Pragenſium omnium, uſque ad
Huſſiticam Hæreſim Archiepiscoporum ſe-
ries magis innotescat, cum ea apud pau-
cos Autores integra inveniatur, eam hic
ſubijcio.

Ioannes quartus ultimus Episcopus Pra-
genſis.

Ernestus Primus Archiepiscopus.

Ioannes quintus.

Ioannes sextus.

G. 5

VVol-

V Volbramus.

Nicolaus Pruchuicus.

Zbinko de Hazmburg.

Albicus V Venceslai Pigri medicus

Conradus V Vestphalus.

Ioannes de Praga, Episcopus Litomislensis,

Rebusturbatissimis Gubernator, Archiepiscopatûs Pragensis.

Philibertus Constantiensis Episcopus, qui Barbaram

Imperatricem Pragæ coronavit postea Archiepiscopus, aut saltem administrator Ecclesiæ Pragensis constitutus.

PRæter supra ex Cochlæo nominatos Hussij Antagonistas numerat, etiam V Venceslaus Hagek alios ex Academia Pragensi, qui nascenti illi immanissimæ Hussitarum hæresi sese acerrimè opposuerunt, ut Magistrum Marcum eo tempore Vniversitatis Rectorem, Doctorem Lunam, qui Ioannem Hufs, ut à cæptis desisteret, est publicè cum lacrymis deprecatus, Doctorem Volk, Doctorem Gbel, Doctorem Leræo, quem ob publicè ab eo adversus perfidum Hussium acriter dicta, rabida plebs

plebs in ipso Academiae magno atrio lapidare, & interficere parabat.

Refert Cochlaeus l. 3. Hieronymum Pragensem Hussij in haeresi socium in Magistros & Clericos Boemos Hussio contrarios, vi, incarceratione, bonorum direptione, aliisque modis grassatos esse. *Quendam honestum virum* (verba sunt Cochlaei) *Cultellificem Pragensem, fecit capi, incarcerari, in media sterno verberari, atque illic ligatum crudeliter vexari, putridis ovis peponibus, luto, lapidibusque immixtis, & in eum projectis, tanta sane projectorum vi, ac multitudine, ut ille projectionibus illis obrutus interierit, ac mortuus sit. Fratrem Nicolaum Ordinis Carmelitarum, Concionatorem Monasterij S. Mariae in arena ob eandem causam, manu violenta fecit extrahi simul cum duobus alijs e monasterio, & Captivos abduci ad iudicem novae Civitatis Pragensis, qui duos illos, haud secus ac fures in publico detinuit carcere. Nicolaum vero domi in privato carcere tenens, diversis tormentis excruciauit. Cum non posset Nicolaum illum ad revocandum ea, quae contra doctrinam V. iklesl dixerat, compellere, fecit eum educi ad flumen, ut submergeretur. Projectus itaque ille e navi in Moldavam, sub-*

mersus utique perisset, nisi clientis cuiusdam auxilio ereptus fuisset.

Anno D. 1411. Post Octavas Pentecostes, quendam Indulgentiarum predicatorem captum curruicum Meretricibus (ad quarum Mammæ Indulgentiarum libros suspendit) imposuit, Praga, eumque toti Civitati illudendum circumvexit, ac tandem illius literas publicè combussit, annitentibus armatis VVikleis plurimis & currum stipantibus, ne quis suppetias ferret.

De Carmelitis illis apud eundem Cochleum lib. 3. Iacobus Episcopus Laudensis in sermone ad prædictum Hieronymum coram universo Concilio Constantiensi Anno 1416. 30. Maij sequentia dixit: Non pigeat te meminisse illorum Sanctorum virorum de Praga Carmelitarum, quorum Prædicatores capi, & Monasterium spoliari, vos, in animarum vestrarum perniciem, procurastis.

Tanta rabie suo statim initio hæresis Hussitica est grassata.

Quamvis autem turpissima hæc hæresis dominatum postea obtinuerit in Boëmia, Capitulum tamen Canonorum Ecclesiæ Pragensis Metropolitanæ mansit semper DEO & Ecclesiæ fidele, semperque hæreticis, ut potuit restitit, prout apparet etiam

ex

ex acerrima illa disputatione apud Henricum Canisium in antiquis lectionibus typis vulgata, habita in Arce Pragensi A. 1465. à 2. Februarii per dies aliquot, vbi coram Georgio Rege Proceribusque Boëmiæ, fortissimè, doctissimeque Ioannem Rokyczanam, & Venceslaum de Krumnau, Hæreticorum Antesignanos refutavere Doctor Hilarius de Litomierzicz capituli Pragensis Decanus, & Doctor Venceslaus Krzizianovvsky præclari veritatis Catholicæ propugnatores.

Fuerat autem hic ipse Krzizianovvsky prius Anno D. 1456. In Academia Carolina Pragæ Decanus Philosophiæ, quando post bella Hussitica videbatur spes affulgere Academiam illam ad Ecclesiam reducendi: ad quod & ipse diligenter est cooperatus, adeoque ingeniose quædam ad id excogitata cautè & secreto ordinationibus Academicis inseruit, & secreto inscripsit, quæ tamen à quibusdam oculatoribus hæreticis tandem deprehensa, fuerunt Autoritate publicè à Anno D. 1458. 26. Iunij deleta & expuncta, Mansit ille nihilominus in Academia illa rem Catholicam quocunque modo promoturus, donec ad Annum 1460. Quando Academia illa literis publicis:

cis:

cis evulgavit, Sacram communionem dandam esse plebi promiscue sub utraque, idque esse de necessitate salutis; tunc enim literis illis assentiri cum multis alijs viris Doctis noluit, seque ab ea Academia penitus segregavit, quem secuti sunt Ioannes de Krczin Medicinæ Doctor, Magistri Stanislaus de VVelvara, Nicolaus de Horzepnik, Valentinus de Rakovvicz, Georgius de Antiqua Praga; qui omnes ab ea Academia penitus recesserunt, cum viderent se adversus torrentem nihil proficere, siquidem etiam Rex Georgius Hæreticis adhærebat.

Anno deinde 1466. Paulus Papa secundus Georgium regem excommunicavit, agentibus præcipuè Doctoribus supradictis: atque tunc ad arma à Catholicis concursum est, suppetias mittente Cælare Frederico, Matthia rege Vngariæ. alijsque multis Principibus, quarum omnium copiarum Generalis adversus Hæresim Dux ab eodem Papa est declaratus Zdenko Baro de Sternberg, quem in Boëmia præcipuè adjuvère Barones Rosenses, Hazmburgici, Kolovvrat. &c. ac Civitates, Pilsna, Budvicium, Iglavvia &c. Duravitque gravissimum hoc bellum toto septennio.

Quam-

Quamquam & nascenti statim hæresi illi multi magnates Boëmiæ armis occurrere sint conati, quorum multi non solum magnas ob id ærumnas subiere, verum etiã bonorum, quin & vitæ ac sanguinis fecerunt rejaçturam, siquidem ex solo Stemmate Sternbergico quatuor omninò Heroës in vna illa Sigismundi Cæsaris ab Hussitis ad VVissegrad clade pro Deo, Ecclesia, & Cæsare suo fortiter pugnantes occubere.

Primus autem qui rabidæ Hussitarum sectæ armis ausus est occurrere, fuit Petrus Baro de Sternberg, Ordinis melitenfium in Boëmia Prior, qui (ut habet Cochlæus) primo quidem æquo Marte cum eis conflavit, altero verò prælio (teste V Venceslao Hageko) eos graviter afflictos cecidit tantâ clade, ut Dux eorum Ioannes Zilska vix solus, & ab alijs omnibus avulsus fugâ fuerit relicto equo pedes per densa Sylvarum elapsus. Deinde verò hic ipse Heros Sternbergicus in clade VVissegradensi pro Catholicæ Fidei defensione gloriosus occubuit.

Sed & consequentibus deinde temporibus Hæresi illi sese varij opposuere læpius, ut & Doctor Paullus Zidek qui Maximas per-

perpeſſus ob Fidem Catholicam perfecutiones, extremam redactus ad inopiam, nunquam tamen ceſſavit adverſus Huſſiticam hæreſim depugnare, Georgiumque Podiebraſium Hæreticum Boëmiæ regem, in cujus aula multū verſabatur, conatus eſt omni ſtudio ad obedientiam S. Romanæ Eccleſiæ reducere, ſcripto etiam ob id grãdi ad eum volumine, in quo, tametiſi manifeſtum ob id vitæ adiret diſcrimen, non tamen dubitavit perfidiam, hæreſimque regi illi palã exprobrare, & ſalutis æternæ certum naufragium, ni reſiſceret declarare, adeò, ut ibidem palam profeſſus ſit ſe à Catholica Fide non reſeſſurum, etſi à rege illo, alijsque Huſſitis eſſet in plateis Pragenſibus publicè diris flammis aſſandus.

Meretur etiam hic à virtutis gloria celebrandis viris accenſeri jure optimo Clariffimus Imperator Carolus IV. Sed vita ejus typis aliàs excuſa eſt: Quanquam virtutes ejus ac revelationes ei cælitus conceſſæ, aliaque ab eo piſſime geſta dicta, & ſcripta volumen implerent.

Ladislauſ item Boëmiæ Rex Alberti ſecondi Cæſaris Auſtriaci Filius, magnam habet à pietate & zelo, adhuc famam, qui auream

auream suam Cæsariem dicitur moribundus SS. Virginis honori dicasse: Fortè post obitum præscindendam, nam (prout ab eis, qui corpus eius in Mausolæo regum Pragæ aspexere, accepi) is Cæsariem suam elegantem, etiamnum in sepulchro retinet integro corpore mirabilis.

Quodsi & illos, qui non ortu, sed habitatione possunt censerì ad Boëmiam aliquomodo pertinere respiciamus, Illustrarunt Boëmiam sanctitate sua, viri è Societate IESU permulti, inter quos P. Petrus Canisius, vir ob sua in Ecclesiam per Germaniam merita celeberrimus, qui Societatem nostram primus in Boëmiam induxit.

P. Edmundus Campianus primus postea in Societate nostra in Anglia à Calvinistis in odium fidei suspensus, cujus sanctitatis tanta fuit æstimatio, ut cum de eo occiso fama has in Provincias venisset, serenissimi Austriæ Archiduces Leopoldus & Carolus Pragæ cubiculum, quod Pater ille, dum Rhetoricam profiteretur in coluerat, ingredi voluerint, ubi genibus flexis in pavimento positus locum sunt venerati. Henricus Ortonus verò, Cæsareus orator

ex

ex Anglia redux idem cubiculum ingressus, pavimentum illud, quod, P. Edmundus quondam calcaverat, abjecto in terram corpore est osculatus.

P. Paulus Hoffæus Collegij Pragenfis Rector secundus vir à virtutibus laudatissimus.

P. Dominicus Valefius Crumlovij sepultus cuius virtutes benè longâ serie sunt non nemine scriptis commendatæ.

P. Nicolaus Forrentinus, cuius (ut & duorum ibidè aliorum è Societate nostra) corpus ab annis plus quam sexaginta jacet incorruptum Brunæ in Moravia.

P. Nicolaus Lancicius, cujus sanctitatem multi suspexere. &c.

P. Martinus Stredonius Anno 1649. in officio Provincialis defunctus, ejus laus in ore multorum adhuc est.

Sed & viri alij sanctitate Illustres Boëmiam nostram adivere, ex quibus P. Laurentium à Brundusio Cappucinum virum sanctissimum Prage fuisse concionatum P. Raderus S. I. in sua Bavaria pia refert.

Beatum item Bertholdum Franciscanum Ratisbonensem, qui circa A. D. 1270. Boëmiam concionibus suis sanctissimis anima-

vit, in qua habuit ad Populum Slavvicum
linguæ Germanicæ ignarum interpretem
F. Petrum, cognomento Odozincium,
qui sepultus est Glacij; Vbi etiam F. Ber-
tholdus prædicavit in campo sub Tilia quæ
usque hodie dicitur *Bertholdi*. Fuit autem
hic B. Bertholdus Prædicator tam glorio-
sus, ut aliquando centum millia Audito-
rum haberet, atque in quadam eius concio-
ne Fæmina vi contritionis mortua, vidit 60.
Millia tunc mortuorum ire ad Inferos, tres
ad Purgatorium, unum quendam Franciscanum in Cælum, qui tamen duas alias è
Purgatorio animas secum eduxerat. Obijt
Ratisbonæ 1272 14. Octobris.

Ad A. 1611. Hæretica Pragenfium Husfi-
tarum Plebs, quâ die Serenissimi Leopoldi
Archiducis Austriæ Passaviensium Episco-
pi miles minorem Pragam violentus occu-
pavit, ipsa cænobia Catholica in veteri ac
Nova Praga aggressa, cum eam cohorte
sua quidam Dominus VVratislavv ab insul-
tu quem in Collegium Societatis IESU per
Collegium Convictorum parabat, repu-
lisset, in Cænobium B. Virginis in Carlovv
Ordinis Canonicoꝝ S. Augustini irruit,
& quos ibi Religiosos invenit occidit. Præ-
cipue tamen bacchata est in Monasterium
B. Vir-

B. Virginis ad Nives Neopragæ ubi rebus omnibus direptis, temploque spoliato quatuordecim Franciscanos discalceatos immaniter trucidavit, nonnullis eorum ex turri templi datis in præceps. Nomina eorum sunt.

P. Fridericus Bachstein Pomeranus.

P. Ioannes Martinecz Hispanus.

P. Simon Gallus.

P. Bartholomæus Italus Bergomensis.

F. Hieronymus, Clericus Italus.

F. Calparus à Vareseio, Clericus Italus.

F. Iacobus de Augusta, Clericus Germanus.

F. Clemens, Clericus Germanus.

F. Christophorus Grandæus Laicus Germanus.

F. Ioannes Clericus Novitius Germanus.

F. Antonius Laicus Novitius.

F. Ioannes à Monte piano, Italus, Laicus.

F. Didacus Laicus, Germanus.

F. Ioannes, Clericus Germanus.

CAPVT

CAPVT. VI.

Catechetica.

ANno 1640. Civis quidam Sufsicij erat, qui quotidie indulgebat haustui vini cremati, ut vocant. Eoque consuetudinis in bibendo progressus fuerat, ut nequidem vnâ die abstineret: Videreturque sibi mortem oppetendam magis eligere posse, quam consuetum haustum omittere. Accidit autem illi die quadam visio; astitit enim quidam puerulus candidissimus, qui illum hortari cæpit, ne unquam posthac prædictum haustum degustaret: Quod ipse se facere posse negavit, eò quòd abstinere ab eo diffideret: Ad quod cum perpetuò tribus diebus & noctibus urgeretur, quasi prædictum puerulum semper conspiceret promittentem, quòd facile servaturus esset promissum, dummodo promitteret: Et cum nihilominus reluctaretur, in tantam debilitatem corporis & animi devenit, ut penè rationem amittere videretur. Quare tandem se resolvit, & juramento suum votum firmare coactus fuit. Tunc apparuit virgo cum infantulo, qui præ gaudio

gaudio ex ulnis virginis exilire videbatur. Voto & juramento emisso facile abstinuit ab haustu, mirante totâ Civitate, ex tanto potatore tam abstinentem à vino cremato subito factum; qui in hodiernum diem profitetur, se non accepturum totum mundum ut vnicum minimum eiusmodi haustum biberet, in quo ante valdè intemperanter se gessit.

Anno aliquo post 1620. Kynssovvicii in Dominio Krzivvoklatensi quidam fœsus Catholicus voluit balneare in piscina Festo S. Viti Martyris, & cum illum alii monerent, ne id faceret die Festo, contempsit festum illud, tanquam parvi momenti submersus ergo fuit: & multo labore tandem mortuus, totus niger fuit inventus.

Alius eodem in Dominio volens aliquid die Dominico consuere, oculum sibi subulâ effodit.

Alius ibidem festo quodam sanctissimæ virginis volens laborare, ex cumulo fœni decidit ferè occisus.

Eâdem die alter ex curru onerato fœno capite in terram cecidit, statim occisus.

Testes harum rerum sunt D. Ioannes Horn Capitaneus Domini, & cum illo maior Domini illius pars.

Domipus

Dominus Iacobus Sternbersky Parochus in Radomissly indixerat omnibus parochianis, ut moribundi Sacramentis se munirent, alias carituri sepultura Ecclesiasticâ. Promittebat etiam, si id facerent, experturos esse magnum quoddam bonum. Quare qui id fecerunt, sanati sunt; ob idque alii infirmi idem factitant, & paucissimi moriuntur, sed fere omnes sanantur.

Post Boëmiam ab Anno 1625. Et consequentibus annis Ecclesiæ restitui captam non longe à Civitate Colinensi contigit, quod sequitur. Cum omnes adhuc illic essent hæretici, Capitaneus Catholicus mandavit, & promulgari curavit, ut festum Assumptionis B. Virginis omnes diligentissimè celebrarent. A meridie autem diei illius Festicum nobili quodam Polono ad campos Eques prodit visurus, num qui in agris laborarent. Et ecce tres Fæminæ culmos Canabis extrahebant ex terra. Quare illi Equites ad motis equis calcariibus ad proximum Pegum properarunt, mandaturi Iudici, ut eas ad cippum acciperet. Cælum erat serenum, lucidum sine ullo vento, & nubecula; Et ecce per strepere nihilominus cæpit, tum nobilis Polonns: *Tange tange tonitru clamare cæpit.*
Sed

Sed compescuit illum Capitaneus verbis gravibus & piis: Tum ille: *opto ego, inquit, hoc hæreticis Festum violantibus.* Et cum hæc loquuntur, fulmen cum maximo strepitu cælo sereno tangit prædictas Mulieres Adussit illas non nihil, quæ in poenam sui peccati Manipulos canabis intragenua habebant, iacentes exanimes, signum vindicta DEI. Et ita prædicti nobiles in pago mandarunt, non ut eas vivas vinculis traderent, sed mortuas sepulturæ. Sic violatores Festorum puniuntur. Testes huius rei sunt Dominus Krizl Capitaneus, & alii.

Colinii erat vir senatorius, nomine Iohannes Przibramsky, qui de se ipso sequentia adhuc acatholicus, nobis multis præsentibus, narravit. Invitatus fuit à Prædicante hæretico eiusdem civitatis Pseudoparocho feria 6. cum aliquot aliis honestis viris ad prandium. Et data est illis primum recens pinguis assatura, cuius primum bolum cum gustare prædictus Ioannes vellet, etiam ori admoveret, ecce factor intolerabilis nares eius invasit, ita ut indignabundus bolum abiiceret, & causam sociis cum nausea exponeret. Sed tanquam insanus ab iis irrisus fuit; quia sciebant

car-

carnem recentem; imo optime aliis omnibus sapiebat. Sed ille nullam aliam causam huius fætoris invenire poterat, nisi quod DEUS illum moneret, nè comederet carnem, eò quòd esset feria sexta, memoria Passionis Domini. Quare promisit DEO senunquam feriâ sexta carnes comesturum. Alio tempore idem illi accidit die Sabbati apud honestum civem: Vbi cùm iusculum carneum ori apponeret, similem fætozem expertus, cùm alii nihil simile sentirent, eodem modo promisit DEO, se sabbato abstinentiam à carnibus postea servaturum.

Horazdio vicini vir senatorius Ioannes Laubsky die festo Patroni sui S. Ioannis Baptistæ aliquid laborans in domo sua trabem quandam amoliri conabatur: Sed ipsa mirabiliter elevata caput ipsius circa tempora ad alteram trabem ita appressit, ut inde graviter decubuerit, & vnum oculum amiserit Testes maior pars Civitatis.

Anno Domini 1634. die 15. Decembris in Nalzovv Domini Ferdinandi Sſvvhovvsky pago, circa horam noctis tertiam vna rusticana domus incendio fuit absumpta. Coniuncta autem illi fuit valdè, altera domus,

H

& ju-

& juxta ignem ferventer ardentem multum fuit straminis: Sed cum Agnus DEI cerens in id stramen projectus fuisset, statim ignis cessavit, quasi suam naturalem vim amisisset. Quod factum mirati, & adhuc mirantur omnes, qui aderant, ut & ipse Illustrissimus D. Ferdinandus, P. Franciscus Ordinis S. Francisci Conventualis, familia Domini, & plerique ex pago Rustici.

Horazdio vicij quidam furiosus venit in Domum Capitanei D. Danielis Malkovvsky, & cepit more suo insanire. Capitaneus affixit occultè illi Agnum Dei, & ille statim pacificatus fuit.

Anno Domini 1634. in Pago Dozick in Districtu Prachensi ortum fuit incendium in domo rusticana propè Castellum, illic existente, Domino Bohuslao Chanovvsky: Contigit id circa Festum Conversionis S. Pauli, non potuit statim Agnus DEI inventi; vbi tamen inventus in ignem conjectus fuit, statim cepit ignis minui, & paullo post cessavit.

Idem accidit eidem Domino in Pago Budieticz A. 1645: circa festum S. Martini.

Anno

Anno 1638. 44. Aprilis, Dominicâ.
Quasi modo geniti, seu *in Albis*, quidam
 operarius, cognomine Autlicky Clatoviæ,
 cum haberet p:opositum prædicta die con-
 fitendi, & communicandi perrexit ad
 templum: & ecce bonus focus, nomine
 Venceslaus Kolesa, molitor occurrit,
 rogatque ut omisâ templi visitatione,
 confessione, & communionem, secum
 pergat ad domum quandam in suburbio
 dicto *Hospitabense*: Vbi vinum, & vinum
 crematum potitando suppeditante pecu-
 niam dicto Venceslao Kolesa, bene
 immaduerunt. Interea omnibus divinis
 in Ecclesia peractis, Helluones illi mensæ
 assident, & primo bolo carnis bubulæ
 Autlicky strangulatur, & à mensa cadit in
 terram mortuus. Fuit magnus accursus
 populi. Multi dixerunt poenam esse DEI,
 quòd ille divinis omisissis, ventri potius
 servierit. R. Dominus Decanus enim in
 loco sacro sepelire noluit. Testes huius
 rei sunt, ipse D. Decanus, & maior pars
 Civitatis.

Anno Domini 1634. 14. Decembris.
 Obiit Ioannes Achilles Horazdiovicensis
 Patriâ, civis Clatoviensis, qui aliquando

in Monasterio Horazdiouvicensi, inter Picardidas Boleslavienses, quasi quidam Diaconus fuerat. Is cum in illis tenebris adhuc versaretur, (ut de se dicere solebat) more illorum hereticorum sive ex consuetudine, sive ex contemptu Ecclesiae, promiscue etiam quavis feria sexta memoriae Passionis Domine dicatae carnes, comedere solebat. Accidit autem quodam tempore, dum praedicta die carnem scinderet, ad manducandum, ut adverteret os quoddam interius in ea carnis parte latere; quod inde excindens reperit osseam miraculosam esse crucem. Agnovit monitionem Crucifixi DEI, & ab illo die feria sexta carnem nunquam comedit. Crucem autem illam multo tempore inter suppellectilem suam argenteam habuit, quae tandem una cum argento accepta illi fuit a militibus.

R. Dominus Andreas VVinter Parochus in Civitate Pergreichstein, vir pius, narravit, cum in illa Civitate per varia maleficia quaedam Matres Familias, neque lac a suis vaccis habere, neque vitulos educare possent, consilio sui Parochi sale sacro, & aqua lustrali uti cepisse, & sentire etiamnum optimum & praesentissimum remedi-

medium. Quare illæ, & aliæ, ad eadem sacra in omnibus suis aduersitatibus frequenter recurrunt.

Idem Parochus administrabat alteram Parochiam in oppido Hertmaniez, vbi oppidani diebus festis, neglectis divinis & templo, potationibus & ludo operam dare solebant. Quodam die Dominico cum nullus virorum illius oppidi in templo, comparuisset, sed haustibus & ludis vacarent, Parochus cum admiratione in illos inuictus, severè denunciavit, illos brevi scelerum suorum poenas luros. Et contigit non multò post, ut maxima pars oppidi flammis ultricibus conflagraret, & ita planè omnia usque ad terram exusta sunt. Eoque major divina ultio fuit, quod propter occupationes in agris non nisi ferè pueri domo erant; & quamvis parentes statim ad exortum incendium velociter Domum properassent, tamen quasi intra quadrantem vnius horæ, mediam partem oppidi vorax flamma absumpsit. Ita DEUS sacrorum suorum contemptum, & contemptores vindicare solet.

In civitate Zialecensi erat vidua annosa valdè dives, nomine Anna Grilovva, quæ cum in varijs cistis asservaret pecuniam, &

jam præ senio cæca esset, domi autem suæ duos domesticos haberet, factum est, ut vel ipsi domestici, vel etiam alieni ipsi occultè subductis clavibus ex cistis subtraherent pecuniam; Advertit illa tandem defectum, & vehementer indoluit. Observavit hoc antiquus hostis, & tribus diebus illam ad desperationem sub prætextu magnaminis incitabat. Proposuit, quam olim gloriosu, dives, & felix fuisset vivente Varito, & nunc famosa esse posset, si cultrum ventri suo infingeret; sic enim fore ut nomen ipsius ita morientis ubique divulgaretur. Fecit illa tandem; sed quia culter brevis, & venter pinguis fuit, abdomen non penetravit, neque ilia læsit. Quod conspiciens parvus puer domesticus, accurrit, & dentibus cultrum extraxit. Mulier fidem Catholicam suscepit & poenitentiam egit. Vixit deinde satis diu sanata. Testes huius rei tota civitas, & ego ipse qui tunc Ziatecij adfui in reformatione religionis.

Contigit Pragæ ad tabulas Regni, dum ijs præsideret vice Iudex Dominus Ioannes Henricus Chanovvsky, qui hæc subsequentiæ retulit. Vir erat equestri Ordinis, ætate grandævus, qui definitione Iudicum, aut causâ cadere, aut suam sententiam iustam

stam esse juramento confirmare compellebatur: Quamvis & ille, & Iudicij Assessores privatâ notitiâ non ignorarent, eum falsam causam tueri. Nihilominus homo perivrus suam pertinaciam jureiurando confirmare voluit. Dum igitur hoc ageret, manum dextram elevavit, sed brevissimo tempore erectam tenere non potuit, quin sinistram in auxilium dextræ adhiberet, sed neque eâ ratione eam erectam retinere potuit, quin tremere & vacillaret. Insuper etiam ut falsarius vix medio anno in vita superfuit, præmatura morte sublatus.

In Pago Hradisotic. subdictus D. Alexij Chanovvsky festo Divi Martini ocreas reficiebat. Quod cum conspiceret vir quidam pius, eum admonuit, videret, quid ageret, non licere festo celebri S. Martinæ servilia opera exercere; cui is superbe respondit. *S. Martinus mihi ocreas non reparabit: Sed ecce paullo post sibi ipsi, nescio quo casu, oculum subula elisit.*

Illustrissimus D. Franciscus Baro à Sternberg rem aliâs notam de se ipso narravit. dum esset infantulus, in curiâ obstetricis umbilicum ita malè habuit affectum, ut computruerit, aded ut medici de vita ipsi-

us desperarent. Vnde humanis medijs deficientibus, Domina Mater Comitissa ab Hohenzollern ad divina confugit. Est Pragæ, vbi tunc morabantur, in templo saluatoris PP. Societatis IESU imago S. Ignatii, quondam à Philippo Spinello S. R. E. Cardinali (in cuius insignibus 6. Stellæ radiant) Anno 1603. Curata, ad quam cerei votivi applicantur, & lumina multa micant & per B. Ignatii intercessionem multi recuperant ex varijs morbis sanitatem. Eò igitur prædicta Domina confugit, lampadem tam diu ibi arsuram posuit, donec filiulus conualesceret; & sanitatem optatam Filio quam primum impetravit. Quotiescunque ergo Medici puerulum tractabant, toties puerulus dormiebat, ut nullum dolorem ab attrectatione sentiret. Mirabantur medici & disertè fatèbantur impossibile fuisse humana arte, & manu infantem iuari, id solius DEI opus esse, atque adeò magnum miraculum, quòd puer sanatus fuerit.

Anno 1639. in Pago Lazianeck Dominijs Domini Ioannis Genischek, quidam rusticus sat senex Doemonem per aliquam imprecationem nominavit, ut moris est in ea gente. Contigit autem vespere, cum
jam

jam lumen extinxissent, & cubitum con-
 cederent, auditus in area strepitus fuit.
 Timebant in hypocauſto putantes milites
 aduentare. Et ſubito patefactæ fores
 hypocauſti & lumen reaccenſum oſtendit
 tres intrantes in illud cubiculum ſpecie te-
 nus inſignes milites, quorum vnus reſedit,
 & liripipio muſicam exhibuit, alijs duobus
 ſaltantibus: Poſt ſaltum vnus innixus hu-
 mero junioris uxorati Patris familias, cum
 uxore illius jam dormiente aliquid cepit
 loqui; Monuit illum prædictus Pater fa-
 milias, ut abiret vias ſuas, cum nihil ha-
 beret ad agendum in domo illius. Et tunc
 dixit vnus illorum ſeniori Patri familias.
*Recordare, quid proximè fueris locutus, non
 manebis diu hic:* Et ſtatim abiverunt; Lun en-
 etiam per ſe extinctum fuit; humerus au-
 tem ruſtici, cui dæmon innixus fuerat,
 valdè niger apparuit, ut & uxoris alterum
 uber eadem nigredine tinctum.

Appendix.

A Nno Domini 1638. in mense Junio in
 Civitate Zitaviensi in Luſatia hoc
 contigit, quod referam. Erant illic mi-
 lites ſaxonici, quorum quidam observa-

H/6

vit,

vit certum hominem centum florenos accepisse, & cum illis peregrè proficisci. Quare prævenit illum, & in quadam silva spoliavit. Vir ille redijt in Civitatem & accusavit militem de furto. Miles coram suo Capitaneo negabat jurejurando, & dæmonise devovebat. Dum ergo sic contendunt, ingreditur conclave Capitanei quidam, ut apparebat, politus miles rubeo indutus pallio. Offensus autem Capitaneus quòd injussus illius intrasset, illum obiurgabat. Respondit se nunquam intraturum fuisse, nisi vocatus fuisset, & subito pallium ad mensam posuit, & elevans militem concussit, & ecce pecunia, quam adhuc secum habebat, in terram excidit; & dæmon relicto pallio animam cū corpore accepit. Corpus tamen ipsius postea repertum fuit in silva eo loco, vbi illum miserum pecunia spoliatar. Exemplum contra mendaces & periuros, Domini Locutenentes S. C. M. Pragæ ex Lusatia scriptum acceperunt.

Auctarium.

ANno 1503. Cum Feria quinta maiori, seu in Cæna Domini, quidam Equestris Ordinis homines non procul Boëmo Broda

Broda ad Pagum Clucziouva 13. Aprilis venarentur mane, aër subito in nubem coaluit, fulmenque erupit, quod famulorum vnum cum equo occidit, in cuius rei memoriam eo in loco lapis est erectus.

Anno 1512. Hoc miraculum ad S. Benedictum in Hradczan Pragæ contigit, prout in templo illo est depictum, ac descriptum sequentibus verbis.

Eò tempore quo sanctarum reliquiarum Pragæ memoria recolitur, ipso die S. Georgij Proceres Regni volentes Prædones viarum, quorum plerique fuere Nobiles, exterminare, mandarunt ex illis duos Equestris Ordinis, in loco Pohorzelez dicto palis transfigi: Vni eorum, cui Chlevvecz nomen, palus iuxta humeros capite salvo permanente penetravit: Is verò devotè sese usque ad vesperam Deo commendabat. Subsequente autem nocte palus, quo trajectus fuit in parte inferiori iuxta corpus, fractus; quocum reptando pervenit in Raczin usque, atque in fimeto requievit. Manè facto surgens, ædem penes templum sancti Benedicti (quod modo à Patribus Clericis Regularibus S. Pauli Apostoli, vulgo Barnabitis, ex clementissima sacræ
 cæsareæ

cæsareæ regiæque Maiestatis Ferdinandi II.
 pientissimæ memoriæ ad *humilem* Eminen-
 tissimi Principis Cardinalis ab Harrach Ar-
 chiepiscopi Pragensis pro iisdem Patribus
 apud suam Maiestatem cæsar: Factam in-
 tercessionem donatione, à sacra cæsarea,
 Regiaque Maiestate Ferdinando III ema-
 nata benignissima confirmatione, vna cum
 dicta domo, ut potè ex ruderibus post fa-
 ctam conflagrationem, impensis dicto-
 rum Patrum A. 1625. restauratum posside-
 tur) sitam, ingressus est vocavitque sacer-
 dotem ex templo Metropolitanano Pragensi,
 cui peccata sua devotè confessus est, ac re-
 tulit, se absque confessione, atque corpo-
 ris, ac sanguinis Christi sub una specie iux-
 ta ritum sanctæ Ecclesiæ, communionem
 mori non potuisse ideò; quod fide Christia-
 nâ hunc morem habuerit, orare quotidie
 in honorem DEI omnipotentis, vnum *Pa-
 ter*, & in honorem B. V. Mariæ, vnum *Ave
 Maria*: Et in honorem S. Barbaræ Virginis
 & Martyris vnam brevem Orationem, &
 quod ab illo tempore eam spem & fidem
 habuerit, se propter hanc in S. Barbaram
 devotionem, ac ipsius intercessionem,
 absque Sacramentis non moriturum.
 Quæ-

Quæsit ab eo sacerdos, quænam esset hæc oratio eam sibi indicaret. Respondit hanc esse.

Domine Deus omnipotens, rogo te ut intercessio Sanctæ Virginis & Martyris tuæ Barbaræ, semper mihi sit auxilio, ne subitanè moriar, sed antè diem mortis meæ Sacramentis salutaribus muniar, & ab omnibus inimicis meis, visibilibus, & invisibilibus protegar, atque à malignis spiritibus defendar, & ad gratiam vitæ æternæ perducar per Christum Dominum nostrum Amen.

Hæc sacerdos audiens venerabile Sacramentum illi porrexit, quo accepto eodem die, non multò post è vita migravit, & penes templum S. Benedicti multis lacrymantibus sepultus est.

Olomucij in Moravia quædam quod infantem suum occidisset, aquis adjudicata, suffocari in eis non potuit, eò, quòd sanctam Barbaram Martyrem quotidie invocasset, donec ad templum S. Blasij adducta, peccatis per Sacramentum Pænitentia Positis, sacratissimâ synaxi fuisset refecta. Hinc in templo illo hodieque Altare S. Barbaræ, & magna ad eam Olomucensium devotio.

Iuxta Alvim quinque milliaribus infra Pragam, silva est cuius ligna omnia sunt curvata, id quod divinitus accidit, hac occasione Cum fundos illos Laici sub tempore Hussiticae hæresis occupassent, qui prius ad Archiepiscopum Pragensem pertinebant, velletque non nemo Territorij illius Possessor ad Arcis ædificium ligna silvæ illius adhibere, omnes silvæ eius arbores divinitus sunt in curvatæ, ut nulla earum ædificio esset utilis: atque in rei huius memoriam Deus voluit, ut hodieque silvæ huius arbor nulla recta inveniatur.

Sed & Silva alia Vetero-Boleslaviæ proxima, nullam dicitur habere rectam arborem, idque esse memoratur, etiam cæleste monumentum, grandis illius prodigij, quo arbores silvæ illius universæ S. Venceslao Boëmiæ Duci illac centi sese inclinasse, ei que honorem eo flexu habuisse narrantur.

Est præterea in fundis Illustrissimorum Dominorum Comitum à Gallas silva quæpiam propè Svyctlam de qua inter se dividenda cum Fratres duo convenire non possent, media arborum eius pars fuit incurvata, media verò altera mansit erecta, dicitur.

dicitur.

diciturque silva illa in hodiernam diem
hac arborum forma permanere divisa.

C A P V T. VII.

Præfagia Mortis.

IN familia Rosensi & Novodomensi,
quorum illi albam, isti flavam Rosam pro
insignibus gestabant, quædam Domina, no-
mine Perichta fuit. Hanc ferunt pro-
diisse ex Familia Dominorum Schvvam-
berg, junctam matrimonio cuidam Rosen-
si, uti cognitum fuit, ex quibusdam literis
datis monasterio Virginum Crumloviensis.
Hæc, quod Thesaurum magnum auri & ar-
genti abscondisset, grave multis annis pur-
gatorium sustinuit. Nam post obitum in-
ter familiam Crumloviensem, & Novodo-
mensis tota Arce vagabatur nemini noci-
va, nisi quis illi iniurius fuisset. Dominum
Petrum VVok Rosensem ultimum ex fami-
lia, adhuc puerulum, nutricibus subduce-
bat, ulnisque suis circumgestabat: quin &
loco thesauri in Arce Trebonensi abdito
designato nutrices rogabat, ut ubi adole-
visset, thesaurum levaret, ut illa quiete po-
tureretur; id quod tamen ipse non fecit. An-
te

te mortem itaque cuiusvis viri aut feminae
praedictarum familiarum, in alba veste tri-
stis apparere solebat: quod signum fuit
a. i. quem certo ex eis moriturum.

N O T A E.

[**A** Nima illa à veste candida, in qua appa-
rere solet: *Alba Domina* passim di-
cta nondum apparere cessat, in Arci-
bus illis, in quibus olim Rosenses, & Novo-
domenses magnates habitabant. Et in Ar-
ce quidem Bechinensi maiorum nostrorum
aetate apparebat tam frequens diu noctu-
que, ut quodam modo ibi habitare videre-
tu, ita horis integris in gynæceo inter an-
cillas versabatur, & in Sella aliqua sedebat;
vespere per Arcem obambulans candelam
praeferebat, ita, ut incauti subinde eam ac-
cederent, lumen ab ea accepturi. Audita
est non nunquam, dum Gynæceum in-
gressa, quasi longissimo ex itinere fatigata,
se componeret in sellam, cum suspirio, &
gemitu dicere. *ô quantum ego hodie spa-
tium percurri.* Est & hoc admirabile, quod
in Arce Novodomensi, nisi singulis annis fe-
ria quinta in Cæna Domini lautum detur
pauperibus prandium quorum milleni
con-

confluunt mox Alba illa Domina Arcem totam tumultibus impleat, & homines infestet. Habetur de illa, ut dicunt, revelatio, eam in Purgatorio fore usque ad diem iudicii aut saltem, donec Arx novodomensis diruatur. Ante mortem Domini Ioa-chimi Stirpis Novo domæorum Rosensium ultimi, in Collegio Societatis IESU ibidem P. Rectori Nicolao Pistorio apparuit, hortataque est, ut omnia pro extremis necessaria properaret.

In familia Com. de Martinitz Arx est Smeczna dicta, unde vulgo eius Domini smeczansky vocati, quæ ab aliquot sæculis hucusque manet in illa Familia, illic est vetustissimum Sacellum S. Annæ Avia Christi, in quo singularia quædam præfagia videntur ante obitum personarum adultarum nam, vel lumina à nullo accensa apparent, vel insignia ex alto ex ipso muro decidunt & similia. Recentissimum accidit signum mortis paulo post subsecutæ Dnæ Barbaræ natæ Comitissæ de Martinitz Vxoris Serenissimi Christiani VII. Wilhelmi Marchionis & Principis Brandenburgici olim Coriphæi, nunc Refutatoris acerrimi hæreticorum magni Patruis moderni Serenissimi Electoris Brandenburgici; Nam ex insignibus

signibur fæmineis, quæ in fornice è regione insignium masculinorum sunt ex solido lapide suspensa, deciderunt quædam nullo movente in pavimentum & rupta sunt omnibus omen sinistrum in personam muliebrem ex hac familia præfagientibus. Obiurum quoque Illustrissimi D. Comitis Iaroslai, huius Dnæ Barbaræ Patris signa varia tam supremi Regni Boëmiæ Burgravij illic in Sacello, quam alibi præcessere.

In Familia Dominorum Strogetick super templum, aut aliquod castellum Iurisdictionis eorum albus passer visebatur, quod ipsi plurimis annis in sua Familia prognosticon mortis habebant.

Familia Dominorum Geniseki de Augezd habebat hydriam stanneam, quæ fuit quasi prodromus mortis eius familiæ. Nam ultro aperiebatur, & claudebatur, & ipso strepitu homines attentos reddebat, & mortis admonebat.

Simile quid est in Familia Dlavhovvskyorum, qui sunt Dlavhovvsky, Lzastolarij, & Chanovvsky omnes eiusdem Familiæ, nempe cista quædam magna.

Ex qua Familia cum fuerit P. Chanovvsky, de hac cista retulimus in eius vita cap. 15.

In Familia Prichovvskiorum varia præ-
sapia mortis sunt, Nam si quis moriturus
est venator, canes, tubæ, & voces venan-
tium audiuntur: si quis equos amavit, hin-
nitus perstrepit equorum: si quis Musica
oblectabatur, cantus personat. Hæc om-
nia aguntur in castro Skoczicz. Ita ut di-
stinctius in hac, quam in aliis familiis no-
tetur is, qui à DEO ex hac vita brevi evo-
candus est: Quod in magnis Dei beneficiis
ponendum est.

In eadem familia habent } & hoc.
Est Przesticij in templo duobus Clatoviâ
milliaribus, in quadam ex dextro latere al-
tari statua S. Ioannis Evangelistæ, quæ quo-
tiescunque ex dicta Familia est quis mori-
turus in terra absque ulla lesione invenitur
cum tamen in summitate fere altaris sit
collocata, ubi visuntur, tria capita an-
ferina.

[In Familia Nebylovvskiorum in tem-
plo Parochiali ad castrum eorum Polina,
uno milliari Clastoviâ ad Missæ sacrificium
lumen extinguitur.

Familia Klenovvskyorum dicitur ob-
servare ante mortem suorum, fæminam
habitu lugubri prospicientem per fene-
stram.

Aliz

Alia Familia conspiciunt lumina in suis templis: alia tumultus, & strepitus audiunt in suis ædibus.]

Sic Familia Dominorum de Sternberg mortis suorum præfagia habet in templo Parochiali Nepomuci, in quo noctu lumina visuntur à parte dextra, si moriturus est masculus, à parte vero sinistra, si foemina.

[In Arce Schvvamberg, cum aliquis ex familia Schvvambergica est moriturus, apparet alba Domina inter familiam, nullique nisi sibi iniurio, nocet.

In Chudenicz Arce Dominorum Ezerin ante mortem cuiusvis illorum auditur strepitus, quasi aliquid arenæ vel ruderum funderetur.

In Arce Kamen, quæ antiquitus semper fuit Dominorum Malovvecz præfagia mortis singulorum erant tria lumina miraculosè accensa, & circummeuntia in terra in hortulo quodam dictæ Arcis.

Familia Dominorum Kolovvrat habet uno milliari à Luna civitate Monasterium Rozovv, cuius Fundator fuit sub Carolo 4 D. Albertus à Kolovvrat, qui illic sepultus jacet. In eo tumulo mirabiles subinde motus audiuntur, & lapis sepulchralis sudat;

dat; quæ signa sunt mortis alicuius ex prædicta familia. Quare Prior Religiosus S. Augustini, qui illi loco præest hæc visa & audita solebat toti familiæ denunciare, & Domini eò convenientes confitebantur, & se ad mortem parabant, ac tum sibi vale dicto recedebant quisque mortem exspectans.]

Familia Baronum de Lobkovvitz mortis suorum habet prænuncium sonum campanulæ: atque ita D. Vdalricus de Lobkovvitz ante paucos annos defunctus cum esset Brunæ in Moravia noctu audivit argenteam suam campanulam intra cistam inclusam bis personare. Coniuge eius etsi vigile nihil audiente. Ex quo mox ille sibi Filioloque mortem instare collegit, quæ etiam utriusque post aliquot menses est subsequuta

[Quibus omnibus Deus per Angelos Custodes Familiarum monet mortales ad agenda pœnitentiam. Quod non solum in Boëmia quin & jam in alijs Provincijs reperitur sic in familia Comitum Hohenzollern tabula strepens mortem illorum designat.

C A P V T VIII.

Fontes.

Quadrante milliari à Civitate Sussicensi ad occasum est Mons & silva altissimo situ, nomine Dreatobor, quasi dicas *sancta silva Pinorum*; Illic visitur copiosus Fons salubris aquæ, quâ multi frequenter visitant, & oculos suos & corpora lavant. Nonnunquam etiam sacerdotes piam Processionem eò instituunt, & concionem habent ad populum. Origo huius fontis dicitur hæc fuisse. Virgo quædam pia morti proxima Amicos rogabat ut corpus ipsius de mortuæ curru imponerent & duos bones jungerent. Qui cum ad prædictum venissent locum nullo modo ulterius progredi voluerunt. Illic igitur sepulta, ubi usque hodie signum sepulchri visitur. Et continuo juxta sepulchrum fons aquæ copiosus erupit. Non est dubium, quin olim locus, iste magnæ venerationi Maioribus nostris fuerit, & illic varij morbi curati sint. Fons nominatur *Vodolanka*. Suspicer quod à nomine illius Virginis nomen sumpserit: quia

quia

quia olim in Boëmia multi viri vocabantur proprio nomine *Vvodolan* & fortè non nulla fœmina *Vvodolana*. Et ita probabile videtur hanc ita vocitatam & ab illa fontem dictum derivatè more Boëmico *Vvodolanka*. Quamvis & fons à Page vel Pagus proximus à Fonte dicitur *Vvodolanij*.

Ex *Vvodolanka* sæpius rustici tempore siccitatis hauriunt aquam, & in suos puteos & fontes infundunt, certam concipientes spem, se ex nubibus Cæli pluviam habituros, & obtinent speratam. Hic, num causæ naturales operentur, an miracula, an superstitio, doctiores disputent & judicent.

Est ad ad partem alteram eiusdem Civitatis Sussicensis fons, cuius aqua medetur varijs morbis: valdè laudatur.

Reperitur & alius Fonticulus ad Sacellam Sanctæ kunkhutæ circa oppidum Straziovv in monte prope fines Boëmiae & Noraviae, quo oppidami in maxima penuria aquarum & siccitate cum Processione confugiunt. Et post cantum pium & sacras preces turbant aquam fonticuli. Quo facto vix unquam regrediuntur domum sine pluvia. Hæc retulit R. Dominus Simon Simonis Parochus prædicti oppidi, qui etiã,
ipse

ipſe fuſis precibus & motâ quâ veluti Angelus ad probaticam piſcinam una cum populo pluviâ impetravit.

Stoborzicenſis pagus una cum Parochiali templo S. Aegydiſ Domini Henrici Kocz altiffimo loco ſitus eſt uno milliari à Civitate Clatoviſſi. Hic etiam in tam alto ſitu loci Cæleſtis medicus multis mortalibus medicinam corporalem fontem aquæ propoſuit. Celebris ſolet eſſe illuc undique peregrinatio quotannis feriis Paſchalibus, & per illam aquam varij morbi maxime oculorum curantur. Magni ſit à Populo, eoque magis quod à Sacerdotibus jam ſæpius fuerit benedicta.

In Nizovv Dominiſ Planicenſis Illuſtriſſimi Comitſ Jaroslai Barzitæ à Martinicz nunc ſupremi Regni Boëmæ Burgravij eſt fons bonâ & ſalubri aquâ plenus, quam frequentant magnæ turbæ Populi, & varias ſanitates corporis à DEO per hanc aquam obtinent. Cuius fontis origo hæc fuiſſe narratur, Virgo fuit quædam in Bavaria pluribus annis lumine oculorum & viſu privata; pro qua DEUM parentes enixe deprecabantur, ut viſum recipere mereretur. Ad tam igitur instantem illorum petitionem revelatu illis & Puellæ fuit, ut abin-

rent

rent in Boëmiam ad cœtrum locum, & ubi
fons aquæ eruperit, illuc sanatum in puel-
lam, Itaque ubi ad Niczovv pervenissent,
visum est illis paululum subsistere, & ecce
fons antè conspectum illorum ebullij, quo
illa Virgo oculos lavit, & lumen solis sub-
ito conspexit, & DEO maximas gratias e-
git, ac pro memoria huius facti elegantem,
& magnum Crucifixum ad eum locum fieri
curavit, qui intuentibus magnam sui adfert
venerationem.

Sulceperat vix quidam subdiaconatum,
volens etiam brevi sacerdos fieri: interea
excæcatus fuit, Hic veniens ad prædictam
aquam piè DEUM veneratus, oravit, oculos
aquâ abluit, & continuò lumen oculorum
recepit.

Pagus Brziezian sub Dominio Horaze-
diovicensi est, & ab ipsa Civitate distat cir-
citer medio milliari. Circa hunc Pagum
visitur fons in campo, & calliculo, circum-
datus novâ ædiculâ ex muro, ubi plura sine
dubio miracula contigerunt quæ notata
non sunt: unum tantum, quod ipse bonæ
memoriæ Dominus Adamus Pernglo, cui
accidit, narrare consveverat, cuius rei nar-
ratæ testes plurimi Nobiles etiamnum sup-
erunt. Dominus igitur Adamus Pernglo,
I Eques

Eques boemus cum Cive quodam Planicensi ex Psalmo 113. cuius initium: *In exitu Israël de Aegypto, cantrârunt. Simulacra gentium, argentum & animum, aures habent & non audient, oculos habent & mercedam videbunt.* Ita DEO displicuit hæc sacri textus inversio, & abusus, ut illico uterque excæcicaretur. Quod illis maximo dolori fuit. Quare inde profecti, cum venissent ad prædictam salutarem aquam è curru descendentes possitis genibus culpam suam defleverunt, & suppliciter DEUM pro sanitate deprecati sunt. Deinde aqua oculos abluerunt. Et ecce subito alter alteri cum gaudio narravit, quæ loca circumposita redonato à DEO lumine cerneret; quæ itidem alter se conspiceret affirmabat; atque ita genibus flexis, gratijs ferventer actis sani in oculis domum redierunt.

Ioannes Planicensis Opificio Braxator, cum in gravi morbo nullum appetitum ad comedendum quatuor diebus haberet, nec quidquam cibi gustasset, voto se obstrinxit, si convalesceret se ad fontem perrecturum, & juxta illum curaturum ædiculam in modum sacelli. Et statim convalescere cepit. Vbi ad aquam accessit, hausit paululum ex
illa,

illa, & subito appetitus ad comedendum redijt & ipse perfectè sanatus fuit.

Pragæ circa templum sancti Venceslai in nova Civitate fons copiosæ & recentis aquæ, quem plurimi Pragenses quotidie frequentant, partim aquam illic bibant, partim in domos suos referunt, & plurimum illâ haustâ recreantur, videntur etiam quidam relevari in suis defectibus & morbis corporalibus.

Inter Civitatem Strakonicensem & castrum Rzipcze fons est aquæ salubris, ubi complures suis oculis medicinam repererunt. Ex quibus Domina Anna Hexovva civis Strakonicensis filium Nicolaum cæcum effectum, quem plurimi existimabant semper cæcum, & lumine cassum mansurum, adduxit ad prædictam aquam, & oculos filij abluit, & subito apparuit albugo tanquam pellicula, quæ est circa albumen ovi, quam illa detraxit, & statim visus filio est restitutus, qui etiam nunc vivit junior Notarius Civitatis Strakonicensis. Et quamvis in uno oculorum quoddam vitium seu defectum habeat; hoc tamen illi, dum è pustulis laboraret, contigit. Hoc nostro tempore Dominus Ioannes Raus

ædiculam quandam curavit illic exstrui, quâ fontem ipsum maxima ex parte inclusit.

Ad Pagum prioratus & Dominiij Strakonicensis nomine Kzty, visitur, item fons ad quem columna Crucifixi. Cuius origo hæc est: fuit aliquando in eo Pago Mater Familias, nomine Anna in domo Petrazio-vvitz, contra quam Maritus adeò irâ & odio exarsit, ut illam summè affligeret, & verberibus crebriò exciperet, & capillis huc, illucque traheret; unde illa ob magnam afflictionem & continuam vim lacrymarum ratione, & visu privatâ fuit, & amens in silvam Pago proximam profugit. Vbi monitu & ductu Angeli unguibus manuum terram egerere cepit, donec foveolam quandam efficeret, in qua cum humorem sentiret adesse, oculos abluit, & rationis ac visus pariter compos facta fuit. Abijt ergo in Pagum Erzezan, & læta vicinis DEI virtutem & omnem suam actionem circa prædictam aquam exposuit. Et ecce subito confluit illuc multitudo magna ruralis plebis, inveneruntque fonticulum aquæ, quam unus pileus caperet, & DEUM laudantes adoraverunt. Et quia mulier inventrix aquæ Anna vocabatur, promulgarunt

runt

runt celebrem eò peregrinationem in Festo S. Annæ, unam & Festo S. Mariæ Magdalænæ alteram, & fontem profundiorē effecerunt, muro circumpederunt, & juxta ædiculam exstruxerunt cā spe, ut successu temporis inibi templum ædificarent. Erat eo tempore quidam dives rusticus in prædicto pago, qui ad dictas Processiones, & Peregrinationes sacerdotes evocabat, & lautè tractabat, qui aquam quatannis benedicebant, sacra ibi celebrabant, & Concionēs habebant, ubi multi cæci, & lippientes oculis, ~~multi item scabiosi sanitate~~ donati sunt. Hinc ad eò celebris ille fonticulus factus est, ut peregrinationes frequentes eò fierent, non modo incolarū districtus Prachensis, sed etiam ab alijs longè remotis districtibus, qui cum morbidi fuissent, optatā sanitate potiti sunt. Silvula autem illa tota excisa, & agri valdè vicini aquæ spectantur. Quibus ne aqua noceat, ipsa non longè à fonte in terram se abdit, & sub agris ad viam erumpit, & ulterius sinè damno pergit: nihilominus tamen agros, sub quibus fluit, valdè fæcundat. Quam Processionum celebritatem interruperunt proximè exorta bella; ubi plura sinè dubiò miracula facta oblivioni data sunt. Hoc

tamen narratur unum, quod quidam (quod animo, vel quibus in peccatis incertum est) totus nudus fontem ingressus, corpus suum lavit & statim aquâ evanuit. Quare incolæ denuò altius foderunt, & rursus aquam provocârunt, & reduxerunt.

Circa montem viridem ad medium miliare versus septentrionem est in silva sacellum S. Adalberti ubi ipse sæpe locum transiens quiescebat, ubi visitur, in ipso sacello lapis in quo jacebat, & alter in quo sedebat. Non longè inde in altera silva est fons, quem dicitur idem S. Adalbertus Martyr & Pontifex benedixisse; unde dicitur & creditur aqua illa sanitates non nullas operata. Quare sæpius, maximè ferijs maioribus Paschatis, & festo ejusdem sancti, quod est 23. Aprilis, quibus diebus locus ille maiori frequentia hominum, colitur, populus aquam visitat, & oculos abluit.

Fontem in suburbio Civitatis Clatoviensis dicitur olim invenisse quædam Virgo nomine Clatovvka, sive Glattka filia Bytiz illius, qui in Pago suo Bytiz in Districtu Padbrdensi mandato Principis fuit ob excessus quosdam suspensus, cuius Filius & Frater prædictæ Virginiis VVolstreta pagam

gum VVolstreiticz, & eius Frater Lubec pagum Lubij ædificârunt, ut habet Historia Civitatis Clatoviensis. Hæc, inquam Virgo aquæ bonitate delectata Tugurium illic exstruxit, & habitationem statuit. Vbi successu temporis Civitas fundata ab ea Virgine dicta est Clatovia. Aquam inde multi ægri accipiunt, & eius refrigerio recreantur. Sed utrum morbos aliquos peilat mihi non constat.

De fonte Strassinensi ab ipsa sanctissima Cæli Regina digito factò dictum est in vita P. Alberti Chanovvsky cap. 3.

C A P V T. III

Loca sacra.

PRagæ multa sunt loca sacra, & in primis antiquæ urbis forum, illic enim multum sanguinis Christiani per totum illud forum effusum fuit quando nimicum Drahomira impia Dux per suos Ethnicos curavit Christianos mactari.

Hoc forum assererat se P. Chanovvsky nuquam sine magna reverentia ob memoriam martyrum eo loco interfectorum transire.

In eadem Antiqua Vrbe ad initium pontis, ex opposito templi & Collegij Societatis IESU est columna & super illam Imago S. Venceslai: hæc denotat translationem corporis S. Venceslai. Nam cum Boleslaus Fratri cida corpus S. Venceslai curasset Boleslavia veteri occultè Pragam deferri, ut sanctitas eius minueretur, & miracula Boleslaviæ fieri Consueta, cessarent, cum jam bis trajecissent aquas sine ponte & navi solo Dei nutu & miraculo, cum venissent ad locum dictæ colum næsteterunt, & quia tunc pons illic nullus erat, cogitare ceperunt quomodo Moldavram transitori essent, ne proderentur quid veherent. Et cum hæc cogitarent, in nictu oculi viderunt se esse trans flumen in Parva Parte virtute divina constitutos. Pro memoria huius rei est erecta dicta columna. Cum autem progredierentur, per minoris Pragæ forum ante publicos carceres mox curvus cum sacro illo corpore ita substitit, ut nulla vi, nec plurimis boum iugis loco potuerit moveri, donec omnes carcere illo detentos, dimisissent. Ita S. Martyr etiam post mortem voluit in miseros esse benignus. Eo in loco nunc in templum est Parochiale

chiale

chiale eidem sancto dicatum juxta templum S. Nicolai.

In præurbio Pragensi nomine Pohorzaleczante domum quæ vocatur ad globum aureum, est locus nunc murali columnâ conspicuus ubi Drahomira impia Mater sancti Venceslai à terra fuit absorpta ante templum sancti Matthæi quod ædificari curavit Spithneus Dux, Patruus S. Venceslai.

Hospitale & templum S. Antonini in Hradizan iuxta Scharensem portam, ædificatum est à S. Venceslao pro pauperibus & pupillis, quos ille sanctus loco filiorum habebat, iisque subministrabat cibum ex culina sua.

Hoc Hospitale postea auxit Ioannes quintus Archiepiscopus Pragensis secundus, ut dictum est cap. 5.

Templum S. Procopij in Parva Parte illic ubi olim rusticus limen primum Pragæ, & postea primam domum ædificavit (unde Praga à Libuffa dicta fuit Boëmicè *Limina* id est *Praha*) est positum iussu ipsiusmet sancti Procopij qui Civi domus illius Hero Sulislao & Vxori Dobromilæ apparuit, locumque illum sub suo nomine DEO iussit consecrari Anno 1213. Id est ab obitu ip-

fius S. Procopii Abbatis Anno 160. ab eius
Canonizatione Anno octavo à fundata
Praga Anno 490.

Radomislly templum est S. Ioannis
ubi Domina Margaretha Ezezkovviana
magnos cruciatus venticuli pati solita, cum
jeiunasset & ad Templum id Deum pre ca-
tura accessisset, ab iis doloribus fuit dein-
ceps libera.

Circa idem oppidum in Colle sunt ædi-
ficata sex templa invicem coniuncta,
quamvis Populus novem templa nescio
quo errore, nominet. Hæc curavit ædifi-
cari D. Pater Nicolaus Krziziek Parochus
eius loci Cru. iger, & postea Prior Cru-
cigerorum Melitensium Anno circiter 1570
pecuniâ in eâ optimâ Parochiâ collectâ:
quamvis alij putent ab eo thesaurum mag-
num in agro inventum, & inde eum ædifi-
casse. Obiit Prior existens in Conventu
Strakoniczenfi Anno 1589. Sepultus Rado-
mislly in templo S. Ioannis à se fundato.

Hic olim fiebāt magna miracula, & ma-
gnæ peregrinationes: quin etiam modo
mittunt imagines partim pictas, partim fi-
ctas cereas & fatentur se á variis morbis
curatos. D. Margareta Horczicziana, nata

Kani-

Kanieykiana D. Georgii Horczice Vxor, in tolerabili colicâ sæpius laborans, ex bonis suis Ezickanicz ad unum milliare nudis pedibus pergens ita sanata fuit, ut nunquam postea ex eo morbo laboraverit. D. Catharina Plotiana nata Ezeykiana sæpius per intercessionem S. Ioannis, & ad prædictum locum peregrinationem multa bona obtinuit. Quæsi singula diligenter conscripta fuissent, forsitan iustus liber extitisset.

Est Pagus Mileze non longe distans ab Oppido Nepomuk & Arce Zelenahora, ubi Ecclesia Parochialis est, sculpta imago Virginis & Martyris Barbaræ stantis supra suum persecutorem & Tyrannum, ibi homines maximè ex oculis laborantes ieiunando communiter tribus feriis sextis & orando ante dictam Imaginem, sanitatem perditam recipiunt, & dona varia, ut lintea, linum & cereos offerunt quam Ecclesiam hoc Anno 1640. renovavit, & ornavit Illustrissimus D. Ioannes Iunior Rziczansky Kavvka.

Ex oculis laborantes isti nostro sæculo sanati sunt. Andreas Bubuleus ex Mohelnicz Pago, filia item Iudicis Hagen ex Pago Kramolin. Et quædam foemina ex Koc-

zenic, itē Bartholomæus Zika ex Pago milicz tredecim septimanis lumine cassus, dicto medio lumen recepit, & Ioannes filius eius septem hebdomatibus & Magdalena Vxor dicti Bartholomæi, etiam septem septimanis videndi virtute privata, beneficio & intercessione B. Barbaræ sanitate donati fuerunt. Apud eandem gloriosam Martyrem, quas miraculorum virtutes Dominus fuerit operatus in hominibus incolis, prædictæ Civitatis Nepomuk senatus ipse collegit, & conscripta suo sigillo muniuit, quæ hic sequuntur.

1. Dorothea Fantovva in pleno senatu testificata est de Martha Matre sua, quòd cum illa sex hebdomadis visu caruisset, noctu quiescentem quidam puerulus allocutus fuit, mandans, ut voveret peregrinationem ad D. Barbaram, sanitatem illi promittens. Quare summo manè accipiens suos liberos etiam prædictam Dorotheam, ad dictum templum profecta ante altare S. Barbaræ genu flexit, & cum ipsius imaginem attingere non posset, imaginem vultus Domini strophiole attigit dicens: *Domine Iesu Christe, scio quod nequesis sculptus neq; pictus, sed vivus, dignare me sanare.* Et tergens eo strophiole oculos suos

suos statim quasi quamme ab oculis illi ceciderunt, & rectè vidit, & amplius minimè viæ ducem requirens domum redijt.

Iudith Krogiczkovva habuit Dorotheam filiolum duorum annorum eodem defectu oculorum laborantem. Igitur exemplo supra dictæ Marthæ eam ad dictum templum detulit, pro eaque antè sacram imaginem D. Barbaræ, Deum & D. Martyrem exoravit, & filia sanitatem impetravit.

3. Catharina Havvliczkovva ob tollendam sterilitatem suam in matrimonio vovit peregrinationem ad S. Barbaram, & illic Sacramentaliter confessa, & cælesti pane refecta, & supra altare S. Martyris Barbaræ unam mappam obtulit, & paulo post fructum suæ peregrinationis experta feliciter cum Marito suo Hieronymo Anner prolem habuit. Alias eadem habens filiolum ægrum illum adduxit ad templum & altare idem S. Virginis Barbaræ pro illo orans, qui sanitate recuperatâ etiam modo vivit.

4. Paulus Svobada Senator ætatis annorum 60. etiam testatus fuit, quod defuncta vxor eius Veronica multo tempore oculorum dolorum sentiens huiusmodi pe-

regrinatione ad altare B. Barbaræ sanitatem recepit.

5. Erasmus Schlechta, Civis & Senior Populi testatus fuit, quomodo antè annos viginti cum esset æger oculis jam quinque annis, & cum non posset ullo alio remedio sanari, trium dierum suscepto ieiunio & peregrinatione ad ædem S. Barbaræ in Milecz, secundum Consilium quorundam piorum hominum, illicque antè altare D. Barbaræ flectens oravit, & particulâ mappæ altaris oculos extergens, illico sensit sui visus aliquam sanitatem, & exinde nunquam amplius oculorum dolorem expertus. Actum in Prætorio Nepomucensi 15. Junij Anno. 1640.

Ad Arcem & oppidum Spvvhovv est in colle templum, quod aliquando Parochiale fuit in honorem S. Aegydiij constructum. Hoc magnas fertur olim prima septembris habuisse peregrinationes, & miracula, uti D. Martinus N. loci Parochus, & alij restabantur.

In Dominio Krzivvoklatensi, cuiusdam Pagi incolæ moliebantur templum erigere in medio sui Pagi, in DFI & S. Gothardi honorem: sed quidquid lapidum advectum fuit de die, amissum est nocte, & ad
colli-

colliculum amœnum juxta piscinam quandam non adeo remotam è Prædicto Pago translatum. Quod animadvertentes rustici illic templum exstruxerunt. Visuntur adhuc fossæ & terra ex ijs egesta in prædicto pago, ubi jam jam fundamenta iacienda erant.

Simile quid contigit in Pago quodam nunc Equitibus de Ziakavvecz subiecto, duobus milliariibus Clatovia distito, ubi templum est D. Vito Martyri dicatum, quod olim Cænobio Doxanensi Virginum Præmonstratensium erat subiectum, Id captum erat alio in loco ædificari, sed quidquid per diem erat erectum, id per noctem disjectum, lapidesque eo in loco priori opposito reperiebantur, ubi nunc templum illud visitur. A Edificantes ergo, ex hoc miraculo, Dei voluntatē interpretati, templum ibi exstruxerunt, quo lapides translatos invenerunt. Magna in hoc templo sub ferijs S. Viti exercetur Populorum pietas, huc ex locis vicinis accurrentium numero ingenti.]

Et Mitivum oppidum in districtu Podbrdensi medio milliari à Civitate Przibram distitum; cuius Incolæ ante multos annos cum vellent templum & Parochiam ædificare,

ficare, propè suum oppidum, ubi modo
 stat columna lapidea memoria Passionis
 Domini, quidquid de Die lapidum eò con-
 vixerunt, id totum per noctem miraculo-
 sè translatum fuit ad eum locum, ubi mo-
 dò templum S. Petri visitur. Quod cum
 Incolæ advertissent eò loco terram pro-
 fundamentis eruere cæperunt. Et ecce sta-
 tua lapidea longa unius magnæ ulnæ val-
 dè gravis, similis imagini S. Petri Apосто-
 li profundè in terra reperta est. Templum
 itaque in honorem S. Petri ædificatum:
 quod alias vocatur Sslivvice, quod latinè
 sonat: *iverunt plures*, eò quod quantum-
 cunque multi eò homines unquam conve-
 nerunt, nunquam tamen templum repleve-
 rint, quin adhuc plures possent intrare.
 Tempore autem, quo Hæresis in Boëmia
 regnabat Prædicans loci illius prædictam
 Imaginem ex templo accepit dicens: *Petre,
 veni mecum, non est hic locus tuus*, & po-
 suit illum ad suam Parochiam. Paulo post
 nescio qua de causa reversus ad templum
 Imaginem invenit stantem præ foribus
 templi cui ille: *O Petre non est hic tuus lo-
 cus Veni me cum ego te ita hinc amovebo, ut
 nunquam amplius huc revertaris*. Et ecce
 Imago invasit illum & ita compressit, us
 brevi

brevi

brevi more retur. Ad hunc locum olim celebres fiebant peregrinationes.

N O T A E.

DE hac statua narrant eam nonnunquã tam gravem factam esse ut nulla humana vi loco moveri posset: aliquando etiam templo illo egressa viatoribus in vijs publicis obviabat. Illud etiam de templo illo est vulgatissimum, quod nulla unquam populi multitudinẽ repleri possit, quin pluribus ad huc locus superfit, cuius stupendi miraculi modum deprehensuri non nulli vicini nobiles conspiratione factã subditorum suorum, multa millia undique ad certum diem simul adduxẽre & templo catenam circumdedẽre ferream, visuri, num forte parietes discederent, ut tanto Populo semper in templo locus superesset. Sed immotã catenã immotisque parietibus ingresso Populo illo universo superfuit locus pluribus ingressuris.

In arce viridis Montis amplum est templum S. Adalberto dicatum, qui in loco illo, ubi nunc summa templi eius ara est stetit, & Boẽmiã benedixisse dicitur.

Est & summa in Metropolitano Arcis Pragensis templo Ara sepulchro D. Martyris Viti adiuncta inter sacra Boẽmiã lo-

ca reponenda, in qua sæpius, adversum est
 eos sacrificium missæ peragere non potu-
 isse, qui cum anima peccato mortali facta
 accessissent, id quod de se palam sæpe te-
 status est & Reverendissimus Domin⁹ Sixtus
 de Lerchenfels Litomericensis Præpositus
 dicebatque se quadam vice quasi in sacri-
 ficio medio excæcatum, ut nullo modo
 posset progredi, donec contritione viribus
 omnibus quibus poterat, sæpius elicitâ
 tantulum sibi lumen affulsisset, ut quasi per
 caliginem intuendo reliqua sacrificij vix
 absolveret, & mox finito sacro peccata
 Confessione expiaret. Quin & tempori-
 bus. Rudolphi secundi Cæsaris casus eius
 modi Sacerdoti cuiquam seculari accidit,
 quem cum ad altare cæcitate ita percus-
 sum præsentem adverterent, ut Missam non
 posset absolvere ullo modo, eorum aliqui
 ad antiquam usque Civitatem ad Colle-
 gium Societatis Iesu (magna enim tunc
 erat adhuc Catholicorum & Sacerdotum
 Pragæ paucitas) decurrerunt, indeque Pa-
 trem Marcum Soldanum Congregationis
 Italicæ Præsidem advocaverunt, qui per
 tantum ex Collegio ad Arcem usque spati-
 um tandem accurrens sacerdotem illum ad
 ipsam Aram sacramentali absolutione à
 pec-

209
peccato illo liberavit, quo facto sacerdos
mox oculorum recepit vsum, sacrificium-
que nulla difficultate peregit.

C A P V T X.

Mixta,

Vidi in Dominorum Nebylovsky Ca-
stro Polina vnum Nummum argente-
um ex ijs triginta, quibus Christus Domi-
nus à Iuda præditore venditus fuit. Fertur
quidam Nebylovsky olim cuidam summo
Pontifici pluribus annis fideliter servivisse,
& pro magna gratia eum Nummum impe-
trasse. Contigit nonnunquam ut plures Fra-
tres in dicta Familia & bonis, hæreditatem
inter se dividerent, & pro magna parte ve-
tus hæreditatis nummū illum ponerent. Ille
ergo qui, ex illis vna cum nummo accepit
minimum hæreditatis, brevi tempore alijs
Fratribus ditior fuit. Deus illi benedixit,
sicut domui Obededom propter arcam Fæ-
deris.

Cum in Monasterio Milivsko, Ordinis
Præmonstratensium Religiosis per hæreti-
cos expulsis intempesta nocte jaceret in
lecto circa anorum Domini 1600. Dominus
David Bechiuè vir Ordinis Equestris ap-
paruit cum luce Processio Monachorum,
quæ circumibat cubiculum interius, & quo-
ties ad ejus lectum venerant, toties illi in
fronte

fronte aliquid capillorum evulserunt, singuli per ordinem, adeò ut calvus fieret in fronte, & sic usque ad mortem permansit, hæc sunt plurimis nota.

Mira Dei providentia circa quosdam Spectata Anno 1639. nam circa Civitatem Przi-
bram cum omnia & hostis Panis succus, & noster miles devastasset, coacti Rustici in silvas se recipere. Cum autem quidam circa finem Februarii domum se recepissent messem instituerunt. Alii post Pascha idem fecerunt, atque copiosam messem & panem habuerunt, quidam in pago dubno nomine, triginta messorum conduxit, alij alibi totidem, Fæminæ etiam rusticæ linum & Canabum totâ hyeme in agro stantem repererunt, & pro suis usibus facilè parvo labore eum magno fructu aptaverunt.

Pragæ in Arce sub fenestra Cancellariæ Boemicæ in fossa sunt tres Cruces memoria Domini Iaroslai Borzilæ de Martinicz, nunc supremi Burgravii Regni & Domini V Vilhelmi Slavvæ nunc supremi Cancellarii, & Domini Magistri Philippi tunc secretarii Regni, quos rebellantes hæretici ob fidem catholicam & fidelitatem S. C. Majestatis ex fenestra Cancellariæ deorsum præcipitaverunt. Quibus tamen ille lapsus parum nocuit.

Circacivitatem Pergraichstein supra sus-
ficiam

ficiam montes sunt ad meridiem, versus Bavariam vbi incipit Hercynia silva, quæ cingit Boemiam: sunt etiam ad septentrionem alij montes oppositi, & profunda vallis interiacet inter utrosque tantaque est inter utrosque differentia, ut non nunquam ad septentrionem æstas, ad meridiem verò hyems esse videatur: Illic nullæ nives, hic maximæ reperiantur. Quod ipse Anno 1639. expertus fui, cum illas magnas nives transirem; Eam ob causam multò citius in vna parte Montium Mefsis, quàm in altera absolvitur.

Idem reperitur inter Dominium Biessin, & Dominium Czachrovv, vbi campi sunt contigui, quos vnus tantùm quodam modo sulcus dividens facit, ut dum in parte Czachrovviensisunt frigora hyemalia, in agro Biessinensi sit calor æstivus; hic Mefsis illic frumentum immaturum conspiciatur, quæ causa sit tantæ diversitatis disputens Philosophi.

Auctaria.

Innumera sunt naturæ miracula pariter & munera intra Boemiam, quæ singula, qui persequi vellet codices benè grandes impleret, nam soli illi montes Boemiæ septentrionales dicti *Gigantes* totum exigent; ego hic paucula obiter, ut se memoriæ obtulerunt, consignabo.

Propè oppidum Mitlvaldium, qua versus Ziambergam iter est, mons eminet, cuius latus vnum sæpe est nivibus plenissimum, quando alteram floribus est amantissimè conspectum. Ja

In districtu *Cubitenſi* locus eſt in Fundis excellentiſſimi comitis *Heſſevici* de *Noſtitz* *Boemiae* Cancellarij igne ſubterraneo perpetuo fumans, crebroque flammis conſulcans.

In eodem districtu mira varietate ſunt *Thermae* multiplices, partim noxiae, partim varias ad verſus morbos mirè ſalubres; tepentes aliae, aliae nimio fervore bullientes.

Hic praeterea aquae, quas dicimus acidulas, ſunt toto ſparſae districtu viribus medicis, & ſapore admodum diverſa.

Sed & fluminum *Boemiae* mira eſt differentia, nam ſolus *Moldavan* *Pragam* triplici colore varius pervadit, ea ſiquidem parte, quā veterem allambit urbem, candore, quem ab *Miſa* accepit, ſpecioſus incedit; ripam verò adverſam terro, quem à *Sazavva* aquis hauſit, ſquallore alluit, medias verò nativo ſuo vivore gratioſus delabitur. *VVaravva* margaritarum, aurique ferax, cryſtallinis ubique pellucet undis. Quin *Salmones* ipſi aquarum *Boemiae* diverſitatem notant, qui è mari per adverſum *Albim* huc eluſtati, *Moldavam* deinde, & *Aquilam* ac *VVaravvam* magno frequentant numero, egra, *Sazavvâ*, *Miſâ*, *Luznicâ* penè deſertis relictis.

Lapides pretioſi circa *Giczinium* & alibi ingenti Numero, ſed & ingenti magnitudine colliguntur nam & ego vidi *Rubinam* *Boemicam* magnitudinis cubitalis pondo 60. aut 70. librarum atque huic magnitudine, & pondere amulum *Topazium*.

In districtu *Prachenſi* minutae gemmae granatae ita ſparſim per ſolum jacent ut eas anſeres cum granime de glutiant quales ego ex unius anſeris ſtomacho circiter 60. exemptas vidi.

Habet praeterea *Boemia* *Adamantes*, *Iaspides*, *Saphiros* *Cryſtalum*, ſed & *Carbunculi* ſunt hic quandoque inventi, ut & gemmae aliae generis diverſi.

Illud autem est in metallis admirandum quod aurum & argentum in Boemia saepius è terra in altum virgarum & culmorum instar ex creverit; nam & fodinae Kutenbergenses originem, nomenque inde habent quod Monachus quispiam Cisterciensis, cum per silvas errans in virgam argenteam è terra frontis instar egressam incidisset, vestem suam religiosam, germanis *Khutten* dictam ex ea ne memoriam loci illius amitteret, suspendere tantisper dum celeri pede in caenobium regressus Abbati suo rem nunciaret.

Sic Rudolphi secundi Caesaris temporibus in Prachenensi districtu messorum unus, dum frumentum demetit, inter spicas alias culmum aureum demessit, qui cum frumento reliquo excreverat de terra.

Quandoque etiam vitibus se aurum filatim circum plectit è terra excrevens; aliquando verò intra arbores invenitur circa medullas & venas instar tenuissimi funiculi in altum educum.

Vitrum Moschoviticum etiam circa Kaczovv inveniri potest.

Terra sigillata, tanti in remedica usus, albi pariter, & rufi coloris propè Jablonam, & alibi erivitur.

Sal saepius in Boemia repertus, ut & temporibus Ferdinandi primi Caesaris in districtu Reginae Headecensi; sed abundantia salis exteri reges ab eruendo Patrio avertit.

Mala aurea, mala gravata, mala citrina, ficus, piper, aliaque ejusmodi fructuum & aromatum genera, intra hortos Boemiae proveniunt: certe crocus Majorum Nostrorum aetate Lidochovvicij tanta colligebatur copia, ut quotannis aliquod urnarum vas impleret, cujus singuli sextarii florenno vno venibant.

Gossypium etiam tam rarum naturae donum est in Boemia deprehensum, Nec

Nec minus & atrocissima venena germinat Boemia, nam & Napellus, venenorum Rex, caruleus pariter ac albus magna copia provenit, in quo miratus sum aliquando naturæ providentiam, quæ pecoribus ne peste hac gramini permixta exanimarentur, illud indidit, ut Napellum mox toto è gramine & pabulo evolvant, evolutumque ore detrudant ad latus, nec eo ullo modo pasci velint.

Monstra, variaque animantium prodigia sæpè in Boemia visa, quale & illud est quadrupes quod in horto virginum Carmelitanarum in Parva Praga depictum spectatur.

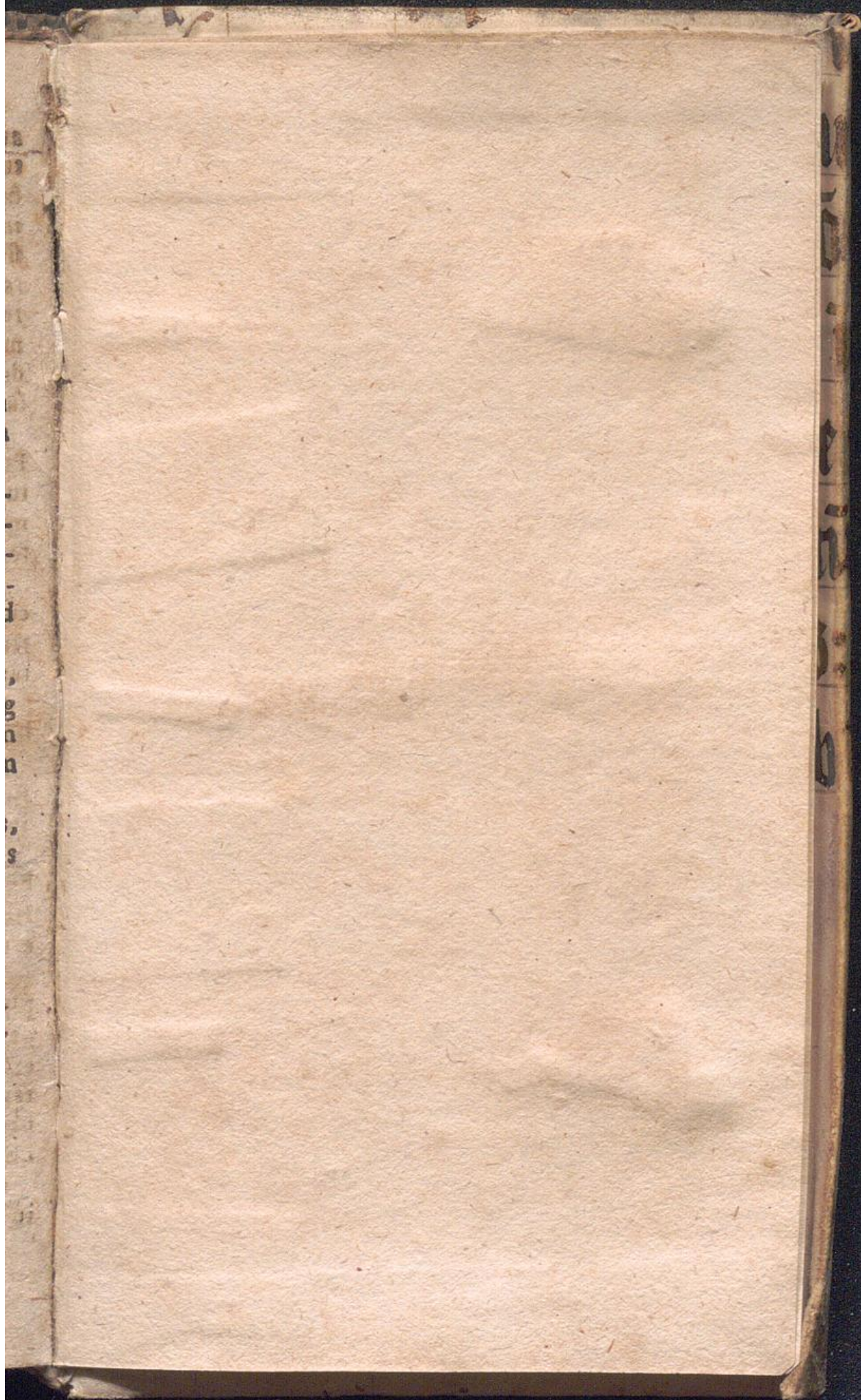
Animalium verò genera sunt plerima in Boemia, inter quæ Aquilæ, Lynces, Bubali, Taxi, Castores, Lutræ, Martes, Mustelæ Putorij, Vrsi, Scorpiones, Serpentes, & quidem etiam nonnulli caput diademate ornati, quale unius diadema apud me spectaculo servo.

Piscium etiam tot genera est reperire, ac formas, ut Illustrissimus Dominus Franciscus de Sternberg Horazdiovicij è solo Fluvio Vvatava exemplorum in uno eodemque prandio habuerit super mensam viginti duo genera diversorum.

Est etiam intra Boemia vocale quoddam genus, minorum pisciculorum, qui ubi se à piscatoribus clausos advertunt, sibilis, gemitibusque sortem suam intra aquam, ac etiam aquam extractum in modum deplorant.

Coll. Soc. Jov. Tacit. 1661.
A. M. D. G.

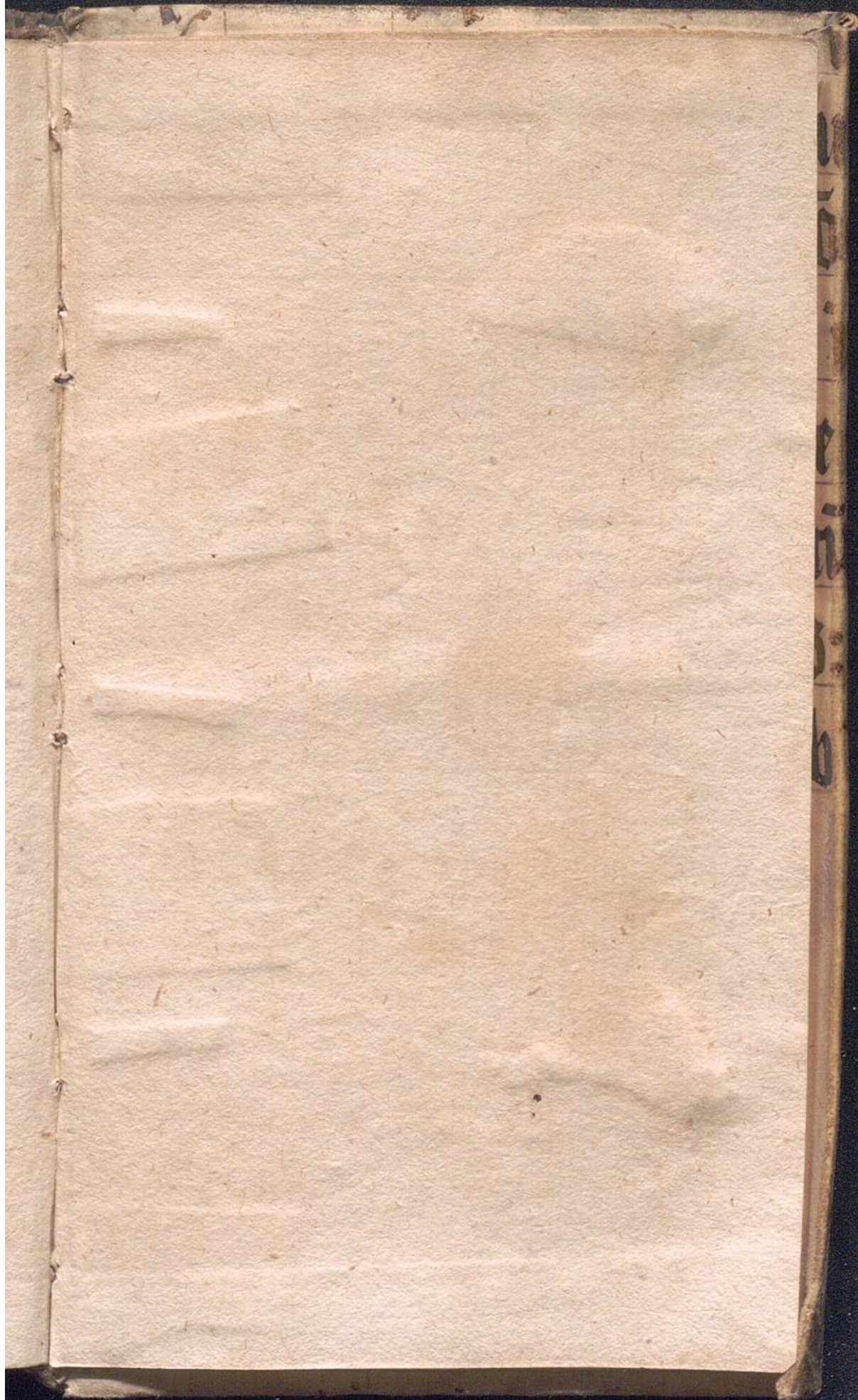

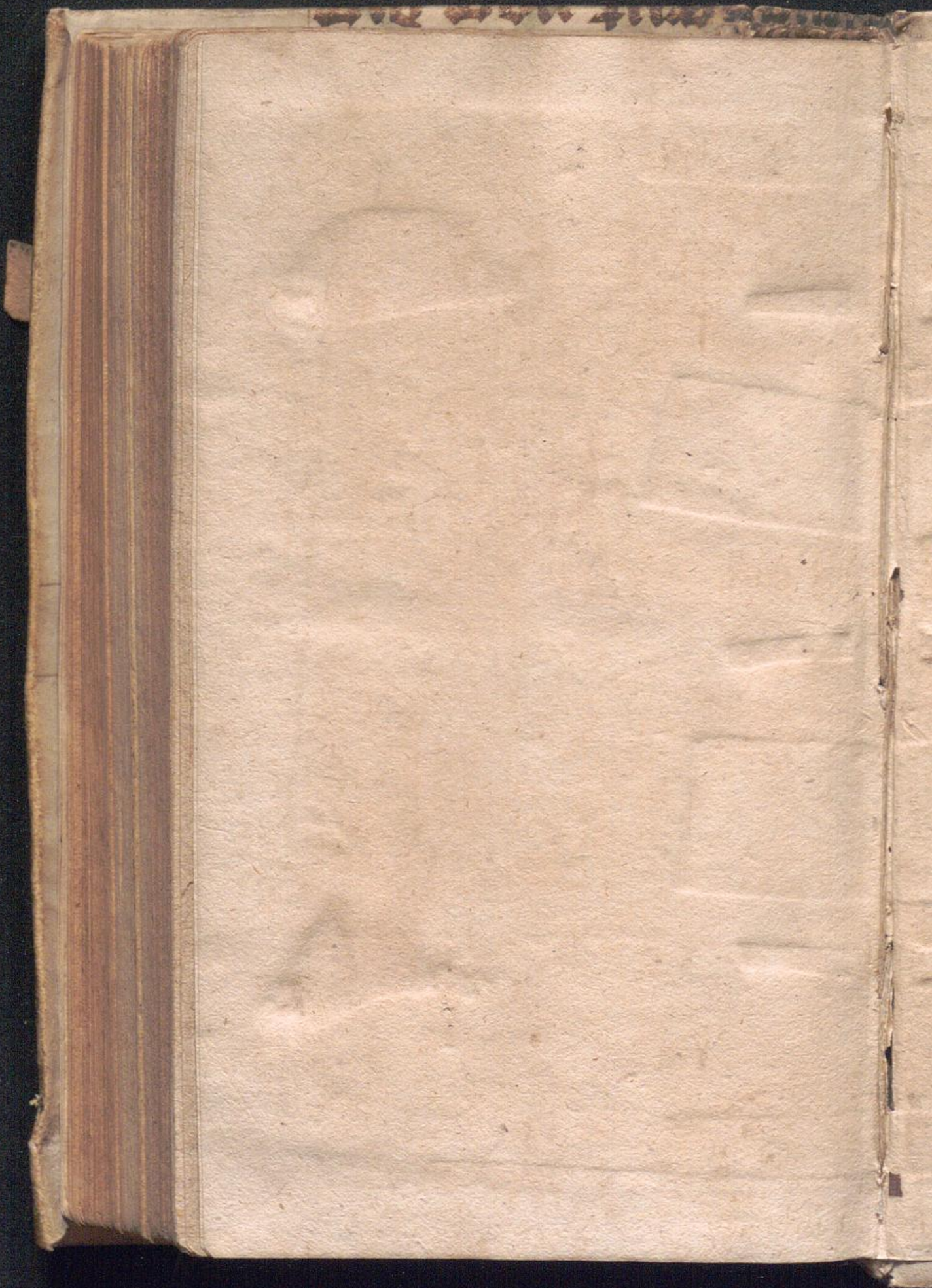

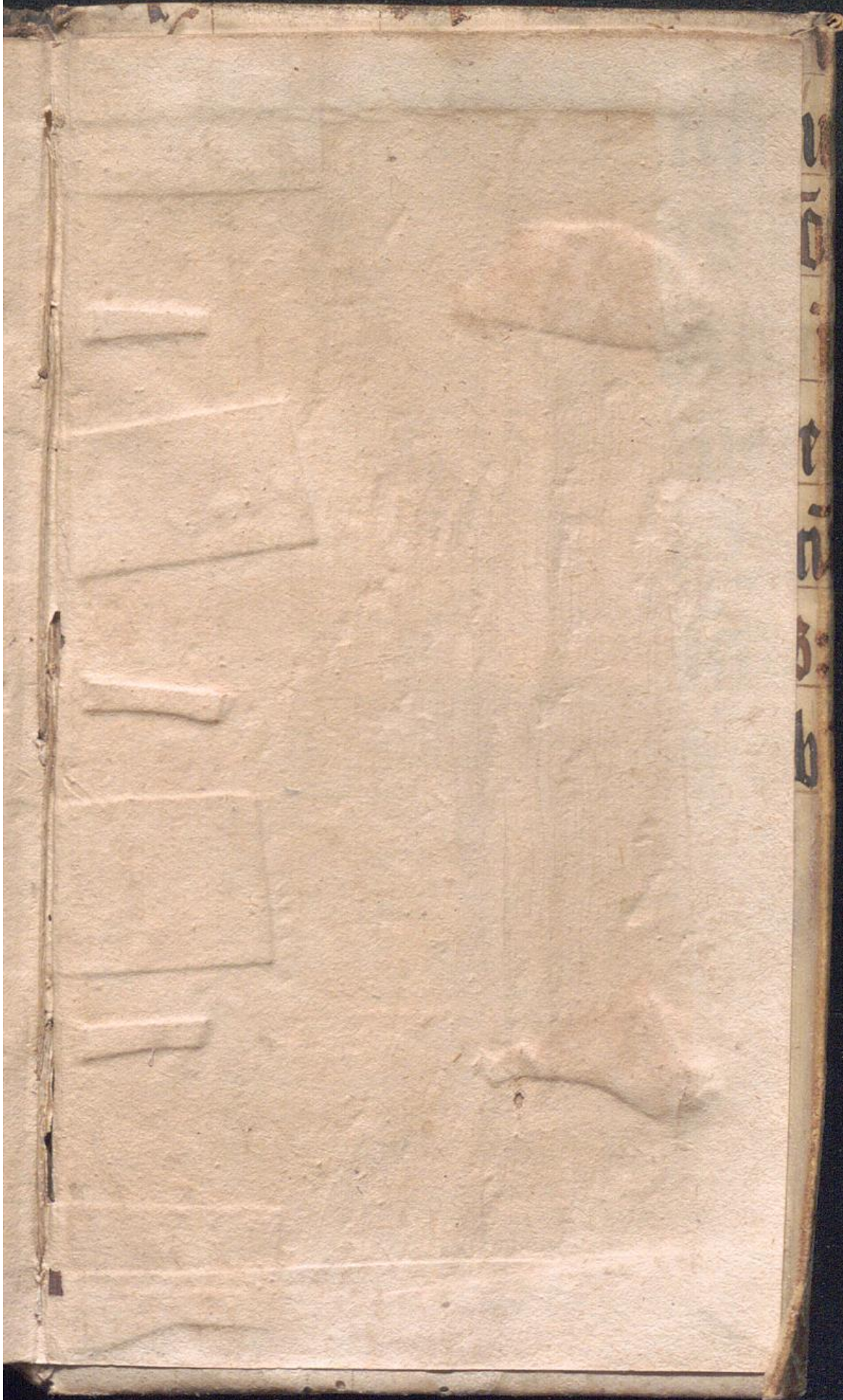

entlehnt. Als ob
regatoꝝ fidel
ut ~~...~~
in doctrinam
verbo ut signa
sua una specie
cat Cornelius

tes
Qu
dite
est di
aut
est:
m

T. C. Schick
Berthi
K. 1201. XI.
A 11 25.

NOB INICU
intra m
in illis ut
ingressus r
infans m

Rede
37

Th
2563

